

O. KORNEL GADACZ OFM Cap.

INWENTARZ ZBIORÓW SZTUKI
PROWINCJI KRAKOWSKIEJ
ZAKONU OO. KAPUCYNÓW

LUBLIN 1965

PRZEDMOWA

Inwentarz niniejszy powstał w drugiej połowie 1963 i w pierwszych miesiącach 1964 r. Rejestruje on zbiory sztuki, będące w posiadaniu czterech klasztorów kapucyńskich prowincji krakowskiej. Obejmuje wyłącznie obrazy, grafikę, rzeźby i płaskorzeźby, epitafia i inskrypcje oraz klisze drukarskie. Dalsze obiekty sztuki jak złotnictwo, tkaniny i in. znajdują się w drugim tomie.

Inwentarz został ujęty pod kątem widzenia archiwalno-historycznym, dlatego główny nacisk położono na stronę opisowo-historyczną. Ażeby jednak zadośćuczynić, przynajmniej w minimalnym stopniu, wymaganiom i potrzebom współczesnej wiedzy, należało przeanalizować trudniejsze zagadnienia z historykami sztuki. Udzielili oni podpisanemu wiele cennych uwag z zakresu swoich specjalności.

Dlatego autor poczuwa się do miłego obowiązku, ażeby złożyć podziękowanie tym wszystkim, którzy chętnie służyli radą i pomocą.

P. dr Jan Samek z Zakładu Historii Sztuki UJ przedyskutował z podpisanym stroną techniczną inwentarza.

P. doc. dr Kazimierz Buczkowski rozwiązał kilka spornych problemów.

P. mgr Tadeusz Chrzanowski sprawdził techniki malarskie i czas powstania niektórych obiektów w klasztorze krakowskim. Dopomógł również w opisie kilku epitafiów i ocenił manuskrypt.

P. mgr Zofia Alberowa i p. Maria Dzieduszycka z Muzeum Narodowego w Krakowie opisały japońskie drzeworyty (nr 261—268).

P. Jadwiga Śliwińska z Muzeum Narodowego poddała konserwacji średniowieczną Madonnę.

P. mgr Jerzy Werner z Akademii Sztuń Pięknych sprawdził technikę grafiki i dopomógł w opisie klisz drukarskich.

Ks. dr Bolesław Przybyszewski i p. doc. dr Józef Lepiarczyk zechcieli przejrzeć i poddać ocenie rękopis.

Przy pomiarach obiektów pomagali sporadycznie niektórzy bracia i klerycy kapucyńscy. Specjalna wdzięczność należy się p. inż. Eugeniuszowi Wójcikowi za pomoc w wykonaniu pomiarów figury Madonny (Kraków nr 1) oraz obrazów znajdujących się w zwieńczeniach ołtarzy w kościele OO. Kapucynów w Krakowie.

Pracę tę dedykuję O. Prowincjałowi mgr Alojzemu Wojnarowi. Autor będzie szczęśliwy, jeżeli ona przyczyni się do zabezpieczenia i poszanowania zbiorów sztuki w klasztorach kapucyńskich.

WYKAZY POMOCNICZE

1. SKRÓTY NAZW ARCHIWÓW I BIBLIOTEK

- AKK — Archiwum Klasztoru OO. Kapucynów w Krakowie
 AKKR — Archiwum Klasztoru OO. Kapucynów w Krośnie
 AKO — Archiwum Klasztoru OO. Kapucynów w Olesku (w depozycie APK)
 AKR — Archiwum Klasztoru OO. Kapucynów w Rozwadowie
 AKS — Archiwum Klasztoru OO. Kapucynów w Sędziszowie
 AKUT — Archiwum Klasztoru OO. Kapucynów w Kutkorzu (w depozycie APK)
 AKZ — Archiwum Klasztoru OO. Kapucynów we Lwowie-Zamarstynowie
 (w depozycie APK)
 APK — Archiwum Prowincji Krakowskiej OO. Kapucynów
 Arch. Un. Jag. — Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego
 Bibl. Un. Warsz. — Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego

2. WYKAZ CZĘŚCIEJ CYTOWANYCH RĘKOPISÓW

- AKK, rkps 17: Rozporządzenia władz świeckich 1796—1882. (Cyt.: AKK, rkps 17: Rozporządzenia).
 AKK, rkps 19: Organizacja klasztoru. Korespondencja. Zabytki. (Cyt.: AKK, rkps 19: Organizacja klasztoru).
 AKK, rkps 38: Inwentarz sprzętów kościelnych i klasztornych Xięży Kapucynów Krakowskich z wyszczególnieniem, co przybyło lub ubyło, spisany z polecenia Przewielebnego Ojca Benjamina Prowincjała pod gwardianią Ojca Filipa [Szumowskiego]. Podany w drugim egzemplarzu na Kapitułę Nowomiejską dnia 20 września 1839 r. (Cyt.: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839).
 AKK, rkps 39: Inwentarze kościoła i klasztoru OO. Kapucynów w Krakowie od r. 1798—1936. (Cyt.: AKK, rkps 39: Inwentarz [z podaniem odpowiedniego roku]).
 AKK, rkps 40: Inwentarz klasztoru OO. Kapucynów w Krakowie sporządzony wskutek rozporządzeń Wysokiego CK Namiestnictwa we Lwowie z dnia 6 lutego 1870. L. 2070 za staraniem ówczesnego gwardiana ks. Wiktora Klimka, definitora Zakonu OO. Kapucynów Prowincji Galicyjskiej — Kraków, dnia 12 kwietnia 1875. (Cyt.: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875).
 AKK, rkps 46: Sepulti in ecclesia nostra saeculares. Fundatores et benefactores nostri sunt sepulti in ecclesia et cemeterio ab initio fundationis nostri Conventus et Ecclesiae Cracoviensis O. S. P. Fr. Capucinatorum. (Cyt.: AKK, rkps 46: Sepulti in ecclesia nostra saeculares).
 AKK, rkps — Historia Conventus nostri Capucinatorum Cracoviensium. T. I—II. [Od t. III pt.:] Kronika klasztoru OO. Kapucynów w Krakowie (Cyt.: AKK, rkps HCC).
 AKKR, rkps 3: Organizacja klasztoru. Inwentarze 1791—1918. (Cyt.: AKKR, rkps 3: Inwentarz [z podaniem odpowiedniego roku]).
 AKKR, rkps — Chronologia Conventus. Liber secundus, tertius et quartus. (Cyt.: AKKR, rkps CCC II—IV).
 AKR, rkps — Chronologia seu Historia Conventus Rosvadoviensis P. P. Capucinatorum. T. I: A fundatione ab anno 1740 usque ad a. 1862. T. II: Ab anno 1862 usque ad a. 1908 (Cyt.: AKR, rkps HCR I—II).
 AKR, rkps — Kronika klasztoru rozwadowskiego od 15 listopada 1917 r. (Cyt.: AKR, rkps: Kronika klasztoru od 1917).
 AKR, rkps — Kronika klasztoru OO. Kapucynów w Rozwadowie. Od roku 1935. (Cyt.: AKR, rkps: Kronika klasztoru od 1935).
 AKR, rkps — Kronika klasztoru OO. Kapucynów w Rozwadowie (od roku 1947). (Cyt.: AKR, rkps: Kronika klasztoru od 1947).
 AKS, rkps 5: Copia Inventarii Buchhalterici de anno 1827 facti in Conventu Sendziszoviensi PP Capucinatorum sub Nro 185. (Cyt.: AKS, rkps 5: Copia Inventarii Buchhalterici).
 AKS, rkps — Inwentarium des in dem Orte Sędziszów — Rzeszower Kreises gelegenen — zur Przemysler lat. Diecös gehörigen Kapuziner-Klosters zu Sędziszów. Welches in Grunde K. Gub. Verordnung vom 13. Junii 1826 z. 30827 und K. Kreisamtlichen Autrags vom 14 November 1826 Z. 8972

- neu aufgenommen worden ist. Zu Sędziszów am 14. September 1827. Copia Inventarii tempore Guardianatus P. Floriani ab Haczów facta a. 1885 d. 11/12. (Cyt.: AKS, rkps: Inwentarz z r. 1827).
- AKS, rkps — Kronika klasztoru OO. Kapucynów w Sędziszowie 1887—1914. (Cyt.: AKS, rkps: Kronika klasztoru 1887—1914).
- AKS, rkps — Kronika klasztoru OO. Kapucynów w Sędziszowie od 1. I. 1936. (Cyt.: AKS, rkps: Kronika klasztoru od 1936).
- AKS, rkps — Protocollum publicandorum PP Capucinatorum Conventus Sędziszowiensis ab anno 1777. (Cyt.: AKS, rkps: Protocollum publicandorum).
- APK, nr 118: Album cudownych obrazów Matki Bożej w Polsce. Zebrany przez o. Wacława Nowakowskiego. (Cyt.: APK, nr 118: Album cudownych obrazów).
- APK, rkps 148: Materiały do historii Zakonu Kapucyńskiego. (Cyt.: APK, rkps 148: Materiały).
- APK, rkps — Brat Efreim Chmiel: Kronika klasztoru. Kraków 1935.— (Cyt.: APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika).
- APK, rkps 165: O. Zenon Gorlicki: Notatki do historii kapucynów w Polsce. (Cyt.: APK, rkps 165: O. Z. Gorlicki: Notatki).
- APK, rkps 306: Brat Teofil Kowalik: Rozmaitości [Historia krakowskich kościołów i różne wspomnienia 1933—1940]. (Cyt.: APK, rkps 306: Br. T. Kowalik: Rozmaitości).
- APK, rkps — O. Kornel Gadacz: Historia klasztoru OO. Kapucynów w Krakowie. Pierwsze ćwierćwiecze. Kraków 1948. (Cyt.: APK, rkps — O. K. Gadacz: Historia klasztoru).
- APK, rkps — O. Paweł Kochański: Kościół Zwiastowania Najśw. Marii Panny OO. Kapucynów w Krakowie. Dzieje i zabytki. Kraków 1954. (Cyt.: APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania).

3. SKRÓTY TYTUŁÓW CZASOPISM

Arch. Bibliot. kośc.	— Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne
Biul. Hist. Szt.	— Biuletyn Historii Sztuki
Collect. francis.	— Collectanea Franciscana
Dzwonek III Zak.	— Dzwonek III Zakonu S.O.N. Franciszka Serafickiego
Gość niedz.	— Gość Niedzielny
Ilustr. Kur. codz.	— Ilustrowany Kurier Codzienny
Ilustr. Kur. pol.	— Ilustrowany Kurier Polski
Kalend. francisz.	— Kalendarz Franciszkański
Kwart. hist.	— Kwartalnik Historyczny
Nowości ilustr.	— Nowości Ilustrowane
Pr. Komis. Hist. Szt. PAU	— Prace Komisji Historii Sztuki PAU
Przyj. dom.	— Przyjaciół Domowy
Przyj. Ludu	— Przyjaciół Ludu
Pszczół. krak.	— Pszczółka Krakowska
Rocz. krak.	— Rocznik Krakowski
Rocz-i TNTor.	— Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu
Skarb Wierz.	— Skarb Wierzących
Studies in Conserv.	— Studies in Conservation
Tyg. powsz.	— Tygodnik Powszechny
Wiad. tercj.	— Wiadomości Tercjarskie
Wiad. Prow. krak. Kapuc.	— Wiadomości z Prowincji Krakowskiej OO. Kapucynów
Wojen. KAP	— Wojenna Katolicka Agencja Prasowa
Wzlot seraf.	— Wzlot Seraficki

4. WYKAZ CZĘŚCIEJ CYTOWANYCH WYDAWNICTW

- Allegemeines Lexicon der bildenden Künstler... zob. Thieme Ulrich, Becker Felix. Bénézit E.: Dictionnaire critique et documentaire des peintres, sculpteurs, dessinateurs et graveurs. T. 1—8. Paris 1948—1954. (Cyt.: Bénézit).
- Cercha Maksymilian, Cercha Stanisław: Pomniki Krakowa. Z tekstem Feliksa Kopery. T. 1—3. Kraków 1904. (Cyt.: M. i S. Cerchowicz: Pomniki).

- Chwalewik Edward: Zbiory polskie. Archiwa, biblioteki, gabinety, galerie, muzea i inne zbiory pamiątek przeszłości w ojczyźnie i na obczyźnie. Wyd. 2. T. 1—2. Warszawa 1926—1927. (Cyt.: E. Chwalewik: Zbiory polskie).
- Ciampi Sebastiano: Notizie di medici, maestri di musica e cantori, pittori, architetti, scultori et altri artistici italiani in Polonia e polacchi in Italia. Lucca 1830. (Cyt.: S. Ciampi: Notizie).
- Gadacz Kornel o.: Inwentarz Archiwum Prowincji Krakowskiej OO. Kapucynów. *Arch. Bibliot. kośc.* T. 2: 1961 z. 1/2 s. 53—165. (Cyt.: O. K. Gadacz: Inwentarz Archiwum).
- [Janocha] Florian o.: Loretto. Nabożeństwo loretańskie z nowenną do cudownej Najśw. Maryi Matki Bożej w świętym domku przy kościele OO. Kapucynów w Krakowie. Kraków 1899. (Cyt.: O. Florian [Janocha]: Loretto).
- Lexicon capuccinum. Promptuarium historico-bibliographicum Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum (1525—1950). Romae 1951. (Cyt.: Lex. cap.).
- [Majer Ambroży o.]: O. Ambroży z Krakowa: W dwuwieczu sędziszowskiego klasztoru (1779—1939). *Wiad. z Prow. krak. Kapuc. R.* 2: 1939 nr 2. (Cyt.: O. A. Majer: W dwuwieczu).
- Nagler G[eorg] K[aspar]: Neues allgemeines Künstler Lexicon. T. 1—22. München 1835—1852. (Cyt.: Nagler).
- [Nowakowski Wacław o.]: O cudownych obrazach w Polsce Przenajświętszej Matki Bożej wiadomości historyczne, bibliograficzne i ikonograficzne przez X. Wacława z Sulgostowa kapucyna. Z. 1—5. Kraków 1902. (Cyt. O. W. Nowakowski: O cudownych obrazach w Polsce).
- [Nowakowski] Wacław o.: Pamiątka 200-letniej rocznicy przybycia do Krakowa OO. Kapucynów 1695 r. Kraków 1895. (Cyt.: O. W. Nowakowski: Pamiątka).
- [Nowakowski Wacław o.]: Warszawa w 1794 r. [Napisał] Bronisław Szwarc [rzekomy autor]. Kraków 1894. (Cyt. [O. W. Nowakowski]: Warszawa w 1794 r.).
- Nowy brewiarzyk tercjarski. Wyd. 13. Kraków 1928. (Cyt.: Nowy brewiarzyk).
- Orańska Józefa: Szymon Czechowicz 1689—1775. Poznań 1948. (Cyt.: J. Orańska: Szymon Czechowicz).
- Rastawiecki Edward: Słownik malarzów polskich tudzież obcych w Polsce osiadłych lub czasowo w niej przebywających. T. 1—3. Warszawa 1850. (Cyt.: Rastawiecki: Słownik malarzów polskich).
- [Sarna Władysław ks.]: X. Wład. S.: Kościół i klasztor OO. Kapucynów w Krośnie. Kraków 1891. *Odp. z Dzwonka III Zak. R.* 6: 1890 nr 11 s. 333—342. (Cyt.: Ks. W. S[arna]: Kościół i klasztor).
- Skrudlik Mieczysław: Królowa Korony Polskiej. Szkice z historii malarstwa i kultu Bogarodzicy w Polsce. Lwów 1930. (Cyt.: M. Skrudlik: Królowa Korony Polskiej).
- Skrudlik Mieczysław: [O klasztorze OO. Kapucynów w Krakowie i znajdujących się w nim obrazach. Sprawozdanie z referatu]. *Pr. Komis. Hist. Szt. PAU.* T. 1: 1919 z. 1 s. XIV, t. 2: 1922 z. 2 s. LXXXVI. (Cyt.: M. Skrudlik: O klasztorze OO. Kapucynów w Krakowie).
- Skrudlik Mieczysław: Św. Franciszek Seraficki w zabytkach malarstwa polskiego. W: *Ojcu Serafickiemu w hołdzie*. Warszawa 1927. (Cyt.: M. Skrudlik: Św. Franciszek Seraficki).
- Thieme Ulrich, Becker Felix [Wyd.]: Allgemeines Lexicon der bildenden Künstler von der Antike bis zur Gegenwart. Bd 1—37. Leipzig 1907—1950. (Cyt.: Thieme u. Becker).
- Tomkowicz Stanisław: O artystach pracujących w Polsce lub dla Polski. III: Wiek XVIII i XIX. *Pr. Komis. Hist. Szt. PAU.* T. 2: 1922 z. 2 s. LXXXI—LXXXVIII. (Cyt.: S. Tomkowicz: O artystach pracujących w Polsce).
- [Wojnar Alojzy o.]: Polski Loret. Historia Domku Najśw. Rodziny przy kościele OO. Kapucynów w Krakowie. Kraków 1939. (Cyt.: [O. A. Wojnar]: Polski Loret).

W S T Ę P

I. Proweniencja dzieł sztuki

1. Obrazy, sztychy i rzeźby

Pierwsze dzieła sztuki z natury rzeczy zdobiły kapucyńskie kościoły w charakterze czysto użytkowym a więc liturgiczno-sakralnym. Niektóre z nich, z biegiem lat, zdezaktualizowały się i dlatego zostały wycofane na korytarze klasztorne. Ich miejsca zajęły aktualne wizerunki nowobeatyfikowanych lub kanonizowanych kapucynów względnie obrazy o innej treści. Najczęściej nowe partrety błogosławionych lub kanonizowanych zakonników umieszczano w wielkim ołtarzu na okres uroczystych przejściowych nabożeństw a potem zawieszano je na ścianach kościoła lub klasztoru. Prawie z reguły, tak w chórze zakonnym jak i w refektarzu, znajdowały się cenne nieraz płótna i sztychy. Portrety fundatorów z należnym szacunkiem lokowali zakonnicy na ścianach prezbiterium (Sędziszów), nagrobkach w kościele (Kraków), w chórze zakonnym (Kraków, Rozwadów, Olesko), lub w refektarzu (Kraków, Rozwadów, Olesko). Refektarz uważano zawsze za reprezentacyjny ośrodek wspólnoty zakonnej, i dlatego tu można spotkać również portrety dobrodziejów klasztoru, kardynałów-kapucynów, i biskupów Polaków z zakonu kapucyńskiego. Należy podkreślić ciekawe zjawisko — że portrety bardziej znanych i zasłużonych polskich zakonników spotyka się dopiero na przełomie XIX i XX w. Tak w XVIII jak i XIX, poza nielicznymi wyjątkami, nie pozostawił podobizn nawet sławnych kapucynów. Zapewne powodem była i pokora zakonna i ubóstwo, a przede wszystkim niechęć do manifestowania rzeczywistych lub urojonych zasług.

Znane nam obecnie płótna, to w większości dary różnych osób z powodów czysto religijnych jak np. wszystkie obrazy w kościele oleskim — pędzla Szymona Czechowicza, z fundacji Seweryna Rzewuskiego¹; już to z powodów osobistych, jak legowana testamentem kolekcja obrazów malarza Piotra Bari² lub portret ks. Józefa Putanowicza³ (Kraków nr 132), czy też portrety

¹ J. Orańska (Szymon Czechowicz s. 146) podaje wykaz obrazów w Olesku w liczbie 13. Z wyjątkiem św. Antoniego los pozostałych płócien jest nieznany.

² AKK, rkps HCC, I s. 80. — AKK, rkps 46: Sepulti in ecclesia nostra saeculares s. 5. — S. Ciampi: Viaggio in Polonia. Firenze 1831 s. 135. — S. Ciampi: Bibliografia critica. T. 2. Firenze 1839 s. 245. — Rastawiecki: Słownik malarzów polskich, I 48. — Thieme u. Becker, II 496. — F. Kopera: Malarstwo XVII wieku, W: *Polska jej dzieje i kultura od czasów najdawniejszych do chwili obecnej*. T. 2. Warszawa 1927 s. 439. — Bénédiz, I 400.

Wyliczone leksykony zajmują się postacią Piotra Bari bardzo ogólnie, opierając się głównie na tekście epitafium malarza w kościele kapucyńskim w Krakowie. Nieco więcej wiadomości o nim dostarcza kronika kapucynów krakowskich. Zgodnie z jej przekazem artysta zmarł 18 sierpnia 1743 r. w klasztorze kapucyńskim, do którego przeniósł się 13 czerwca tegoż roku ze wszystkimi swoimi ruchomościami. Tak ojcowie jak i bracia troskliwie pielęgowali chorego, który należał do wybitnych dobroczyńców klasztoru. Ofiarował bowiem w testamencie pewną ilość obrazów klasztorowi. Miały być one sprzedane a dochód przeznaczony na remont i konserwację konwentu. Na wykonawców testamentu zostali wybrani Józef Feistermantel i Jan Jerzy Sonner (Sohner). Dlatego nie odpowiada rzeczywistości twierdzenie, że obrazy pędzla Bari znajdują się w kościele kapucynów krakowskich. (Por. HCC, I 80: „D[omi]nus Bari, famosus pictor, obiit in nostro conventu et sepultus in cripta fratrum”. „Die 18va augusti obiit in D[omi]no in hoc nostro conventu D[omi]nus Petrus Bari, famosus pictor, qui semper nobis affectus in unio se ad nostrum contulit conventum, una cum mobilibus suis; paulo post infirmitate gravi correptus, post sex septimanas morbi patienter tolerati, in assistentia patr[is] guardiani, quem sibi in con-

kilku kanoników krakowskich. Poza tym w prowincji OO. Kapucynów dawniej galicyjskiej a obecnie krakowskiej kilku zakonników, amatorów-malarzy, z zapałem oddawało się w wolnych chwilach sztuce malarskiej. Pozostawili

fessarium elegit, et praesentia patrum et fratrum conventus vitam finivit. Sepultura eius fuit 20 currentis [augusti] cum funeralibus sub quibus 100 missae pro anima eius absolutae. Cadaver eius depositum in cripta fratrum. Vere insignis fuit stante vita noster benefactor, tum pro Domo Lauretana, tum pro sarta tectis conventus legando non paucas imagines maioris considerationis, ut his dividendis pecunia pro reparationibus ac necessitatibus conventus expendatur").

Obrazy nie zostały jednak sprzedane w całości, skoro kronika pod r. 1747 podaje, że trzy obrazy legowane klasztorowi przez Piotra Bari, zostały przekazane pijarom krakowskim w zamian za 3.500 stypendiów mszalnych, które kapucyni krakowscy odesłali do odprawienia prowincji kapucynów czeskich. Pieniądze stąd uzyskane obrócono na wybudowanie nowej wieżyczki przy kaplicy Loretańskiej. (Por. HCC, I 92: „Turris antiqua in Lauretana Domo, ob defectum firmioris fundamenti, mixta trabibus tecti, cum semper minaretur periculum tecti et fornicis ambitus Lauretani, conclusum erat a fabris lignariis, ut omnino alia extruatur. Pro hac igitur de novo extruenda turri, cum alii deficerent modi, ex relictis imaginibus a pie defuncto Bari pictore, datae sunt tres R.R.P. P[atr]ib[us] Piaristis pro quibus susceperunt missas 3.500. Stipendia autem pro iis missis applicanda pro dicta fabrica missa sunt ab A. R. P[atr]e Pr[io]r[is] Provinciae nostrae Boemiae”).

W naszych poszukiwaniach udało się nam dotrzeć, zdaje się po raz pierwszy, do testamentu artysty. Znajduje się on w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Krakowie (ul. Sienna), w rękopisie nr 478 pt. Consularia cracoviensia, pod r. 1743, na s. 2712—2718.

Na podstawie odnalezionego testamentu, należy najpierw zakwestionować nazwisko artysty. Kronika kapucyńska nazywa go raz Bari drugi raz Bari. Testament natomiast nie zna nazwiska Bari, ale przytacza następujące warianty nazwiska: Parr, Parri, Paris.

Testament został sporządzony 13 lipca 1743 r., kodycył w sprawie ruchomości pozostawionych w Warszawie dodano 3 sierpnia, a upoważnienie dla egzekutorów testamentu podpisano 17 lipca. Tegoz samego roku, dnia 23 sierpnia, dokument został wpisany do krakowskich ksiąg miejskich.

Należy zaznaczyć, że urzędnik wpisujący dokument nie znał ani języka niemieckiego ani tym bardziej gotyku, w którym został sporządzony oryginalny testament. Dlatego dziś trudno odczytać poprawnie tekst, zachowany zresztą bardzo dobrze. Trzeba nieraz zastosować swoistą metodę polegającą na zastąpieniu wyrazów bezsensownych pojęciami domyślnymi. W ten sposób da się uchwycić sens ostatniej woli zmarłego malarza. Zwłaszcza w konfrontacji z kroniką kapucyńską dało się ustalić te partie rękopisu, które odnoszą się do kapucynów. I tak testator poleca egzekutorom, ażeby sprzedali następujące płótna. 1) wielki krucyfiks, 2) wielki obraz Wierzerzy Pańskiej, 3) wielki obraz Narodzenia Pańskiego, 4) 12 apostołów wielkości naturalnej, 5) św. Franciszek Ksawery i 6) pewną ilość pejzazy.

Płótna te należy natychmiast sprzedać, a dochód przeznaczyć na remont kaplicy Loretańskiej, kościoła i klasztoru. Pod koniec testamentu artysta zaznacza, że zawsze pragnął i taka jest jego ostatnia wola, ażeby spocząć po śmierci w podziemiach kościoła kapucynów, o ile na to zasługuje.

Poza tym malarz zapisał p. Lendlein 30 obrazów w oryginałach i kopiach a wśród nich Sąd Ostateczny na desce bukowej, Ecce Homo i Matkę Boską oraz portret króla. Obrazy te zlecił wysłać natychmiast do Warszawy, na utrzymanie tej pani. Kilku innym osobom przekazał obrazy i książki. W kodycyłu z 3 sierpnia polecił, po uregulowaniu długów i wierzytelności w Warszawie, wszystkie rzeczy warszawskie dołączyć do krakowskich i zużytkować na ubogich, chorych w szpitalu i na kościół kapucynów. I tu p. Lendlein otrzymała portret Karola VI i inne legaty.

Na końcu wpisu testamentarnego znajduje się pełnomocnictwo dla egzekutorów, również w języku niemieckim. Artysta, który posługując się wspomnianym językiem, otacza się przyjaciami Niemcami, przyjaźni się z kapucynami, którzy od r. 1738 znajdują się pod opieką kapucynów czeskich, bardzo już zgermanizowanych, nie może być Włochem, jak chce Ciampi. Jeden z najstarszych nekrologów kapucynów polskich nazywa go „germanus” (AKK, rkps 21. Felices patres et fratres peregrini, z r. 1750 k. 28). Przekaz ten pochodzi z czasów bliskich życia Piotra Bari i chyba definitywnie powinien rozstrzygnąć problem przynależności narodowej tego znanego malarza.

³ AKK, rkps HCC, I s. 216—218. — AKK, rkps 46. Sepulti in ecclesia nostra secularis s. 8.

oni liczne płótna, szokujące nieraz szoim prymitywem, jak np. o. Florian Janocha (Kraków) i o. Józef Krzysikiewicz (Krosno, Sędziszów). Do tej kategorii oczywiście zaliczyć nie można o. Efrema Klawittera, artysty, malarza i rzeźbiarza o renomowanej europejskiej sławie. Pracował poza granicami kraju (Włochy, Belgia, Hiszpania), ale i u nas pozostawił swoje dzieła, jak np. zniszczone przez okupanta niemieckiego płaskorzeźby w katedrze gnieźnieńskiej⁴, sarkofag arcybpa Floriana Stablewskiego, dwie płaskorzeźby w kościele parafialnym w Smogulcu, siedem witraży w kościele parafialnym św. Józefa w Inowrocławiu⁵, św. Franciszka wśród ubogich w kościele parafialnym we Lwowie - Zamarstynowie⁶, portret kardynała Augusta Hlonda⁷, jak również kilka prac w klasztorze OO. Kapucynów w Krakowie. Dzisiaj już trudno ustalić proveniencję wielu płócien, zwłaszcza że kroniki klasztorne nie zawsze prowadzono systematycznie a archiwa nie zachowały się w komplecie.

Duże wrażenie wywierały także sztychy błogosławionych i świętych kapucynów na korytarzach klasztornych. Przypominały zakonnikom i gościom, tak duchownym jak i świeckim, o różnych drogach prowadzących do chrześcijańskiej doskonałości. Również plastyczne przedstawienie historii zakonu, prowincji czy klasztoru spotykało się z dużym uznaniem ze strony zainteresowanych osób. W tym to celu władze zakonne zamawiały u rytowników portrety sławnych zakonników, które później m. in. polscy kapucyni umieszczali na drewnianych tablicach. Tak powstały pod koniec XVII i w I połowie XVIII w. barokowe miedzioryty świętych i świątobliwych zakonników, na których przedstawiono ważne wydarzenia z ich życia oraz łaski otrzymane za ich pośrednictwem. Analiza treściowa biogramów umieszczonych pod każdym sztychem wskazuje na Hiszpanię i Włochy, skąd prawdopodobnie obrazy te rozeszły się po Europie. U nas zachowały się one prawdopodobnie tylko w klasztorze sędziszowskim (nr 89—92).

W II połowie XVIII w. powstała w Rzymie seria sztychów przedstawiająca generałów zakonu, kardynałów, biskupów i arcybiskupów, kaznodziejów apostołskich oraz świętych i błogosławionych. Sztychy te sprowadził do Kraju o. Szymon Sikorski i porozsyłał do różnych klasztorów⁸. Po raz drugi serię tę, oczywiście uzupełnioną, wydała Kuria Generalna Zakonu OO. Kapucynów w Rzymie w r. 1914⁹. Ten sam urząd wzbogaca nadal pierwszą serię aktualnymi portretami. Sztychy powyższe wykonano techniką miedziorytniczą, posługując się m. in. kliszami z XVIII i XIX w. Tablice ze sztychami zachowały się w klasztorach krakowskim, krośnieńskim i sędziszowskim.

Idąc za przykładem Rzymu, poszczególne prowincje zakonne na własną rękę opracowały swoją historię metodą wizualną na tablicach, nieraz bogato zdobionych. W prowincji polskiej, niestrudzony o. Szymon Sikorski, graficznie przedstawił wykazy generałów, prowincjałów, definitorów, gwardianów, ży-

⁴ W r. 1935 wybito pamiątkowy medal w celu uczczenia jego zasług położonych dla ozdobienia katedry.

⁵ List H. i J. Klawitterowien, siostr o. Efrema, z 8 I 1964 do autora inwentarza.

⁶ AKZ, rkps: Kronika Klasztoru OO. Kapucynów. Lwów na Zamarstynowie. Od roku pańskiego 1904 s. 230.

⁷ Reprodukcje portretu spotyka się powszechnie na terenie archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej.

⁸ APK, rkps nr 165. O. Z. Gorlicki. Notatki, III s. 284.

⁹ Lex. cap. szp. 792—793.

jących i zmarłych zakonników, wraz z dołączeniem krótkiej historii prowincji¹⁰. Katalogi przyjęły z wielką wdzięcznością poszczególne konwenty. Zachowały się one prawdopodobnie tylko w Nowym Mieście i Krakowie, w ostatnim miejscu w stanie godnym pożalowania.

W porównaniu z obrazami obiekty rzeźbiarskie reprezentowane są w niewielkiej ilości, przeważnie w klasztorze krakowskim. Na uwagę zasługuje o. Franciszek z Pescji, Giovan Pietro Marchi, który wykonał pierwsze rzeźby — Chrystusa Ukrzyżowanego w chórze zakonnym, krzyż ołtarzowy z kości słoniowej i statuę św. Feliksa z Cantalice¹¹. Przymuszczałnie spod jego dłuta wyszła słynąca łaskami statua N. M. P. Loretańskiej; ma ona bowiem wiele cech wspólnych z zagnionym św. Feliksem. O. Florian Janocha pozostawił swoje rzeźby w Rozwadowie i okolicy. W klasztorze krakowskim na uwagę zasługuje statua N. Marii P. zwana Tułaczką, św. Józef — dłuta T. Błotnickiego oraz stojąca do r. 1941 u wylotu ul. Kapucyńskiej statua N. M. P. Łaskawej, która posiada poza sobą długą historię.

Poniesione straty

Trudno dziś ustalić dokładnie poniesione straty w zbiorach sztuki klasztorów kapucyńskich, tym bardziej, że inwentarze kilku z nich (Lwów^{11a}, Lwów - Zamarstynów, Kutkorz, Mariampol^{11b}) nie zachowały się a te, które ocalały, opisują poszczególne obiekty tak lakonicznie i ogólnie, iż brak wszelkiej podstawy do rzeczowej identyfikacji. Dlatego na tym miejscu podajemy tylko niektóre zaginione obiekty sztuki sakralnej i świeckiej.

Klasztor w Krakowie. Zaginęły portrety: ks. J. Łopackiego, kanonika krakowskiego, króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, biskupów krakowskich Konstantego Felicjana Szaniawskiego i Jana Pawła Woronicza, Laskiewicza oraz Michała Stachowicza — „sławnego artysty malarza”¹². Przed r. 1939 statuy św. Wawrzyńca i św. Szczepana przekazano do Ogrójca, na cmentarzu przy kościele Bożego Ciała, dla celów kultu¹³. Wielki i bardzo cenny obraz św. Franciszka Ksawerego¹⁴ (zapewne XVII w.) przekazali przełożeni klasztoru, przy okazji remontu budynku klasztorowego po drugiej wojnie światowej, do zbiorów kościoła Mariackiego. Ten sam los spotkał dwa

¹⁰ APK, rkps nr 165: O. Z. Gorlicki: Notatki, III s. 284.

¹¹ AKK, rkps HCC, I s. 31. — APK, rkps — O. P. Kochański. Kościół Zwiastowania s. 57. — O. W. Nowakowski: Pamiętka s. 25. — O. K. Gadacz: Inwentarz Archiwum s. 108.

^{11a} P. Bohdziewicz: Korespondencja artystyczna Elżbiety Sieniawskiej z lat 1700—1729 w zbiorach Czartoryskich w Krakowie. (*Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Rozprawy Wydziału Historyczno-Filologicznego* 30). Lublin 1964 s. 158, 298. Autorem obrazów Porcjunkuli, św. Antoniego i św. Rocha był malarz włoski Altomonte. — Informację powyższą uzupełnia rkps nr 35 Bibl. Un. Warsz. — *Annales prov. Poloniae* (s. 139—140). Podaje on następujący wykaz obrazów „celeberrimi cuiuspiam pictoris”: w wielkim ołtarzu były obrazy Niepokalanego Poczęcia NMP, św. Stanisława biskupa i św. Elżbiety Węgierskiej; w bocznych, od strony Ewangelii — Porcjunkuli i św. Klary, od strony Lekcji — św. Antoniego i św. Rocha.

^{11b} W kościele kapucyńskim w Mariampolu znajdowały się następujące obrazy: w wielkim ołtarzu — św. Michała; w prawej nawie — dwa ołtarze z obrazami Pana Jezusa w Ogrójcu i Matki Bożej; w lewej — dwa ołtarze z obrazami św. Klary i św. Józefa; nad amboną wisiał obraz św. Marii Magdaleny (O. K. Gadacz OFM Cap: Kapucyni w Galicji 1781—1810, rkps w posiadaniu autora).

¹² AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 6v, 9. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 81v.

¹³ AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 7.

¹⁴ AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 144. Znajdował się wtedy w kaplicy Pana Jezusa.

wielkie olejne płótna wiszące na korytarzu parterowym obok refektarza. Dawniej już zaginął obraz św. Łucji¹⁵. Po r. 1950 skradziono z korytarza parterowego obraz św. Antoniego, pędzla Piotra Dandiniego, będącego kopią obrazu z kościoła kapucyńskiego w Mantui¹⁶. Zaginął także „Chór Kapucynów”¹⁷, prawdopodobnie kopia Vincenzo Chialli z I połowy XIX w. Chialli z zamiłowaniem odtwarzał sceny z życia kapucynów¹⁸. Nieznane są losy „arbor religionis” czyli drzewa genealogicznego zakonu franciszkańskiego. Zaginęły tablice do historii kapucynów: tabela zakonu Kapucynów św. Franciszka, „kopersztychy ojców i braci” (przypuszczalnie takie same, jakie ma Sędziszów pod nr 89—92), katalog ojców i braci, wykaz przełożonych¹⁹. Nie wiadomo dziś, które płótna wyszły spod pędzla Mikołaja Janockiego, a które powinny znajdować się w klasztorze krakowskim²⁰.

Klasztor w Krośnie. Zaginął jeden z ważnych zabytków klasztor-nych, a mianowicie portret o. Innocentego Bartha, budowniczego klasztoru i kościoła. Wisiał on w refektarzu a następnie w kościele, nad drzwiami zakrystii²¹. Nie istnieje również portret o. Józefa Krzysikiewicza, wykonany *furtivo modo* przez malarza Pawła Bogdańskiego w r. 1854²². Nie zachowała się część płócien pędzla tegoż o. Józefa z r. 1858 i obrazy przedstawiające tajemnice Męki Pańskiej, a przeznaczone na zasłony do ołtarzy na okres wielkiego postu, z r. 1864²³. Nie ma obecnie wielkiego obrazu Wierzy Pańskiej z r. 1829²⁴, ani obrazu bł. Jana z Dukli z r. 1821²⁵. Nie wyjaśniona jest także sprawa obrazów Papużyńskiego w klasztorze²⁶.

Klasztor w Kutkorzu. Z obrazów ocalał jedynie cudowny obraz N. M. P. Śnieżnej przewieziony przez parafian w r. 1944 do Sędziszowa (nr 18). Na miejscu pozostały: płótno przedstawiające otrzymane łaski za pośrednictwem cudownej Madonny, dzieło o. Floriana Janochy; olejny portret wyobrażający króla Ludwika XIV w wieku chłopięcym, w pozycji stojącej, z prawą ręką złożoną na koronie. Być może, że dzieło to znalazło się w klasztorze w czasie pierwszej wojny światowej, kiedy to spłonął miejscowy pałac. W refektarzu pozostał portret Jerzego Łączyńskiego i jego żony, fundatorów klasztoru. Na korytarzu klasztornym wisiał portret Jana III Sobieskiego i kilku lwowskich kanoników katedralnych. Dawny obraz z wielkiego ołtarza, przedstawiający Matkę Boską, pozostał w zakrystii. Tam też znajdowały się dwa medaliony na blasze miedzianej z portretami Sobie-

¹⁵ AKK, rkps HCC, I s. 8. Dar Dionizego Mecotti'ego, wykonany w Luce w r. 1699. Obarz ten był w wielkiej czci u ludu aż do r. 1790. — APK, rkps — O. K. Gadacz: Historia klasztoru s. 11, 22.

¹⁶ AKK, rkps HCC, I s. 8. — APK, rkps — O. K. Gadacz: Historia klasztoru s. 11, 12. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 20, 22. — S. Ciampi: Notizie s. 95—108. — M. Skrudlik: Królowa Korony Polskiej s. 291, 294, 303.

¹⁷ AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9.

¹⁸ Bénézit, II 483. — Thieme u. Becker, VI 481—482. — Nagler, II 516.

¹⁹ AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 8—8v.

²⁰ Rastawiecki: Słownik malarzów polskich, I 206. — J. Brodowski: Myśl do ustanowienia Towarzystwa Sztuk Pięknych, Malarstwa, Rzeźbiarstwa, Budownictwa. Pszcz. Krak. R. 4: 1822 t. 1 s. 19. — Janowski Michał. W: Podręczna encyklopedia kościelna [pod red.] ks. Z. Chelmskiego. T. 17/18. Warszawa 1909 s. 390—391.

²¹ Ks. W. S[arna]: Kościół i klasztor s. 14—15.

²² AKKR, rkps CCC, II s. 51.

²³ AKKR, rkps CCC, II s. 89.

²⁴ AKKR, rkps 3: Inwentarz z r. 1829 k. 150.

²⁵ AKKR, rkps 3: Inwentarz z r. 1821 k. 145.

²⁶ Rastawiecki. Słownik malarzów polskich, II 320—321.

skich. Zostały one zdjęte z rodzinnego grobowca Sobieskich w Żółkwi i przesłane Kapucynom w Kutkorzu²⁷.

Klasztor we Lwowie - Zamarstynowie. Na miejscu pozostał w wielkim ołtarzu obraz św. Franciszka wśród ubogich, pędzla o. Efrema Klawittera, wykonany bezinteresownie przez artystę w r. 1936²⁸. Prawdopodobnie pozostał tam również obraz M. B. Anielskiej, pędzla Stanisława Bergmana z Krosna²⁹. Obraz św. Teresy od Dzieciątka Jezus, pędzla Wł. Barwickiego, został przewieziony do Krakowa i tu zaginął. Obraz św. Józefa znajduje się obecnie w Rozwadowie (nr 18). Dwie rzeźby z wielkiego ołtarza — św. Wojciech i św. Stanisław (z pracowni Jana Wojtowicza w Przemyślanach) mieszczą się obecnie w wielkim ołtarzu w Tenczynie.

Klasztor w Olesku. Ostatni gwardian oleski, o. Felicjan Piskor, opuścił klasztor 6 czerwca 1944 r. W kronice klasztornej wtedy zapisał: „Rządź Ty Panie Boże, bo gwardian nie może”. Wcześniej jeszcze, bo 25 maja br. Filip Kubacki przewiózł cudowny obraz św. Antoniego do Sędziszowa³⁰. 12 innych obrazów ołtarzowych pozostało na miejscu. Pod koniec r. 1944 o. Florian Nestorowski zabrał obrazy ołtarzowe z bocznych ołtarzy. Po nim przyjechał o. Zygmunt Nestorowski z Huciska Oleskiego, brat o. Floriana, i zabrał obrazy: św. Józefa z wielkiego ołtarza, św. Wawrzyńca z Brindisi — na zasuwie ołtarza św. Antoniego i wszystkie obrazy ze zwieńczeń ołtarzy³¹. Obraz św. Wawrzyńca znajduje się obecnie w Krakowie (nr 169). Losy pozostałych płócien Szymona Czechowicza są nieznane.

Na podstawie inwentarza tegoż klasztoru z r. 1850 można wnioskować, że zaginęły obrazy: św. Sebastiana, św. Katarzyny, św. Tekli, św. Jana Nepomucena, Wniebowzięcia N. M. P., św. Franciszka i św. Bonawentury. Z portretów ocalał fundatora klasztoru Seweryna Rzewuskiego (Kraków nr 224), znajdujący się niegdyś w chórze zakonnym, u stóp Chrystusa Ukrzyżowanego, ale przepadł portret Wacława Rzewuskiego, brata Seweryna. Na miejscu pozostały lub zostały skradzione portrety: papieża Benedykta XIV, cesarzy Ferynanda i Józefa (II ?), karynałów-kapucynów: Anzelma Marzati († 1607), Antoniego Barberini († 1646) i Franciszka Casini († 1719)³². Na cmentarzu kościelnym pozostały rzeźby: Matki Bożej na postumencie (w środku) oraz św. Franciszka i Antoniego, wykonane w pełnym kamieniu (z boku)³³.

Klasztor w Rozwadowie. Inwentarz z r. 1835 wylicza 37 obrazów w kościele i zakrystii, a w klasztorze ok. 31, z wyjątkiem papierowej stacji Drogi Krzyżowej. Dzisiaj brak następujących obrazów: ołtarzowego św. Bar-

²⁷ Informacja o Władysławie Zająca z r. 1964. Poza tym przed kościołem pozostały dwa epitafia na kamiennych nagrobkach, jeden Józefa Łączyńskiego, zm. 19 maja 1800 r. i drugi Julii z Raciborowskich Komorowskiej, zm. 31 maja 1828 r. W progu kościoła znajdował się kamień z napisem: „D.O.M. Wielm. Maryanna Konstancya z Olszewskich Łaska podczaszyna Podolska, umarła d. 13 Maja r. 1786; prosi o Zdrowaś Marya” (Por. ks. Podolski. Kutkorz. *Przyp. dom.* R. 4: 1854 nr 9 s. 66. — Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich. T. 4. Warszawa 1833 s. 954: Kutkorz). Obrazy z bocznych ołtarzy: św. Franciszka i „Ecce Homo”, pędzla Marcina Jabłońskiego z r. 1852, pozostały na miejscu (Por.: O. K. G a d a c z: Inwentarz Archiwum s. 154).

²⁸ Por. przyp. 6.

²⁹ AKK, rkps HCC, III s. 318.

³⁰ AKO, rkps — Kronika klasztoru OO. Kapucynów w Olesku od roku 1933, III s. 88.

³¹ Wywiad z o. Zygmuntem Nestorowskim przeprowadzony w grudniu 1963 r. w Rozwadowie.

³² AKO, rkps — Akta różne. T. VIII: 1788—1923 — Inwentarz z r. 1850 k. 79v—80.

³³ AKO, rkps — Akta różne. T. VIII: Inwentarz z r. 1826 k. 58.

bary, św. Kazimierza, św. Eustachego, obrazu z napisem „Vanitas vanitatum”, portretów papieża Bonifacego i Jana I³⁴, zasłony na ołtarze w okresie wielkiego postu, wykonanych przez malarza Antoniego Zacharskiego z Krosna, a mianowicie: Męki Pana Jezusa, Chrystusa w Getsemani, Chrystusa u Piłata, Chrystusa ubiczowanego i cierniem ukoronowanego. Brak portretów cesarza Franciszka I i jego żony (1825) oraz 214 sztychów przedstawiających kapucynów, a także katalogu przełożonych konwentu³⁵.

Klasztor w Sędziszowie. Inwentarz z r. 1826 podaje, że w refektarzu znajdowało się 19 olejnych obrazów a na korytarzach klasztornych 100 wizerunków, oczywiście sztychów, przedstawiających kapucynów. Były też stacje Drogi Krzyżowej, których dziś brak. Zginął prawdopodobnie obraz ołtarzowy św. Franciszka³⁶.

2. Epitafia i inskrypcje

Kościół kapucyński w Krakowie stał się prawdziwie przybytkiem rodziny Dembińskich, związanych węzłami krwi z fundatorem Albrechtem Dembińskim († 1720). Tu najczęściej zawierali oni związki małżeńskie i tu grzebali swoich najbliższych w krypcie fundatorskiej lub w katakumbach kaplicy Loretańskiej. Stąd liczne epitafia tej rodziny na ścianach kościoła³⁷. Zwyczaj grzebania zmarłych w kościołach został zabroniony przez Senat Wolnego Miasta Krakowa ok. 1842 r. Zezwolenia udzielano jedynie pod warunkiem, że zwłoki zostaną zabalsamowane. Odtąd tak zakonników jak i świeckich grzebano na cmentarzu publicznym. Ale epitafia nadal były w użyciu i stały się, z biegiem lat, ozdobą i osobliwością ubogiej zresztą świątyni.

Spotykamy tu pomniki bohaterów narodowych: konfederatów barskich († 1768), Tadeusza Kościuszki z r. 1896, gen. Józefa Wodzickiego († 1794), pułk. Piotra Świdzkiego († 1828), Władysława Rawicza († 1863), Romualda Traugutta († 1864) i gen. Tadeusza Jordan Rozwadowskiego († 1928); profesorów U. J.: Józefa Łepkowskiego († 1894), Seweryna Hammera († 1955), Ludwika Piotrowicza († 1957) i Juliusza Kleinera († 1957); prezydenta m. Krakowa Filipa Nereusza Lichońskiego; malarza Piotra Bari († 1743); architekta Szczepana Humberta († 1829). Wyróżniają się wśród nich barokowy nagrobek Albrechta Dembińskiego, rokokowy P. Bari, empirowy J. Wodzickiego, klasycystyczny Alojzy Liehmann († 1837) oraz spizowe popiersie T. Rozwadowskiego. Kilka epitafiów usunięto ze ścian kościoła z okazji remontu. Pozostałe kościoły kapucyńskie epitafiów prawie nie posiadają.

3. Klisze drukarskie

Są to przeważnie pozostałości niekompletne po pisarzach kapucyńskich, o. Wacławie Nowakowskim († 1903) i o. Florianie Janosze († 1921). Z chwilą uruchomienia w r. 1936 w Krakowie własnej drukarni i wydawnictwa, klisze te zostały włączone przez o. mgr Alojzego Wojnara, redaktora czasopisma *Pokój i Dobro*, do kolekcji redakcji. Wzbogacono ją następnie kliszami Kole-

³⁴ AKR, rkps — Inwentarze kościoła i klasztoru 1785—1835. Inwentarz z r. 1835 k. 42v, 50v, 55v, 64v—65.

³⁵ AKR, rkps HCR, I s. 166. — AKR, rkps — Inwentarze kościoła i klasztoru 1785—1835: Inwentarz z r. 1824 k. 6v; Inwentarz z r. 1825 k. 16; Inwentarz z r. 1835 k. 64v.

³⁶ AKS, rkps — Inwentarz z r. 1827 s. 18, 66.

³⁷ AKK, rkps 43—44, 46.

gium Serafickiego OO. Kapucynów w Rozwadowie. Zbiory powiększały się stopniowo. W r. 1939 Niemcy skonfiskowali drukarnię i zagarnęli jej wyposażenie. Z ocalałych klisz wiele uległo zniszczeniu, tak wskutek wpływów atmosferycznych jak i z braku odpowiedniej konserwacji.

Tak więc na przestrzeni blisko trzech stuleci klasztory kapucyńskie stały się samoistnymi galeriami sztuki sakralnej i świeckiej. Obok średnio-wiecznej Madonny (Kraków nr 260) widzimy ruską ikonę (Kraków nr 243), rzymskie miedzioryty i japońskie drzeworyty. Z bardziej znanych malarzy spotykamy: Anioła Bronzino, Piotra Dandini, J. Ch. Lampiego; z polskich — Szymona Czechowicza, Łukasza Orłowskiego, Michała Stachowicza, o. Efrema Klawittera; z rzeźbiarzy: o. Franciszka z Pescji, T. Błotnickiego i K. Laszczkę. W sumie przeszło 170 artystów, malarzy, rzeźbiarzy i sztycharzy pozostawiło swoje dzieła w klasztorach kapucyńskich. Gotyk, renesans, barok, rokoko, klasycyzm i sztuka współczesna sąsiadują z sobą, tworząc żywą i barwną ilustrację do historii sztuki, Kościoła, zakonu i jego prowincji.

II. Metoda opracowania

Sposób inwentaryzacji zabytków sztuki określa instrukcja wydana przez Państwowy Instytut Sztuki w Warszawie (*Zasady polskiego inwentarza zabytków sztuki*. Warszawa 1948). Z tego jednak względu, że obecny inwentarz ma opisać całość malarstwa sztalugowego, grafikę i snycerstwo, bez względu na zabytkowy charakter inwentaryzowanych obiektów, należało przyjąć zasady nie zawsze zgodne z w. w. instrukcją.

Przede wszystkim inwentarz obejmuje obiekty wiszące, stojące lub wmurowane w ściany kościołów i klasztorów kapucyńskich. Przedmioty te opisuje poczynając od cmentarza kościelnego, kruchty, kościoła, kaplic, chóru zakonnego, zakrystii, parteru klasztornego, pierwszego względnie drugiego piętra. Najpierw podaje się wykaz obiektów inwentaryzacyjnych kościoła i klasztoru krakowskiego, po nim — w porządku alfabetycznym następują inne klasztory.

Na pierwszym miejscu opisano obrazy sztalugowe i grafikę, następnie rzeźby i płaskorzeźby, epitafia i klisze drukarskie. Wszystkie jednostki w powyższym podziale otrzymały oddzielną numerację cyframi arabskimi od jednego w zwyz.

Schemat opisu inwentaryzacyjnego w zakresie obiektów ruchomych został przejęty z wymienionej instrukcji (§ 6). Po numeracji podano więc temat przedstawienia, wymiary (dla obrazów, płaskorzeźb, epitafiów i klisz szerokość $\times$ wysokość; dla rzeźb wysokość; dla krzyży i krucyfików wysokość korpusu i rozpiętość rąk; wymiary obrazów ołtarzowych podano przeważnie w świetle ram; wymiary obrazów i rzeźb znajdujących się wysoko lub w zwieńczeniach ołtarzy podano w przybliżeniu), materiał, technikę, kompozycję całości, stan zachowania, sygnatury, styl, czas powstania oraz autora a w wyjątkowych wypadkach, przy obrazach zabytkowych i wartościowych, także przynależność do określonych szkół i kierunków. W szerokim zakresie została uwzględniona proveniencja i historia obiektów.

Kapucyńskie zbiory sztuki posiadają wiele obiektów bezwartościowych i bezstylowych. Przy opisie tych jednostek podano tylko ich elementy zasadnicze.

Przy oznaczaniu prawej i lewej strony obiektu przyjęto orientację od strony widza; przy opisie poszczególnej osoby (pod uwagę brano tylko ręce, nogi, perizonium) — orientację heraldyczną.

Pod tak zmodyfikowanym opisem podano dla każdego obiektu oddzielnie dokumentację archiwalno-bibliograficzną pod wspólnym tytułem: Bibliografia.

Ażeby niepotrzebnie nie mnożyć przypisów, pominięto cytowanie kopii inwentarzy znajdujących się w innych archiwach. I tak w opracowaniu zbiorów klasztoru krakowskiego pominięto *Inwentarz temporalistów kościoła i klasztoru XX. Kapucynów w Krakowie, rok 1821*, znajdujący się w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Krakowie (ul. Sienna) oraz kopię tegoż, przechowywaną w Archiwum Metropolitalnym w Krakowie (hasło: OO. Kapucyni). Podobnie w opisie zbiorów sztuki klasztoru w Krośnie pominięto kopię inwentarza klasztoru z r. 1821, która znajduje się w Archiwum Diecezjalnym ob. łac. w Przemyślu (Krosno, rkps nr 1015), a w opracowaniu zbiorów konwentu w Rozwadowie — inwentarz tegoż klasztoru z r. 1825 (Tamże: Rozwadów, rkps nr 1530). Oryginały względnie kopie powyższych inwentarzy znajdują się bowiem w archiwach kapucyńskich i zostały w pełni wykorzystane. Należy jeszcze zaznaczyć, że autor nie dążył do pełnego zestawienia bibliografii.

Na końcu pracy zamieszczono indeks przedmiotów, osób i miejscowości.

I. ZBIORY SZTUKI KLASZTORU W KRAKOWIE

1. OBRAZY SZTALUGOWE I GRAFIKA

Kościół klasztorny

1

Zwiastowanie N. Marii P., w wielkim ołtarzu, ok. 153,5 × 265 cm, płótno, olej. Madonna z rękami złożonymi na kolanach, siedzi z prawej strony na gotyckim tronie z purpurowym zapleckiem i drewnianym baldachimem, lekko zwrócona w lewo, w stronę archanioła Gabriela. Wokoło postaci archanioła widoczne złote promienie. Pomiędzy nim a Marią klęcznik z czerwoną poduszką i księgą do modlitwy. Komnatę zaściela dywan z czarnoczerwonym deseniem. Suknia Marii fioletoworóżowa, płaszcz błękitny z białą podszewką. Archanioł w złotej sukni i zielonobiałym płaszczu, skrzydła w zielonoczerwonych tonach. Z lewej strony, w górze, Duch Św. w postaci gołębic, w chmurze żółtego światła.

Zwiastowanie zostało skopiowane, na prośbę kapucynów krakowskich, ze średniowiecznego cudownego obrazu znajdującego się w kościele Serwitów pod wezwaniem Santa Maria Annunziata we Florencji. Kopia różni się od oryginału ścieśnieniem kompozycji, podyktowanym ograniczoną szerokością obrazu ołtarzowego w Krakowie. Z konieczności więc artysta pominał wiele szczegółów oryginału. Różnica widoczna jest przede wszystkim pod względem techniki. Technika z okresu baroku nie wytrzymała konkurencji z techniką średniowiecza. Na skutek zmian chemicznych obraz stracił dawny typowy koloryt, ściemniał a farby olejne postradały pierwotną spistość.

Obraz jest darem Kosmy III Medyceusza, wielkiego księcia Toskanii.

Pośredniczył w otrzymaniu go baron de Bruno, przedstawiciel dworu florenckiego na koronację Augusta II. Malował Pietro Dandini w r. 1701. Konserwację przeprowadził w r. 1820 malarz Dębowski a w r. 1917 Juliusz Krupski ze Lwowa.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 8 (mylnie podaje nazwisko artysty: Danaini). — AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 18, 63, 63v. — Inwentarz z r. 1858 k. 101. — Inwentarz z r. 1871 k. 146v. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 18. — APK, rkps — O. K. Gadacz: Historia klasztoru s. 11, 12. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 55—57. — Bibl. Un. Warsz., rkps sygn. 35: Annales Provinciae Polonae k. 97. — P. H. Pruszc: Klejnoty stołecznego miasta Krakowa. Kraków 1745 s. 170. — S. Ciampi: Notizie s. 98. — Tomasz Dolabella. *Przyp. Ludu*. R. 7: 1840 t. 1 s. 51 przyp. 3. — [A. Kleczkowski] A.: Święta pamiątka Krakowa. Kraków 1883 s. 409, 418. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 18. — M. Skrudlik: Tomasz Dolabella, jego życie i dzieła. Ustęp z dziejów malarstwa XVII stulecia w Polsce. *Rocz. krak.* T. 16: 1914 s. 142, 159 przyp. 126. — M. Skrudlik: O klasztorze OO. Kapucynów w Krakowie. — E. Chwałewik: Zbiory polskie. T. 1 s. 221. — M. Skrudlik: Królowa Korony Polskiej s. 293—294, 296—300. — M. Skrudlik: Zwiastowanie. *Ilustr. Kur. codz.* R. 22: 1931 nr 82. — O. K. Gadacz: Inwentarz Archiwum s. 108.

2

Św. Józef, w zwieńczeniu wielkiego ołtarza, 104 × 132 cm, płótno olej. W owalu półpostać w postawie siedzącej, głowa pochylona nad Dzieciątkiem, w lewej ręce trzyma białą lilię. Kolorystyka szat żółtoniebieska. Tło obrazu niebieskie. Malował Franciszek Ignacy (?) Molitor w r. 1775 za cenę 5 dukatów (5 aureorum).

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 169 (mylnie podaje nazwisko malarza: Miltor). — AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 18, 63. — Inwentarz z r. 1858 k. 101. — Inwentarz z r. 1871 k. 146v. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 18. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 57. Tu również zachodzi pomyłka w podaniu nazwiska malarza z błędnym wymienieniem strony 170 kroniki. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 18. I tu brzmienie nazwiska malarza błędnie przytoczone za kroniką. — Rastawiecki: Słownik malarzów polskich, III s. 338—339. Franciszek Ignacy Molitor zmarł w r. 1778 i on prawdopodobnie jest twórcą obrazu; Jan Piotr Molitor zmarł w r. 1756, a Piotr Franciszek malował jeszcze w r. 1765. — M. Skrudlik: O klasztorze OO. Kapucynów w Krakowie. — E. Chwałewik: Zbiory polskie. T. 1 s. 221.

3

Św. Klara, na ścianie po prawej stronie wielkiego ołtarza, 67 × 106,5 cm, płótno olej. Święta *en face*, z głową lekko przechyloną w lewo, w obu rękach trzyma renesansową monstancję, podniesioną na wysokości ramion z prawej strony obrazu. Ponad monstancją dwa putta. Tło brązowiebieskie. I poł. XVIII w.

Bibliografia: APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 57.

4

Św. Franciszek, na ścianie po lewej stronie wielkiego ołtarza, 66 × 107 cm, płótno olej. Święty w brązowym habicie kapucyńskim, z twarzą trzy czwarte w prawo, lewą dłonią wskazuje na ziemię, prawa z czaszką złożoną na księdze. Ponad głową unoszą się dwa putta. Tło obrazu brązowiebieskie. I poł. XVIII w.

Bibliografia: APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 57.

5

Św. Fidelis z Sigmaringen, w nawie z prawej strony, na zasuwie ołtarza N. M. Panny, 96,5 × 171 cm w świetle ram, płótno, olej. W pozycji stojącej, *en face*, w kapturze na głowie, w brązowym habicie kapucyńskim. W prawej ręce wzniesionej w górę trzyma krzyż, lewa złożona na sercu. Ponad głową świętego z prawej strony wznosi się anioł z palmą męczeńską w prawej ręce i wieńcem laurowym w lewej. Głowa świętego w aureoli świetlnej. Blask ten rozjaśnia górną część obrazu żółtym światłem. Pozostałe tło obrazu ciemnobrązowe. Kronika klasztoru krakowskiego pod rokiem 1747 wspomina, że z okazji uroczystości kanonizacyjnych św. Fidelisa, wybitny malarz z Pragi, Jerzy Neunstätter, wykonał pewne płótna wewnątrz i zewnątrz kościoła. Czy jednak obraz jest rzeczywiście jego dziełem — na to nie ma żadnych innych dowodów. I poł. XVIII w. Późnobarokowy. Obraz odnowił w r. 1938 br. Efre m Chmiel.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 94. — AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 18v, 64; Inwentarz z r. 1858 k. 101v; Inwentarz z r. 1871 k. 147v. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 22. — APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 23. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 58. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 19.

6

Najświętsze Serce Jezusowe, na predelli ołtarza N. Marii P., 47 × 56 cm, płótno, olej. Popiersie Jezusa, *en face*, z głową lekko pochyloną, w niebieskiej szacie, z lewego ramienia opada purpurowy płaszcz. Obydwoma rękami wskazuje gorejące serce. Tło ciemnogniatowe. II poł. XIX w.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 22. Na predelli do r. 1875 znajdował się obraz św. Łukasza. W inwentarzu późniejsza ręka przekreśliła obraz św. Łukasza a umieściła pozycję „Serce P. Jezusa”. APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 59.

7

Św. Stanisław ze Szczepanowa, w zwieńczeniu ołtarza N. Marii P., 41 × 63 cm w świetle ram, płótno, olej. Popiersie świętego, z twarzą trzy czwarte w lewo, w białej infule i szatach biskupich. Dominujące kolory białozółte. XVIII w.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 18v, 64, Inwentarz z r. 1858 k. 101v; Inwentarz z r. 1871 k. 147v. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 22. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 59.

8

Św. Józef z Leonessy, kapucyn, w nawie z lewej strony, na zasuwie ołtarza św. Józefa, 97 × 172 cm w świetle ram, płótno, olej. W sklepionej celi więziennej z zakratowanym okienkiem — święty w pozycji stojącej, z twarzą trzy czwarte w prawo, w brązowym habicie i kapucyńskim płaszczu, w prawej ręce trzyma krzyż, błogosławiąc więźnia siedzącego w kajdanach na kamiennej posadzce i wznoszącego lewą rękę z błagalnym gestem w stronę świętego. Tło szare i jasnobrązowe. Sygn. z lewej u dołu: „A[ntoni] Gramatyka. 1870 r.”

Bibliografia: AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1871 k. 147. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 59. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 18.

9

Matka Boska Częstochowska, na predelli ołtarza św. Józefa, 40 × 49 cm, obraz wytłaczany na blasze i pozłacany na ciemnym tle. II poł. XIX w.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 116. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 60.

10

Św. Wojciech, biskup i męczennik, w zwieńczeniu ołtarza św. Józefa, 41 × 63 cm, płótno, olej. Popiersie świętego w czerwonej infule, z pastorałem w lewej ręce, w białej szacie i czerwonej kapie. I poł. XVIII w.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 18, 63v; Inwentarz z r. 1858 k. 101; Inwentarz z r. 1871 k. 147. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 20. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 60.

11

Najświętsze Serce Marii, w kaplicy św. Franciszka na filarze, 86 × 115 cm, płótno, olej. N. Maria P. w pozycji frontalnej, stojącej, *en face*, w obłokach z chmur. W białej chustce i niebieskim płaszczu, prawą ręką wskazuje na ziemię, a lewą na gorejące Serce. Tło białoszare. Sygn.: „A[dolf] Hyla. 1945”. Obraz kosztował 10.000 zł.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, IV s. 367. — AKK, rkps HCC, IVa s. 20. — APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 121. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 20.

12

Św. Franciszek z Asyżu, w ołtarzu św. Franciszka, w pierwszej kaplicy z prawej strony nawy, 105 × 177,5 cm, płótno, olej. W ciemnej niszy o gotyckim sklepieniu, na kamiennym postumencie, stoi święty w pozycji frontalnej, z kapturem na głowie, bosy, z rękami wsuniętymi w rękawy habitu, w brązowym kapucyńskim habicie, z bladą twarzą, lekko zwróconą w prawą stronę. Ciemne tło obrazu rozjaśnia nieco delikatny płomyk kaganka z lewej strony w górze. Kompozycja obrazu spokojna, zimno i chłód wieje od grobowca, ale uwagę przykuwa twarz świętego, „która promienieje fosforycznym blaskiem”. Dzieło to jest przykładem przemiany baroku w klasycyzm, który w tym okresie rodzi się na nowo. Równocześnie ilustruje podanie związane z odnalezieniem grobu świętego w r. 1449. Św. Franciszek został pochowany w dolnym kościele asyjskim, ale miejsce pochowania pozostało nieznanne. W r. 1449 papież Mikołaj V rozkazał zburzyć jedno z wejść grobowych i wówczas wszyscy obecni z papieżem ujrzeni św. Franciszka w postawie stojącej. A tak niezwykły blask bił z jego oczu, iż wszystkim zdawało się, że to żywy święty stoi przed nimi. Sławni artyści ośmielili się przedstawić tę scenę. Jedni, jak La Hire w r. 1630, ograniczyli się do przedstawienia orszaku wchodzącego do podziemi, innym bardziej odpowiadała sama scena odnalezienia świętego. Do tych ostatnich należy również Czechowicz. Ale jego dzieło jest na wskroś oryginalne i przepiękne w swej kompozycji. Malował Szymon Czechowicz w r. 1775, za cenę 26 dukatów.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 169. — AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 18v, 64, 64v; Inwentarz z r. 1858 k. 102; Inwentarz z r. 1871 k. 147v. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 22. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 65, 66. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 19. — M. Skrudlik: O klasztorze OO. Kapucynów w Krakowie. — E. Chwalewik: Zbiory polskie. T. 1 s. 221. —

M. Skrudlik: Św. Franciszek Seraficki s. 174—175. — M. Skrudlik: Królowa Korony Polskiej s. 304. — J. Orańska: Szymon Czechowicz s. 98—101.

13

Bł. Bernard z Ofidy, kapucyn, w zwieńczeniu ołtarza św. Franciszka, 67 × 81 cm, płótno, olej. W owalu popiersie świętego z siwą brodą, w brązowym habicie, z twarzą trzy czwarte z prawo, z otwartą księgą w ręce. Tło ciemne. Koniec XVIII w.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 18v, 64, 64v; Inwentarz z r. 1858 k. 102; Inwentarz z r. 1871 k. 147v. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 22. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 67.

14

Wizja św. Antoniego, w ołtarzu św. Antoniego, w drugiej kaplicy z prawej strony nawy, 105,5 × 178 cm w świetle ram, płótno, olej. Święty klęczy z twarzą trzy czwarte w lewo, z rękami złożonymi na piersiach, w habicie kapucyńskim. Z lewej strony objawione Dziecię Jezus, wyciągające prawą rączkę w stronę świętego. Na ziemi leży otwarta księga i biała lilia, atrybut ikonograficzny świętego. Twarz św. Antoniego jest uosobieniem dobroci i radości. Obraz pochodzi zapewne z lombardzkiej szkoły malarstwa religijnego i jest, być może, dziełem jednego z uczniów Giuseppe Marii Crespi'ego. Sygn. u dołu z prawej strony: „Bologna. In Italia” 1775 r. Cena 24 dukaty.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 169. — AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 18v, 19, 64v; Inwentarz z r. 1858 k. 102; Inwentarz z r. 1871 k. 147v, 148. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 67, 68. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 20. — M. Skrudlik: O klasztorze OO. Kapucynów w Krakowie.

15

Bł. Bernard z Corleone, kapucyn, w zwieńczeniu ołtarza św. Antoniego, 68,5 × 82,5 cm w świetle ram, płótno, olej. Popiersie świętego w owalu, z twarzą trzy czwarte w prawo, z rękami złożonymi od modlitwy nad otwartą księgą, w brązowym habicie. Tło ciemne. II poł. XVIII w.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. Autor inwentarza twierdzi, że obraz przedstawia św. Serafiną z Montegranario, kanonizowanego w r. 1767. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 18v, 19, 64v; Inwentarz z r. 1858 k. 102; Inwentarz z r. 1871 k. 147v, 148. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 22. — APK, rkps O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 68.

16

Boże Miłosierdzie, w kaplicy św. Feliksa na filarze, 78 × 137 cm, płótno, olej. Chrystus w pozycji frontalnej, *en face*, w białej szacie, prawa ręka wzniesiona na błogosławieństwa, lewą wskazuje na Serce, z którego wypływają dwie smugi białoczerwonych promieni. Tło ciemne z czerwonymi punktami przedstawia płonąca Warszawę (1944). Sygn. u dołu „Hyła 1944”. Poświęcenie obrazu odbyło się 3 grudnia 1944 r.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, IV s. 364. — AKK, rkps HCC, IVa s. 17. — APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 86, 121. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 61.

17

Św. Feliks z Cantalice, kapucyn, w ołtarzu św. Feliksa, w pierwszej kaplicy z lewej strony nawy, 115 × 225 cm w świetle ram, płótno, olej. Święty w brązowym habicie kapucyńskim, z siwą brodą, w pozycji klęczącej

z prawej strony, w profilu lewym, lekko pochylony, z Dzieciątkiem Jezus na rękach. Z lewej, u dołu, niewiasta w białej szacie i czarnym kaftaniku, wyciąga do świętego obie ręce w kornej prośbie. Ponad świętym, z prawej strony, dwie uskrzydłone główki aniołków, z lewej — anioł w czerwonej szacie i niebieskim płaszczu, wkładający wieniec chwały na głowę świętego. Późnobarokowy. XVIII w.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 18, 63v; Inwentarz z r. 1858 k. 101v; Inwentarz z r. 1871 k. 147. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 20. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 63. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 17—18.

18

Św. Teresa od Dzieciątka Jezus, na predelli ołtarza św. Feliksa, 36 × 45 cm, płótno, olej. Popiersie, w brązowym habicie, białym płaszczu i niebieskim kornecie, twarz trzy czwarte w prawo, w rękach krzyż i różę. Z prawej snop promieni oświetla krzyż. Tło jasnozielone. I poł. XX w.

Bibliografia: APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 63.

19

Oblicze Pana Jezusa na chuście św. Weroniki, w zwieńczeniu ołtarza św. Feliksa, 57 × 73 cm w świetle ram, płótno, olej. Jasne oblicze z ciemnymi włosami, na tle białej chusty. XVIII w.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 18, 63v; Inwentarz z r. 1858 k. 101v; Inwentarz z r. 1871 k. 147. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 20. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 63.

20

Matka Boska Ostrobramska, w niszy między kaplicą św. Feliksa a kaplicą św. Erazma, 95 × 128,8 cm w świetle ram, płótno, olej. Madonna z głową lekko pochyloną, z podwójną koroną, wysadzaną kamieniami, z aureolą ze złotych promieni, między którymi widnieje 12 gwiazdek. Ręce złożone do modlitwy. Na szyi 5 sznurów czerwonych koralu i trzy białych, w tym dwa z krzyżkami. Tło ciemnoniebieskie. Obraz przywieziony w ramach repatriacji po drugiej wojnie światowej. W r. 1951 wzniesiono dla niego osobny ołtarz. I poł. XX w.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, IV s. 406. — AKK, rkps HCC, IVa s. 72. — APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 178. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 63.

21

Św. Kajetan, w ołtarzu św. Kajetana, w drugiej kaplicy z lewej strony nawy, 116,5 × 227,6 cm w świetle ram, płótno, olej. Z lewej strony klęczy święty w czarnym habicie teatynów, w profilu prawym, i przyjmuje z rąk Matki Bożej Dzieciątka Jezus, które wyciąga rączki do niego. Suknia Madonny cynobrowa, płaszcz błękitny. U dołu dwa putta, jeden z bukietem kwiatów, drugi wskazuje tekst Ewangelii św. Mateusza 6, 24—33: *Ne solliciti sitis, quid... Respiciate volatilia coeli... Considerate lilia agri*. Ponad sceną w chmurach grupa puttów. Farby cynobrowa i niebieska dominują również w ich szatach. Dotychczas artyści malarze przedstawiali św. Kajetana z Dzieciątkiem Jezus na rękach lub z białą lilią w ręku a więc symbolem czystości. Orłowski prawdopodobnie skopiował podniszczony już oryginalny

obraz Dandinego, który z ołtarza usunięto, a zastąpiono kopią wykonaną przez niego. Sygn. z lewej u dołu: „Gen. Lucas Orłowski. Pinxit Cracoviae A. 1763 die 8 Julii”.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 18, 18v, 64; Inwentarz z r. 1858 k. 101; Inwentarz z r. 1821 k. 147, 147v. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 20. — APK, rkps — O. P. Kochański (Kościół Zwiastowania s. 64) wspomina tylko o obrazie Dandinego. — Rastawiecki: Słownik malarzów polskich, II s. 84. — O. W. Nowakowski (Pamiętka s. 16) pisze jedynie o obrazie Dandinego. Z tego powodu, że kronika w tych latach nie była prowadzona, o zmianie obrazu zapomniano. — M. Skrudlik: Królowa Korony Polskiej s. 302—303; na s. 222 reprodukcja obrazu.

22

Św. Erazm, biskup, męczennik, w ołtarzu św. Kajetana, umieszczony w charakterze stałego obrazu (natomiast obraz św. Kajetana jest na zasuwie), 99,5 × 155,5 cm w świetle ram, płótno, olej. Święty w pozycji frontalnej, z twarzą lekko zwróconą w lewo, w białej szacie i purpurowej kapie, w lewej ręce ma pastorał i palmę męczennią, prawą wskazuje purpurową mitrę z księgą, leżącą na stoliku pokrytym zieloną narzutą. Z lewej strony, w górze, dwa putta. Z prawej widoczny krajobraz z zarysem gór, spoza których przebijają światło. Poniżej scena torturowania świętego. Tło niebieskozielone i brązowe. Sygn. z prawej strony u dołu: „[L]ucas [O]rłowski. a[nn]o 1763”

Bibliografia: AKK, rkps HCC, IV s. 207. Do r. 1926 obraz św. Erazma znajdował się w ołtarzu na krążgankach kaplicy Loretańskiej. W styczniu tegoż roku został usunięty wraz z ołtarzem. Obraz zawieszono na tylnej ścianie kaplicy. Po rozszerzeniu kościoła, przez dobudowanie nowych kaplic z lewej strony nawy, obraz świętego ustawiono jako stały w ołtarzu św. Kajetana. — AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 5. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 24v, 70; Inwentarz z r. 1858 k. 103; Inwentarz z r. 1871 k. 148. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 26. — AKK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 22. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 63. — O. Florian [Janocha]: Loretto s. 21. O. Florian [Janocha]: Nowenna chorych i na operacje skazanych, strapionych do św. Erazma, biskupa i męczennika, w obrazie łaskami słynącego na Loretańskich krążgankach u OO. Kapucynów w Krakowie. Kraków 1913 s. 14—15. Autor niesłusznie przypisuje Stachowiczowi autorstwo obrazu; reprodukcja obrazu przed kartą tytułową.

23

Matka Boska Bolesna, na predelli ołtarza św. Kajetana, 36 × 45 cm, deska, olej. Popiersie Madonny, z twarzą trzy czwarte w lewo, z rękami złożonymi do modlitwy, w białej sukni i ciemnobrązowym płaszczu z białą podszewką. Tło ciemne. Kopia obrazu Tycjana. Oryginał znajdował się w galerii obrazów hr. Tarnowskich w Dzikowie. Pocz. XX w.

Bibliografia: APK, rkps — O. P. Kochański (Kościół Zwiastowania s. 64) nie zna autora tak oryginału jak i kopii obrazu. K. Grottowa: Zbiory sztuki Jana Feliksa i Walerii Tarnowskich w Dzikowie (1803—1849). Wrocław 1957 s. 119 nr 149. W APK znajduje się fotografia obrazu z Dzikowa z napisem: „Fotografia obrazu Tycjana, własności hr. Tarnowskich w Dzikowie”.

24

Opatrzność Boża, w zwieńczeniu ołtarza św. Kajetana, 59 × 70 cm, płótno, olej. Oko Opatrzności w promieniach. II poł. XVIII w.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 18v, 64; Inwentarz z r. 1858 k. 101v; Inwentarz z r. 1871 k. 147—147v — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 20. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 64.

25

Św. Anna, w przedsionku do kaplic z lewej strony nawy, 168 × 120,5 cm, płótno, olej. Święta w profilu lewym, w niebieskiej sukni i czerwonym płaszczu, siedzi przy pulpicie i prawą ręką wskazuje na leżącą księgę. Obok niej, na wysokości głowy, anioł w białej szacie i niebieskim płaszczu z białymi skrzydłami, prawą rękę wyciąga w niebo, skąd płynie struga światła. Z lewej, mężczyzna w szarej szacie i czerwonym płaszczu, z rękami wzniesionymi w górę, zapatrzony w światło, spływające z nieba. Tło niebiesko-ciemne i żółte. Sygn.: „Gen. Lucas Orłowski. Cracoviae 1763”.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 5. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 24v, 70; Inwentarz z r. 1858 k. 102v; Inwentarz z r. 1871 k. 148v. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 26. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 65. — Rastawiecki: Słownik malarzów polskich, II s. 84.

26

Matka Boska, w przedsionku do kaplic z lewej strony nawy, 80,5 × 104 cm, płótno, olej. Madonna do połowy postaci, *en face*, z Dzieciątkiem Jezus na lewej ręce. Ręce złożone na krzyż podtrzymują poły płaszcza. Na czole krzyżyk. Niebieski płaszcz zarzucony na głowę. Dziecię Jezus w lewej ręce trzyma księgę, a prawą wskazuje gwiazdę na prawym ramieniu Madonny. Złota aureola wokoło głów. Tło ściemnione. Sygn. u dołu z prawej: „Adalbertus Degowski. 1821 (?)”. Dublowany, naklejony na desce.

Bibliografia: APK, rkps — O. P. Kochański (Kościół Zwiastowania s. 65) uważa, że obraz jest pochodzenia wschodniego i przypomina „odmianę »Hodigitrii« pod nazwą N. Panny Śnieżnej”.

27

Matka Boska Bolesna, na ścianie w kaplicy Pana Jezusa, 56 × 67 cm, płótno, olej. Twarz trzy czwarte w prawo, ręce złożone na krzyż na pierśsiach, niebieska chusta zarzucona na głowę. Tło ciemnobrązowe. Sygn.: „Sylw[eriusz] Saski”. 1894 r.

Dar dra Rudolfa Radzyńskiego w 1960 r.

28

Pan Jezus cierniem ukoronowany, na ścianie kaplicy Pana Jezusa, 56,5 × 69 cm, płótno, olej. *En face*, w purpurowej szacie, która odsłania lewe ramię; na głowie cierniowa korona, czarne włosy spływają na ramiona. Tło ciemnobrązowe. Sygn.: „Sylw[eriusz] Saski. 1894”.

Dar dra Rudolfa Radzyńskiego w 1960 r.

29

Matka Boska Loretańska, na zasuwie ołtarza w kaplicy Loretańskiej, 104 × 242 cm, płótno, olej. W pozycji frontalnej, stojącej, *en face*, z Dzieciątkiem Jezus na lewej ręce. Długie włosy opuszczone na suknię. Na głowach korony pozłacane. Wokoło głów aureola ze złotych promieni i dwunastu gwiazd. Suknia zielona, z siedmioma złotymi poprzecznymi pasami, ozdobiona gwiazdkami, serduszkami i innymi motywami zdobniczymi. Dzieciątko w podobnej sukience; w lewej ręczce trzyma jabłko królewskie, a prawą błogosławi. Na postumencie, u dołu, biały orzeł w koronie, w okrągłym czerwonym polu. Z obu stron orła, u stóp Madonny, róże. Tło szare. Malował Michał Stachowicz w 1818 r. Na płótnie, u dołu, z prawej strony, data: „1860”; prawdopodobnie jest to rok konserwacji obrazu.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 383: D[omi]nus Michaël Stachowicz sua pictura gratis adornavit Loretum, per imaginem Beatissimae, quae obumbrat Statuam". — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1858 k. 102; Inwentarz z r. 1871 k. 141. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 24. Za inwentarzami z lat poprzednich podaje on, że obraz został wykonany w r. 1818 przez mal. Stachowicza. — Thieme u. Becker, XXXI 432. — Nagler, XVII 197. — Rastawiecki: Słownik malarzów polskich, II s. 206. — E. Chwałewik: Zbiory polskie. T. 1 s. 221.

30

Matka Boska Nieustającej Pomocy, na stoliczku z lewej strony ołtarza w kaplicy Loretańskiej, 29,7 × 38,5 cm, blacha, olej. Matka Boska na złotym tle, o tradycyjnym wyglądzie. Obraz ten znajdował się niegdyś na predelli ołtarza św. Antoniego. W r. 1959 został przeniesiony na obecne miejsce. II poł. XIX w.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, IV s. 472.

31

Miniatury na biurku króla Jana III Sobieskiego, w ilości 15, na pergaminie (z wyjątkiem nr 6, która jest na papierze), wykonane gwaszem. Przedstawiają sceny z życia Mojżesza i Józefa Egipskiego. Pochodzą prawdopodobnie z I poł. XVII w. D. M. Jakubiec doszła do wniosku, że „biurko z miniaturami mogło powstać w królewskiej manufakturze mebli artystycznych Ludwika XIV, założonej w 1662 r. Zaopatrywała ona dwory Europy w II poł. XVII w. Tam skupiała się wytwórczość miniatur, będących kopiami wielkich kompozycji mistrzów renesansu". Autorka pracy nie wyklucza możliwości powstania miniatur w kraju. „Przejście przez Morze Czerwone” zostało skomponowane prawdopodobnie w XIX w., a „Scena z Mojżeszem” (nr 3) w r. 1925. Biurko jest darem królewicza Jakuba Sobieskiego dla kościoła OO. Kapucynów w Krakowie (1733).

Miniatury nie są umieszczone na biurku w porządku chronologicznym. Zgodnie z przyjętymi w tej pracy zasadami podajemy je w kolejności topograficznej.

I. Środkowa część biurka:

1. Przejście przez Morze Czerwone (*Exod.* XIV, 27—30), w górnej kondygnacji, 24 × 26 cm. Na pierwszym planie Mojżesz składa hołd Bogu za szczęśliwe przebycie morza. W jasnoróżowej szacie, z wyciągniętymi rękami modli się w otoczeniu uszczęśliwionych Izraelitów. W górze, w prawym i lewym rogu obrazu „głowy dmuchających zefirów”. Na dalszym planie rozszalałe morze zalewa zbrojne zastępy faraona. W górze nad sceną unosi się obłok Pański(?) z cyframi I, II, III. Znaczenie tych cyfr niezrozumiałe.

2. Złoty cielec przedmiotem kultu (*Exod.* XXXII, 1—6), na drzewczkach tabernakulum, 15 × 26 cm.

3. Scena z Mojżeszem, nad tabernakulum, 9 × 6 cm. Malował Kazimierz Puchała w I poł. XX w.

II. Lewe skrzydło:

4. Sprzedanie Józefa (*Gen.* XXXVII, 28), miniatura pierwsza z lewej strony, 16 × 10 cm.

5. Jakub przed faraonem (*Gen.* XLVII, 7), miniatura z prawej strony nr 4, 16 × 10 cm.

6. Wrzucenie Józefa do studni (*Gen.* XXXVII, 23) miniatura pod nr 4, 16 × 10 cm.

7. Józef tłumaczy sny faraonowi (*Gen. XLI, 14—36*), miniatura pod nr 5, 16 × 10 cm.

8. Oskarżenie braci o kradzież kubka (*Gen. XLIV, 14—34*), miniatura pod nr 6, 16 × 10 cm.

9. Józef tłumaczy sny braciom (*Gen. XXXVII, 5*), 16 × 10 cm.

III. Prawe skrzydło:

10. Pan Bóg objawia się Mojżeszowi w krzaku gorejącym i daje mu cudowną łaskę (*Exod. IV, 3*), miniatura pierwsza z prawej strony, 16 × 10 cm.

11. Mojżesz opuszcza górę Synaj z tablicami Dziesięcioro Przykazań (*Exod. XXXIV, 29—31*), miniatura obok nr 10, 16 × 10 cm.

12. Objawienie się Pana Boga w krzaku gorejącym (*Exod. III, 2*), miniatura pod nr 10, 16 × 10 cm.

13. Mojżesz uderzeniem laski w skałę wydobywa wodę (*Exod. XVII, 6*), miniatura pod nr 11, 16 × 10 cm.

14. Znalezienie Mojżesza w wodzie (*Exod. II, 5—7*), miniatura pod nr 12, 16 × 10 cm.

15. Zbieranie manny (*Exod. XVI, 14—19*), miniatura pod nr 13, 16 × 10 cm.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 52. — AKK, rkps 1: Dokumenty fundacyjne kościoła i konwentu 1683—1733 k. 9v, 115—116v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 25v, 69v; Inwentarz z r. 1858 k. 102v; Inwentarz z r. 1871 k. 148. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 24, 26. — APK, rkps — O. K. Gadacz: Historia klasztoru s. 22. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 71. — Arch. Un. Jag., rkps — D. M. Jakubiec: Biurko Jana III Sobieskiego. Praca magisterska pisana pod kierunkiem prof. dr Karola Estreicherera na UJ w Krakowie w r. 1956 (Tytuły miniatur i cytaty ze Starego Testamentu podane w zasadzie za autorką). [A. Kleczkowski] A.: Święte pamiątki Krakowa s. 109. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 23. — O. Florian [Janocha]: Loretto s. 39—40. — M. Skrudlik: O klasztorze OO. Kapucynów w Krakowie. — S. Tomkowicz: O artystach pracujących w Polsce s. LXXVI. — [O. A. Wojnar]: Polski Loret s. 56, 61—62, 64, 68. — O. K. Gadacz: Inwentarz Archiwum s. 108. — B. Prendka: Loreto. *Gość niedz.* R. 29: 1960 nr 23.

32

Św. Konrad, kapucyn, na tylnej ścianie kaplicy Loretańskiej, 116 × 163 cm, płótno, olej. Na tle klasztoru kapucyńskiego, święty z lewej strony, w prawym profilu, w habicie kapucyńskim, z siwą drobą; prawą ręką wręcza chłopcu chleb. Za chłopcem stoi kobieta. Z obrazka skopiował Bieszczanin w r. 1934. W r. 1951 obraz oprawiono i umieszczono na obecnym miejscu.

Bibliografia: APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 183.

33

Stacje Drogi Krzyżowej, na krużgankach kaplicy Loretańskiej, każda o wym. ok. 81 × 85,5 cm, płótno, olej. I stacja: Jezus na śmierć osadzony. Chrystus z prawej strony, w bładniebieskiej sukni i czerwonym płaszczu, ze skrepowanymi rękami, po skazaniu na śmierć, prowadzony przez rzymskich żołnierzy. Z lewej Piłat Poncki, na tronie o trzech stopniach, umywa ręce. Wokoło Piłata grupa osób. Tło jasnobrazowe. Sygn. u dołu po prawej lub lewej: „Thlomas] Driendl in München”. Odnowione w styczniu 1926 r. kosztem br. Sebastiana Porzuczka z Wolicy Piaskowej. II poł. XIX w.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, IV s. 207. — AKK, rkps — Inwentarz z r. 1875 s. 116. — Wiadomości kościelne i zakonne. *Dzwonek III Zak.* R. 1: 1885/86 nr 10 s. 337—338.

34

Serce Pana Jezusa, w zakrystii, 46 × 58 cm, płótno, olej. Popiersie *en face*, głowa lekko przechylonaw prawo, długie włosy blond spływają na różową suknię. Na lewym ramieniu zarzucony niebieski płaszcz. Prawą ręką zasłania gorejące serce. Tło niebieskie. 1957 r. Malował Antoni Bartkowski z Krakowa.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, IV s. 484.

35

Serce Pana Jezusa, w zakrystii, 56 × 76 cm, płótno, olej. Popiersie, *en face*, w szacie zielonej, włosy spływają na szatę. Wokoło głowy jasna aureola na zielonkawym tle. Lewa ręka spoczywa pod sercem, prawa zasłania gorejące serce. Sygn.: „E. Halban 1957”.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, IV s. 435. — APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 205.

36

Chrystus ukoronowany cierniową koroną, w zakrystii, 48 × 56 cm, płótno, olej. Popiersie, twarz trzy czwarte w lewo, włosy czarne. Na głowie srebrna korona cierniowa a u dołu fragment srebrnej szaty. Korona i szata wykonane ze srebra. Na odwrocie obrazu napis: „Ten obraz Chrystusa również | Pas- syjka z wielebnym P. Jezusem | ma zostać we familii Mączyńskich | po star- szeństwie. | Takie było rozporządzenie | Wiktoryj z Mączyńskich | Czecho- wej | zmarłej dnia 29 Października | 1852 | Pisał to wykonawca woli zmarłej | Kraków. d. 13 listopada | 1852 Józef Czech”. Płótno rozciągnięte na desce. I poł. XIX w. W r. 1953 obraz odnowiono.

Bibliografia: APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 317.

37

Pan Jezus między doktorami, w zakrystii, 52 × 86 cm, płótno, olej. Fragment świątyni jerozolimskiej. Na potrójnym podwyższeniu, pod półko- pułą wspartą na kolumnach, stoi Pan Jezus w pozycji frontalnej, z blond włosami i w niebieskiej szacie. W prawej ręce trzyma otwartą księgę, a lewą wznosi w niebo. Z prawej strony, na ławie, siedzi trzech uczonych żydowskich, z lewej czwarty. Z lewej strony, Matka Boska, z twarzą zwró- coną ku św. Józefowi, stojącemu za nią, wskazuje prawą ręką na Pana Jezusa. Na ramie napis: „OO. Kapucynom. M. Tekielski r. p. 1959”.

38

Tryptyk ołtarzowy z obrazem Matki Boskiej Częstochowskiej, w skarbcu kościelnym. Wymiary: tryptyk zamknięty: 45 × 60 cm; tryptyk otwarty: 90 × 60 cm, deska, olej. XX w.

Tryptyk zamknięty:

Prawe skrzydło: Św. Jerzy w złotym pancerzu, w pozycji frontalnej, z twarzą trzy czwarte w prawo, lekko pochylony w dół, na piersiach krzyż, na prawym ramieniu purpurowy płaszcz, wokoło głowy złota aureola. W prawej ręce dzierży biały sztandar z czerwonym krzyżem, w lewej miecz, którym przebija smoka. Prawą nogą depce smoka. Tło zielonkawe.

Lewe skrzydło: Św. Michał Archanioł, w pozycji frontalnej, *en face*, z głową pochyloną w prawo, w złotej aureoli i takim pancerzu, z wielkimi, czerwono- złotymi skrzydłami. W prawej ręce trzyma wagę, w lewej miecz. Z prawej, w górze, smuga jasnych promieni. Tło zielonkawe.

Tryptyk otwarty:

Środkowe skrzydło: Matka Boska Częstochowska z Dzieciątkiem Jezus na lewej ręce, w złotych koronach. Suknia Madonny czerwona, płaszcz zielony, zdobny w złote floresy; sukienka Dzieciątka zielona w złote gwiazdki. Wokoło korony 12 złotych gwiazd. Korony i gwiazdy są płaskorzeźbami. Tło złote.

Prawe skrzydło: Św. Jadwiga Śląska z kościółkiem w lewej ręce i zieloną palmą w prawej, twarz trzy czwarte w prawo, w czerwonej szacie. Za nią bł. Salomea w białym habicie i czerwonym płaszczu, spiętym klamrą. Na płaszczu, przy klamrach, dwa czarne piastowskie orły bez koron. Tło złote.

Lewe skrzydło: Św. Jacek w białym habicie, w prawej ręce kielich, w lewej figurka Matki Boskiej. Za nim św. Stanisław ze Szczepanowa, w złotej mitrze, białej szacie i purpurowej kapie. W lewej ręce złoty pastorał, w prawej wielka tarcza ze złotym orłem w koronie na czerwonym polu. I poł. XX w. Według tradycji klasztornej jest to ołtarz polowy wojsk polskich z r. 1939 i Armii Krajowej z okresu okupacji.

39

Herb zakonu, w chórze zakonnym, 75,5 × 120 cm, płótno, olej. Dwie ręce skrzyżowane, jedna Chrystusa, druga św. Franciszka, a w środku krzyż w aureoli. Tło niebieskie. XVIII w. Dwa obrazy wiszące z obu stron krucyfiksu.

40

Stacje Drogi Krzyżowej, w chórze zakonnym, każda o wym. ok. 60,5 × 84,5 cm, płótno, olej. I stacja: Jezus na śmierć osądzony. Na pierwszym planie Jezus, w koronie cierniowej, w niebieskiej szacie i purpurowym płaszczu, w pozycji frontalnej, z rękami skrępowanymi sznurem, którego końce ciągnie żołdak z prawej, a z lewej drugi popycha Jezusa. Z prawej, na podwyższeniu, Piłat w białej tunice i różowawym płaszczu, na tronie, ze złamanym berłem w obu dłoniach. Obok z prawej złoty dzbanek na złotej tacy. Z lewej rzymscy żołnierze z czerwonym sztandarem, na którym widnieją inicjały: S.P.Q.R. Tło zielonoczerwone i brązowe. XVIII w. Późno-barokowe. Na odwrocie stacji napis: „Za staraniem O. Kapucyna Brata Remigiusza [Serwońskiego] wyrestaurowane roku 1858” i „Odnowiono 1886”. Dodany spleciony inicjał: „J. Z.” (Józef Zajączkowski?). Prawdopodobnie stacje te znajdowały się wprawdzie w kaplicy Loretańskiej. Z chwilą, gdy na krużganki sprawiono nową Drogę Krzyżową, zapewne w II poł. XIX w., dotychczasowe stacje przeniesiono do chóru zakonnego.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 5. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1817 k. 11v: „Stacyi na płótnie malowanych na ganku Loret. 14”;

Inwentarz z r. 1859 k. 177; Inwentarz z r. 1871 k. 168. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 118.

41

Św. Franciszek Seraficki, w chórze zakonnym, 60 × 80 cm, płótno, olej. Półpostać, w habicie kapucyńskim, w kapturze na głowie, z białym paskiem i różańcem. Twarz trzy czwarte w lewo, ręce złożone na krzyż na piersiach, z oczu płyną łzy. Wokoło głowy biała aureola. Tło brązowe. XVIII w.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 6. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 26, 48. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 118.

42

Św. Fidelis z Sigmaringen, kapucyn (beat. 1729, kan. 1746), w chórze zakonnym, 70 × 108 cm, płótno, olej. Twarz trzy czwarte w prawo, z siwą

brodą, cała postać lekko zwrócona w prawo. W lewej ręce mały krzyżyk przyciśnięty do serca, w prawej wyciągniętej przed siebie obejmuje większy krzyż w niemej adoracji. Wokoło głowy aureola zaznaczona czarną linią owalu. Tło brązowe. Uszkodzony przez wilgoć. I poł. XVIII w.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 114.

43

Św. Józef z Leonessy, kapucyn (beat. 1737, kan. 1746), w chórze zakonnym, 70,5 × 108 cm, płótno, olej. Twarz trzy czwarte w lewo, głowa łyśa, broda siwa, cała postać lekko obrócona w lewo. Aureola wokoło głowy zaznaczona czarną linią owalu. W brązowym habicie i białym pasku z różańcem. W prawej ręce trzyma krzyż misyjny, wzniesiony w górę na wysokość ramienia, lewą wskazuje na niego. Z prawej, w górze, dwa aniołki. Tło brązowe. I poł. XVIII w.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 114. Oba ostatnie płótna powstały w jednym czasie i wykonał je ten sam malarz. Posiadają bowiem te same wymiary, kompozycję, a nawet cenę (15 złr). Na podstawie opisu kroniki krakowskiej (AKK, rkps HCC, I s. 96) można wnioskować, iż ich twórcą był malarz z Pragi, Jerzy Neunstäter i że wykonane zostały w r. 1747, na uroczystości związane z kanonizacją obu świętych, które odbyły się w kościele OO. Kapucynów w Krakowie z wielką okazałością. Obraz św. Józefa znajdował się na ołtarzyku od strony Lekcji, a św. Fidelisa na ołtarzyku od strony Ewangelii.

44

Św. Weronika Giuliani, kapucynka (beat. 1802, kan. 1839), 29,5 × 45 cm, płótno, olej. W brązowym habicie, głowa przechylona całkiem w lewo, ku krzyżowi, który trzyma w prawej ręce, lewa wyciągnięta w bok. Na czerwonym sercu emblematy Męki Pańskiej. U dołu obrazu napis: „Venerabilis in chmurach nad kulą ziemską, wśród aniołów grających na harfie i trąbce Mater | Veronica Juliani Capucinarum | Abbatissa in cuius Corde inventa fuit | Passio Christi in Civitate Burgi Provinciae Assisiensis | mortua et sepulta die 9 Julii | 1727 Anno”. Tło brązowe. XVIII w.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 6. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 26, 48; Inwentarz z r. 1858 k. 101v. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 118. — *Collectanea Franciscana* (T. 31: 1961 fasc. 3) zawiera szereg prac poświęconych świętej pod ogólnym tytułem: „Veronica Giuliani vitae spiritualis magistra et exemplar tertio ab eius nativitate exeunte saeculo (1660—1960)”. — Bogatą bibliografię podaje *Lex. cap. szp.* 1801—1803.

45

Św. Juda Tadeusz, w chórze zakonnym, 37 × 45 cm, płótno, olej. W białoczerwonej szacie i błękitnym płaszczu, zwisającym z lewego ramienia i podwiązanego brązowym paskiem. W prawej ręce trzyma laskę, a w lewej obraz Zbawiciela. Tło brązowe. II poł. XIX w. Nie notowany w żadnym z inwentarzy w klasztorze krakowskim.

46

Św. Jan Nepomucen, w chórze zakonnym, 35,5 × 45 cm, płótno, olej. Głowa trzy czwarte w lewo, wokoło niej aureola z 5 gwiazd. W białej komży, w modrej pelerynce z czerwonym podbiciem. W prawej ręce krucyfiks a w lewej palma męczęńska. Z lewej, na stoliku nakrytym zieloną narzutą, księga złoty klucz i czarny biret. Tło brązowe. II poł. XIX w.

47

Portret o. Jana Baptisty Dembińskiego, w chórze zakonnym, 29,5 × 45,5 cm, płótno, olej. Półpostać w owalu, w brązowym kapucyńskim habicie, twarz trzy czwarte w prawo, w lewej ręce trzyma krzyż, oparty o pulpity. Prawą ręką podtrzymuje księgę, która leży otwarta przed nim na stoliku. U dołu

napis: „Vleln[er]al[b]illis P[ate]lr Jo-
annes Baptista Capucinus Valentini |
Dembiński Supremi Cancelarij Re-
gni expost Castellani | Cracovien-
sis Filius. In Provincia Anterioris
Austriae S. Fidelis | Lector Guar-
dianus Costus Definitor. In magna
Sanctitatis | fama Obijt Constat-
tiae die 7 Januarij Anno | 1632
Anno”. Tło brązowe.

Jest to kopia wykonana w r. 1761 z portretu z refektarza klasztoru OO. Kapucynów w Konstancji, na prośbę o. Modesta z Krakowa, staraniem o. Reinharda a Lethenville, gwardiana konwentu w Konstancji. Kopii było kilka, które z kolei polecił sporządzić o. Modest. Jedną miał u siebie w klasztorze w Olesku, druga znajdowała się w klasztorze w Uściługu. Będąc w Lublinie kazał zrobić jeszcze kilka kopii, m. in. dla klasztoru we Lwowie, oraz polecił wysztychować miedzioryt dla konwentu w Warszawie. O. Modest zmarł w Krakowie 6 stycznia 1792 r. i prawdopodobnie pozostawił po sobie omawiany portret. Napis pod portretem pochodzi od o. Modesta, który przez 14 lat otrzy-

mał wiele łask za pośrednictwem o. Jana Dembińskiego; stąd ta cześć dla niego. Niestety, łaski te nie zostały spisane. Pozostał natomiast życiorys o. Jana opracowany przez o. Modesta w języku łacińskim. Oryginał biografii spłonął w r. 1944 w Bibliotece Narodowej w Warszawie. Zachowało się jedynie streszczenie w języku polskim, dokonane przez o. Zenona Gorlickiego.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 6. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 26, 48—48v. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 118. — APK, rkps 148: Materiały. Życiorys świątobliwego o. Jana Dembińskiego k. 4—14. — APK, rkps 165: O. Ż. Gorlicki: Notatki s. 64, 101, 103—104, 108—218. — Lex. cap. szp. 845 (podana bibliografia). — M. Baliński: Fundacja zakonu i kościoła Księży Kapucynów w Warszawie. *Alleluja*. R. 1: 1840 s. 109. — Ks. J. Fijałek: Zamierzona osada zakonu „Kapuciańskiego” w Pałacu Spiskim na rynku w Krakowie 1683/5 roku. *Kwart. hist.* R. 10: 1896 s. 313. — Z. Obertyński: Das Werden und Wirken der polnischen Kapuzinerprovinz vor der Teilung des Reiches (1680—1795). *Collect. francis.* A. 8: 1938 fasc. 2/4 s. 195—197. Ks. Obertyński błędnie odczytał imię autora listu z 28 września 1761. Brzmi ono

Reinhardus a Rottweil (Lex. cap. szp. 154). — A. Tomczak: Walenty Dembiński, kanclerz egzekucji (ok. 1504—1584). Toruń 1963 (*Rocz-i TNTor.* R. 67: 1962 z. 2) s. 154—155.

Korytarz parterowy

48

Alegoria śmierci, 190 × 96 cm, płótno, olej. Wokoło płótna 6 piszczelei. Śmierć zabiera: papieża, króla, biskupów. W trumnie pastorał, berła, karta i kostki do gry. Z lewej strony nagie dziecko puszcza bańki mydlane. Szkielet króla w koronie i purpurowej kapie, w ręce klepsydra. Jeden piszczeleł dzierży kosę, piszczele w trumnie. Tło ciemne. Barok. XVIII w.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 382. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 29. — J. Szablowski (Ze studiów nad ikonografią śmierci w malarstwie polskim XVII wieku. *Prz. powsz.* R. 51: 1934 t. 201 s. 84—104 i odb. Kraków 1934) nie wspomina o obrazach śmierci w klasztorze kapucyńskim.

49

Alegoria śmierci. Kompozycja podobna jak w poprzednim obrazie 203 × 96 cm, płótno, olej. Wokoło płótna 6 czaszek. Śmierć zabiera: papieża, kardynała, cesarza w stroju koronacyjnym, z berłem w jednej i jabłkiem w drugiej ręce. Szkielet ludzki z klepsydrą. Tło ciemne. Barok. XVIII w.

Bibliografia — jak pod nr 48.

50

Alegoria śmierci, 184 × 92,5 cm, płótno, olej. Wokoło płótna 6 czaszek. Śmierć zabiera zapłakaną niewiastę, kościotrup ciągnie ją za rękę. Prośba męża nie odnosi skutku. Tło ciemne. Barok. XVIII w.

Bibliografia — jak pod nr 48.

51

Alegoria śmierci, 185 × 88 cm, płótno, olej. Kompozycja podobna jak w poprzednim obrazie. Śmierć zabiera kapucyna. Z lewej trumna z kościotrupem, nad nim pochylony kapucyn, *en face*, z rozłożonymi rękami. Z prawej strony klęczy młodzieniec, w profilu lewym, w żółtych spodniach i zielonej kurtce, prawą ręką wskazuje trumnę, w lewej trzyma książkę. Ponad nim widoczny kościotrup, który zagląda mu w oczy. Tło ciemnobrązowe. Barok. XVIII w.

Bibliografia — jak pod nr 48.

52

Pokłon Trzech Króli i złożenie darów Jezusowi, 180 × 132 cm, płótno, olej. Z lewej Matka Boska, w czerwonej sukni, trzyma za rękę Dzieciątko Jezus w białej sukience. Za nią stoi św. Józef z prawą ręką wyciągniętą do Jezusa. Dziecię Jezus z twarzą trzy czwarte w prawo, wyciąga rączki do adorujących monarchów, którzy równocześnie składają dary: złoto, kadzidło i mirrę. Z lewej królowie w pokłonach, olśniewają bogatymi wschodnimi ubiorami. Tło ciemnobrązowe. Malował Pietro Dandini w r. 1700. Barok.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1871 k. 169. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 114. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 21. — S. Ciampi: *Notizie* s. 98, 106. — M. Skrudlik: *Królowa Korony Polskiej* s. 287—288.

53

Narodzenie Pana Jezusa, 180 × 132 cm, płótno, olej. Z prawej strony Matka Boska w pozycji siedzącej, w czerwonej sukni, z twarzą trzy czwarte w lewo, trzyma w obu rękach Jezusa, który stoi na kolanach Madonny. Z lewej pasterze składają hołd Dzieciąciu. Z wyjątkiem centralnych postaci a więc Madonny i Jezusa, pozostałe osoby ledwie widoczne. Tło ciemne. Malował Pietro Dandini w r. 1700. Barok.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1871 k. 169. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 114. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 21. — S. Ciampi: Notizie s. 98. — M. Skrudlik: Królowa Korony Polskiej s. 288.

54

Św. Cecylia, 81 × 113 cm, płótno, olej. W pozycji frontalnej, stojącej, z głową lekko pochyloną w lewo, w sukni żółtej, prawa ręka wzniesiona w górę, lewa opuszczona w dół. Z lewej strony widoczne skrzypce. Tło czarnobrazowe. Barok. II poł. XVIII w.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 386.

55

Pan Jezus Milatyński, 64 × 89 cm, płótno, olej. Na brązowym krzyżu, lekko zwróconym w prawo, Chrystus Ukrzyżowany z głową opuszczoną. Na środkowej belce, w górze, na białej tablicy inicjały: INRI. U dołu obrazu napis: „I Skłoniwszy Głowę, Ducha Wypuścił”. II poł. XVIII w. Barok. Dar ks. kanclerza Dubieckiego z 1842 r.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1871 k. 169. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 388.

56

Ukrzyżowanie, 127 × 184 cm, płótno, olej. Pan Jezus na krzyżu z głową opuszczoną w dół, z niebieską przepaską na biodrach. U stóp krzyża, z lewej strony, klęczy św. Franciszek w habitie kapucyńskim i rękami obejmuje krzyż, przytulając głowę do stóp Jezusa. Pod krzyżem czaszka i otwarta księga, z prawej strony porzucona szata. Z lewej strony krzyża dwa wielkie anioły w szatach niebieskich i złotych, z prawej anioł z wyciągniętymi w niebo rękami, w niebieskiej szacie i złotym płaszczu. Tło niebieskozielone i popielate. Malował Pietro Dandini w r. 1701. Barok.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 8, 10. — AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 4v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 40, 54v; Inwentarz z r. 1871 k. 168. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 114. — APK, rkps — O. K. Gadacz: Historia klasztoru s. 11—12. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 21—22. — S. Ciampi: Notizie s. 98—99. — M. Skrudlik: O klasztorze OO. Kapucynów w Krakowie. — M. Skrudlik: Św. Franciszek Seraficki s. 174. Wbrew opinii autora obraz Dandiniego zachował się. — M. Skrudlik: Królowa Korony Polskiej s. 288—289, 291—292, 304.

57

Chrystus na krzyżu rozpięty, 95 × 132 cm, płótno, olej. Głowa opuszczona, włosy rude. Na plecy zarzucona biała chusta spływająca pięknymi fałdami, biodra owinięte zielonym perizonium. Tło niebieskie. I poł. XX w.

58

Bł. Anioł z Akry, kapucyn, 36 × 47,5 cm, litografia. Błogosławiony w owalu, w pozycji frontalnej, z rękami wyciągniętymi w górę, unosi się

w chmurach nad kulą ziemską, wśród aniołów grających na harfie i trąbce oraz jednego anioła, sypiącego kwiaty pod stopy kapucyna. Poniżej napis: „Błogosławiony Anioł z Akry Misyonarz Kapucyn od Leona XII w poczet Błogosławionych policzony Roku Jubileuszowego 1825”. U dołu sygn.: „w Warszawie w Litografii Instytutu Szkolnego”. „Litograf Klemens Iwaszkiewicz”.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9.

59

Św. Fidelis, kapucyn, 90 × 116 cm, płótno, olej. W pozycji frontalnej, z twarzą trzy czwarte w lewo, z rękami wyciągniętymi w górę, w habicie i płaszczu kapucyńskim. Z lewej u dołu dwa putta w pozycji siedzącej, z twarzami zwróconymi w stronę świętego; jeden z nich trzyma w ręce szablę. I poł. XVIII w. Późnobarokowy.

Bibliografia: AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1871 k. 168. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 114.

60

Św. Hieronim, pustelnik, 89 × 116 cm, płótno, olej. W pozycji siedzącej, pochylony w lewo, z łysą głową i dużą siwą brodą; biodra owinięte czerwonym płaszczem. W prawej ręce trzyma krzyż, w lewej skrypt rozłożony na ziemi. Obok leży kilka książek. Tło brązowe. I poł. XVIII w. Późnobarokowy.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 382.

61

Św. Hieronim, doktor Kościoła, 98,5 × 136 cm, płótno, olej. W pozycji siedzącej, prawą ręką wspiera głowę, z dużą siwą brodą, zaczytany w otwartej księdze, którą trzyma w lewej ręce, opartą na kolanach. Z prawej strony świętego anioł w niebieskiej szacie, z munsztukiem długiej trąby w lewej ręce, w którą dmie, a prawą podtrzymuje z lewej strony od głowy świętego pozostały koniec trąby. Tło ciemne. I poł. XVIII w. Późnobarokowy.

62

Sąd Salomona, 63 × 43 cm, płótno, olej. Z lewej na tronie, o potrójnym podwyższeniu, siedzi król Salomon, w złotej koronie w purpurowym płaszczu, w otoczeniu dworzan. Lewą ręką wskazuje nagie dziecko, które trzyma jeden z dworzan za prawą nóżkę a główką w dół. Na posadzce, w centrum, w pozycji kłęczącej fałszywa matka, wskazuje prawą ręką nagie dziecko. Prawdziwa matka stoi obok kobiety z prawej strony. Pomiedzy nimi, na posadzce, leży martwe dziecko. Z prawej, barwny tłum osób i fragment kolumny. Tło zielonobrazowe i żółte. Prawdopodobnie szkoła wenecka. XVII w.

63

Pan Jezus obmywa nogi apostołom, 70,5 × 55,5 cm, płótno, olej. Wieczer-
nik z kolumnami, w głębi stół, nakryty białym obrusem, z dzbanem i talerzykami. Na pierwszym planie, z lewej, Pan Jezus kłęczy na podwyższeniu o jednym stopniu; odziany w czerwoną szatę, białym ręcznikiem umywa nogę apostoła w kamiennej brązowej misie. Z lewej i w centrum grupa apostołów czeka na swą kolej. Z prawej, na ziemi amfora z wodą i duży ręcznik. Z prawej apostoł, w żółtej sukni i czarnym płaszczu, pochylony nad

stołkiem, wkłada sandały. Między nim a Panem Jezusem stoi Matka Boska w niebieskiej sukni i czerwonym płaszczu. Z sufitu zwisa złoty żyrandol. Tło żółtoczerwone i zielone. Prawdopodobnie szkoła wenecka. XVII w.

Sąd Salomona (62)

Refektarz

64

Pan Jezus Ukrzyżowany, 96 × 119, cm, płótno, olej. Kopia obrazu Dandinięgo nr 56, ale bez aniołów z boku. Poprzednio znajdował się na czołowej ścianie między obrazem Zwiastowania a Narodzeniem Pana Jezusa. Kopiował go drugorzędny malarz w r. 1720. Zapewne kilkakrotnie przemalowany. Obrazy nr 64, 65 i 66 stanowią jedną całość zajmując wschodnią ścianę refektarza. W r. 1937 rozłączono je i umieszczono w nowych ramach.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 40: „Die 22 9bris collocatae sunt in refectorio ad superiorem mensam imagines B[ea]t[is]s[im]ae V[irginis] Annuntiat[is], Nativitatis Jesu Christi et Crucifixi supra ianuam canapae”. — AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 40/54v. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 384. — APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 10. — M. Skrudlik: O klasztorze OO. Kapucynów w Krakowie. — M. Skrudlik: Królowa Korony Polskiej s. 302.

65

Zwiastowanie Najśw. Marii Panny, 228 × 182 cm, płótno, olej. W kompozycji i kolorystyce obiekt podobny do obrazu w wielkim ołtarzu nr 1, lecz znacznie poszerzony, przez co bardziej zbliża się do oryginału. Kopia z obrazu Dandinięgo, wykonana przez drugorzędnego malarza w r. 1720. Zapewne kilkakrotnie przemalowana.

Bibliografia — jak pod nr 64.

66

Narodzenie Pana Jezusa, 223 × 179 cm, płótno, olej. W środku obrazu Madonna w pozycji siedzącej i frontalnej, w czerwonej sukni i niebieskim płaszczu. Lewą ręką podtrzymuje leżące na kolanach Dzieciątko Jezus a prawą rękę unosi nad nim. Z prawej św. Józef, z laską w lewej ręce. W górze nad nimi dwa putta podtrzymują szarfę z napisem: „Gloria in excelsis Deo”. Tło ciemne. Wykonany w r. 1720 przez drugorzędnego malarza i kilkakrotnie przemaalowany. Późnobarokowy.

Bibliografia — jak pod nr 64.

67

Portret o. Mateusza z Bascio, założyciela zakonu Kapucynów, 69 × 93,5 cm, płótno, olej. Popiersie w owalu, w brązowym habicie, z kapturem na głowie, twarz trzy czwarte w prawo, z siwą brodą, z zamkniętą książką w prawej ręce. Tło ciemne. Pod owalem podpis: „Venerabilis P[ater] Mathaeus a Bascio Ordinis | Minorum S[ancti] P[atr]is Fr[ancisci] Reformationis nostrae Capucinatorum | Primus Instaurator in magna Sanctitatis fama obiit Venetiis | Anno Domini 1551 post mortem clarus miraculis”. Wykonany w r. 1794. Późnobarokowy.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 260. — AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9. — O. W. Nowakowski: Pamiętka s. 27.

68

Portret króla Jana III Sobieskiego, 71 × 89 cm, płótno, olej. Popiersie z gołą głową, twarz trzy czwarte w prawo, w lewej ręce trzyma srebrny szyszak, na srebrny pancerz zarzucona purpurowa delia, zapięta pod szyją srebrną spinką. Tło ciemne. I poł. XVIII w. Barokowy.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9. — O. W. Nowakowski: Pamiętka s. 27: „wierna kopia z ofiarowanego przez samego króla portretu swego Kapucynom warszawskim”. — M. Skrudlik: O klasztorze OO. Kapucynów w Krakowie. — E. Chwałewik: Zbiory polskie. T. 1 s. 222.

69

Portret o. Jana Dembińskiego, kapucyna, 69 × 93,5 cm, płótno, olej. W owalu popiersie, w kapucyńskim brązowym habicie, twarz trzy czwarte w prawo, z siwą brodą, w lewej ręce trzyma krzyż oparty o pulpit, na którym leży rozłożona księga. Poniżej owalu na białej szarfie podpis: „Venerabilis Pater. Joannes Baptista Capucinus Valentini | Dembiński Supremi Cancellary Regni ex post Castellani Craco | viensis Filius in Provincia Anterioris Austriae S. Fidelis | Lector Guardianus Custos Definitor. In magna Sanctitatis fama Obijt Constantiae d[omi]ni 7 Januarij 1632 Anno”. Na odwrocie ramy znajduje się fragment czerwonej etykiety o wym. 2 × 7,5 cm drukiem: „A. Bogdanowicz we Lwowie przy Placu Mariackim”; dalej tekst nieczytelny. Poniżej etykiety znajduje się druga o mniejszych wymiarach z drukowanym tekstem: „A. BOGDANOWICZ we Lwowie | Skład papierów i | wszelkich przyborów do pisania | rysowania i malowania”. Obraz ten jest skopiowany z płótna nr 47. Zawsze wisiał w chórze zakonnym. Wykonany w r. 1794. Późnobarokowy.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 260. — AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 40. — O. W. Nowakowski: Pamiętka s. 27.

70

Portret kardynała Ludwika Micary, kapucyna, 71,5 × 100 cm, płótno, olej. Popiersie w szerokim owalu, twarz trzy czwarte w lewo, z długą siwą brodą, z purpurową piuską na głowie, ze złotym łańcuchem i pektorałem na piersiach. Tło ciemnobrązowe. Pod owalem na szarfi napis: „Frlaterl Ludovicus a Tusculo Provlinciae Romlanael Genlerallis S.R.E. Eplscopusl Cardinalisl sub Pio VII a quo in Concilio Aullico eligitur per an[no]sl 7 munerl incumbit”. Portret został wykonany razem z obrazem nr 71 w początkach II poł. XIX w. przez tego samego artystę.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 1113—1114.

71

Portret kardynała Justusa Recanati, kapucyna, 71 × 100 cm, płótno, olej. Popiersie w szerokim owalu, twarz trzy czwarte w prawo, z siwą brodą, z purpurową piuską na głowie i takiej sutannie, ze złotym łańcuchem i pektorałem na piersiach. Tło jasnozielone. Pod owalem na szarfi napis: „Frlaterl Justus Recanati, de Camerino, Ordlinisl Minofruml Capucinforuml a Slanctisl[im]ol D[omi]nol N[ost]ro[rum] Pio P[ap]a P[ont]ifice IX Creat[us]l Cardinalisl die 1 Martiil 1853”. W pośrodku szarfy herb kardynała: w górnym jasnoniebieskim polu znajduje się herb Zakonu Kapucynów, w dolnym stojący lew na lewej nodze; ponad lwem trzy złote gwiazdki. Nad tarczą kapelusze kardynalski, którego frędzle zwisają z obu stron klejnotu.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 1449—1450.

72

Portret kardynała Ignacego Persico, kapucyna, 67,5 × 95 cm, płótno, olej. Popiersie w czarnym szerokim owalu, twarzą trzy czwarte w lewo, z czarną brodą i takimi włosami, z purpurową piuską na głowie, w purpurowej sutannie, ze złotym łańcuchem i pektorałem na piersiach. Tło jasnobrązowe. Poniżej owalu na białej wstędze napis: „Em[er]itissim[us]l P[ater]l Ignatius Persico Ordlinisl Capucinforuml n[atus]l Neapoli 30 Janu[ar]iil 1823. Creat[us]l Cardinalisl 16 Janu[ar]iil 1893. Mort[us]l Romae 7 Decem[bris]l 1895”. Po między wstęgą a owalem herb kardynała: w górnym białym polu herb zakonu Kapucynów, w dolnym niebieskim na zielonej ziemi zielone drzewo. Ponad herbem purpurowy kapelusz kardynalski, którego 12 frędzli opada z obu stron klejnotu. Powyżej owalu stylizowana złota szarfa z pięciopromienną złotą gwiazdką w środku. Sygn.: „D. A. 1897”. Portret został wykonany razem z obrazem nr 79 przez tego samego artystę.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 1334—1335.

73

Portret o. Wacława Nowakowskiego († 1903), 54 × 70 cm, płótno, olej. Popiersie w brązowym kapucyńskim habicie, twarz lekko zwrócona w prawo, oczy niebieskie, z siwą brodą i takimiż włosami. Tło jasnoniebieskie. Sygn.: „K. Rogalski, Pinx[it]. Kraków. 1909”.

Bibliografi: Lex. cap. szp. 1449—1450.

74

Stygmatyzacja św. Franciszka, 204 × 158 cm, płótno, olej. Na tle ciemnobrązowych, w dali widocznych gór i popielato-niebieskiego nieba, święty w pozycji klęczącej na Alwernii, w brązowym kapucyńskim habicie, w pro-

filu lewym, z jasną aureolą wokoło głowy, z dłońmi wzniesionymi przed siebie. Z lewej objawiony serafin na krzyżu, w profilu prawym, z krwawą koroną cierniową na głowie i skrwawionymi ranami na rękach, od których krwawe promienie uderzają w dłonie świętego. Twarz św. Franciszka oświecona jasnym blaskiem od postaci serafina. Malował A. Hyła w r. 1953. Jest to kopia dzieła Fryderyka Kunza, zamieszczonego w Heinrich Federer: *Der heilige Franz von Assisi von Fritz Kunz* (2 Aufl. München 1917) pomiędzy s. 36 i 37.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, IVa s. 88—89. — AKK, rkps HCC, IV s. 416. — APK, rkps — Br. E. Chmiel: *Kronika* s. 186. — APK, rkps — O. P. Kochański: *Kościół Zwiastowania* s. 66—67.

75

Portret kardynała Antoniego Barberini, kapucyna, 70 × 94 cm, płótno, olej. Popiersie w owalu, twarz lekko zwrócona w lewo, z czarną brodą, z czarnymi włosami i purpurowym biretem na głowie. W zielonej sutannie z purpurowymi guziczkami. Tło ciemnobrązowe. Pod owalem napis: „Antonius Barberinus Summi Pontificis | Urbani VIII Frater secundum carnem et Frater Ffratrum Nlostril ord[finis] | Capucinatorum (?) secundum Spiritum Cardinalis factus Tit[ulul] S[anctil] Onuphrii, Maioris | Paenitentiarii Bibliothecarii Vaticani Urbis Officiis functus Ordinis Nostri | Cappucinatorum (?) Protector et Conventus Romani Fundator. Obiit Anno 1646 | Sepultus in Nostra Ecclesia quam Ipse fundavit cum hoc Apposito Epitaphio: Hic jacet pulvis Cinis et nihil”. W pośrodku napisu herb kardynała. Wymalowany w r. 1794. Portret został wykonany razem z płótnem nr 76 przez tego samego artystę.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 260. — AKK, rkps 38: *Inwentarz* z r. 1839 k. 9. — *Lex. cap. szp.* 168—169.

76

Portret kardynała Franciszka Casini, kapucyna, 70 × 94 cm, płótno, olej. Popiersie w owalu, twarz lekko zwrócona w prawo, z rudą brodą, z purpurowym biretem na głowie i w żółtej sutannie z purpurowymi guziczkami. Pod owalem napis: „Frlater] Franciscus Maria Casinus Aretinus Ordinis Minorum S[anctil] Francisci Capucinatorum. Sacrae Theologiae Professor, Sacri Pa | latii Apostolici Concionator. S. R. E. Presbyter Cardinalis creatus | a S[anctis] [ilmo] D[omino] N[ostrol] Clemente Papa XI in Consistorio Secreto habito semipublicum in Aula Ducali Palatii Vaticani die 18 Maii 1712”. W pośrodku napisu herb kardynalski: tarcza podzielona dwoma złotymi poprzecznymi pasami na dwa białe pola. W dolnym polu jest ośmioramienna złota gwiazdka, w górnym dwie podobne gwiazdki. Ponad herbem purpurowy kapelusz kardynalski, z którego 12 frędzli opada z obu stron klejnotu. II poł. XVIII w.

Bibliografia: *Lex. cap. szp.* 359—360.

77

Portret biskupa Beniamina Szymańskiego, kapucyna, 71 × 100 cm, płótno, olej. W pozycji siedzącej, z twarzą trzy czwarte w prawo, z rudosiwą brodą, w fioletowej piusce, białej komży, brązowej pelerynie, ze złotym łańcuchem i krzyżem na piersiach. W prawej ręce trzyma fioletowy biret, lewa oparta na purpurowym fotelu. Tło jasnoniebieskie. U dołu na białym tle napis: „Plater] Beniamin Szymański, Capuclinus], Ep[iscop]us Podlachiensis. Per

10 annos, Dioecesi cassata obiit in Conventu Nostro Łomžae Anno 1868". Malował Władysław Barwicki (?) w r. 1933.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, IV s. 251. — Lex. cap. szp. 1664.

78

Portret kardynała Józefa Vives y Tuto, kapucyna, 54 × 63 cm, płótno, olej. Popiersie, w profilu lewym, z rudosiwą brodą i o siwych włosach, z purpurową piuską na głowie, w kapucyńskim brązowym habicie i płaszczu. Tło zielono-popielate. U dołu napis: „Emlinentissimus Platelr Josephus Calaslanctiusl Vives y Tuto (1854—1913) Cardinalis Diaconusl 1899 — | Ecclesiae] Slancti Adriani in Foro Romano". Sygn.: „K. Rogalski. Kraków. 1900".

Bibliografia: Lex. cap. szp. 1829—1830.

79

Portret kardynała Wilhelma Massaii, kapucyna, 67 × 95 cm, płótno, olej. Popiersie w owalu, twarz lekko zwrócona w lewo, niebieskie oczy, duża siwa broda. Purpurowa piuska na głowie, purpurowa sutanna z kapturem, złoty łańcuch z pektorałem na piersiach. Na szerokiej wstędze owalu stylizowana gałązka z liśćmi. Poniżej owalu napis: „Emlinentissimusl Platerl Gullielmus Massaia Ord[inis] Capucinorum] in Piova d[ie] 8 Julii 1809 an[n]i Crea[tus] Cardinalis 10 Nov[em]bris] 1884. Mortuus] in Neapoli 6 Aug[ust]i] 1889". Poniżej owalu tarcza herbowa. W górnym białym polu herb kapucyński z podwójnym krzyżem, w dolnym niebieskim biała ręka z zieloną rośliną. Ponad tarczą purpurowy kapelusz kardynalski, którego 12 frędzli opada z obu stron klejnotu. Ponad owalem w górze stylizowana szarfa z pięcioramienną gwiazdą w środku. Sygn.: „D. A. 1897".

Bibliografia: Lex. cap. szp. 1068—1072.

Pierwsze piętro

80

Matka Boska z Dzieciątkiem, 76,5 × 95 cm, płótno, olej. Półpostać z twarzą trzy czwarte w prawo, na lewej ręce Dzieciątko Jezus; w czerwonej sukni i ciemnobrązowym płaszczu. Prawa ręka złożona na sercu. Na szyi dwa sznury koral i złoty łańcuch. Dzieciątko w koronie, z prawą rączką wzniesioną do błogosławieństwa. Z obu stron głowy Matki Boskiej putta. Tło ciemnobrązowe. Poniżej obrazu na tablicy napis: „Praetereundo cave ne teceatur Ave". Dawniej nad obrazem był drugi napis: „Tot tibi sint laudes Virgo quot sidera coeli". XVII w. Barokowy. Szkoła włoska.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 8. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 386. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 28—29.

81

Maria Opiekunką Zakonu Dominikańskiego, 126,5 × 149 cm, płótno, olej. Z lewej, u góry, Madonna z twarzą trzy czwarte w prawo, w czerwonej sukni i niebieskim płaszczu, obydwoma rękami rozpościera płaszcz nad zgromadzonymi w dole dominikanami i dominikankami. Z prawej strony Marii, w głębi, widoczna Trójca Św. Pod płaszczem Madonny rozmodlony dominikanin, drugi, zapewne św. Dominik, unosi się w chmurach w pozycji klęczącej. U dołu ogromny zastęp zakonników i zakonnice z rodziny dominikańskiej, a wśród nich dwóch papieży, wielu świętych, błogosławionych

i świątobliwych. Między nimi św. Jacek, z swymi atrybutami ikonograficznymi, monstrancją w prawej i figurą Matki Bożej w lewej ręce. XVIII w. Późnobarokowy.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 s. 8v. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 382. — O. W. Nowakowski: Pamiętka s. 28.

82

Męczeństwo bł. Agataniola i Kasjana, kapucynów (beat. 1905), 97 × 178 cm, płótno, olej. Oba kapucyni, jeden w pozycji stojącej, frontalnej, drugi w pozycji klęczącej, w aureolach, skrępowani łańcuchami, otoczeni przez uzbrojonych Abisyńczyków. Tło zielonopopielate i czerwone. Malował o. Florian Janocha w r. 1905.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, III s. 343. — Lex. cap. szp. 20, 361.

83

Chrystus cierpiący z Matką Bożą, 93 × 90 cm, płótno, olej. W owalu popiersie Chrystusa, *en face*, z koroną cierniową na głowie, z palmą męczeńską w prawej ręce, w białej szacie. Z lewej u dołu, Matka Boża, w profilu prawym, z lewą ręką wzniesioną w górę, w niebieskiej szacie. Tło ciemne. XVIII w. Późnobarokowy.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 114.

84

Św. Józef, 78 × 98 cm, płótno, olej. W pozycji stojącej, frontalnej, w fioletowej szacie i różowym płaszczu, z Dzieciątkiem Jezus na prawej ręce. Z lewej, u dołu, dwa białe gołąbki, z prawej róża i drzewo. W perspektywie zielona łąka i fragment żółtych domów miasta na tle gór. Tło zielononiebieskie i żółte. II poł. XIX w.

85

Matka Boża, 38 × 48 cm, płótno, olej. Popiersie, twarz trzy czwarte w lewo, ręce złożone do modlitwy, w białej chustce i niebieskim płaszczu. Jasnożółta aureola wokoło głowy. Tło zielonoszare. Obraz znajdował się zawsze nad pulpitem w chórze. Obecnie przeniesiony do oratorium na I piętro. I poł. XVIII w. Późnobarokowy.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 6. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 118.

86

Św. Jan Sarkander, 85 × 129,5 cm, płótno, olej. W pozycji klęczącej, w czarnym habicie i białym płaszczu; w wyciągniętej prawej ręce dzierży krzyż, lewa złożona na sercu. Przed pulpitem nakrytym połą płaszczka otwarta księga. Z obu stron aniołowie obejmują świętego, ponad nim aniołki unoszą białą lilie. Tło brązowe. I poł. XVIII w. Późnobarokowy.

87

Matka Boska Bolesna, 76 × 105 cm, płótno, olej. Twarz trzy czwarte w prawo, prawa ręka na sercu, w niebieskiej sukni i czerwonym płaszczu. Z obu stron aniołowie. Tło ciemne. I poł. XVIII w. Późnobarokowy.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 114. — O. W. Nowakowski: Pamiętka s. 29.

88

Św. Franciszek w ekstazie, 112 × 85 cm, płótno, olej. W pozycji klęczącej przed krzyżem, z twarzą trzy czwarte w prawo, prawą rękę wspiera o poli-czek, w lewej trzyma czaszkę. Tło ciemnobrazowe. Na odwrocie napis: „Hier. Mariano n. 1528, † 1592. Podhorce”. Jest to zapewne kopia z wcześniejszego obrazu. II poł. XVIII w.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 382.

89

Św. Wojciech, 87 × 118 cm, płótno, olej. W pozycji frontalnej, z twarzą trzy czwarte w prawo, w żółtej kapie, białej infule i białym paliuszu z czarnymi krzyżkami. W prawej ręce trzyma podwójny, arcybiskupi krzyż i wiosło — atrybut ikonograficzny, lewa spoczywa na sercu. W górnej części obrazu napis: „[Sanctus] Adalbertus Episcopus et M[arty]l[r]”. XIX w. Późno-barokowy.

90

Naigrawanie z Chrystusa, 87,5 × 107 cm, płótno, olej. Pan Jezus w pozycji frontalnej, z twarzą trzy czwarte w prawo, z czarną brodą, z koroną cierniową, z rękami skrępowanymi sznurem, w aureoli. Z ramion opada purpurowa szata. Z prawej nachylony ku Chrystusowi żołdak w hełmie i pancerzu. Tło ściemnione. I poł. XVIII w. Późnobarokowy.

91

Portret nieznanego kapucyna, 82 × 135 cm, płótno, olej. Z twarzą trzy czwarte w lewo, z siwą brodą, z rękami złożonymi do modlitwy, w aureoli. Tło jasnobrazowe. XVIII w. Późnobarokowy.

92

Św. Ignacy z Laconi, kapucyn (beat. w r. 1940, kan. 1951), 76 × 120 cm, płótno, olej. W pozycji klęczącej, z siwą brodą, prawa ręka na sercu, lewa wyciągnięta przed siebie. Przed nim, w górze, wizja Matki Bożej z Dzieciątkiem Jezus, w koronach, w jasnożółtej światłości. Tło jasnoniebieskie i żółte. Sygn.: „Z. Rudzka. 1952”.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, IV s. 412. — AKK, rkps HCC, IVa s. 79.

93

Św. Barbara, 81 × 112 cm, płótno, olej. W pozycji klęczącej, w żółtej sukni i czerwonym płaszczu, prawa ręka złożona na sercu, w lewej trzyma kielich z hostią. Nad nią Chrystus *en face*. Z prawej strony kilka aniołków. Czerwony płaszcz świętej rozwinięty w powietrzu pięknymi fałdami. Tło brązowe. I poł. XVIII w. Późnobarokowy.

94

Św. Augustyn, 81 × 136 cm, druk tzw. „teza” naklejona na płótno. Święty z twarzą trzy czwarte w prawo, w pozycji siedzącej, przed otwartą księgą z napisem: „Initium sapientiae, timor Domini. Eccl. C. 1. V. 16”. Przed nim dwaj aniołowie pomagają mu w pisaniu. Poniżej powalona „Haeresis” ze swymi sojusznikami. Koniec XVIII w.

Uwaga: Obraz jest zawerniksowany i dlatego technika graficzna trudna do odcyfrowania. Może to być również mezzotinta.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 8. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 118.

95

Św. Józef, 63 × 104 cm, druk tzw. „teza” naklejona na płótno. W pozycji frontalnej, z Dzieciątkiem Jezus na rękach, aureola wokoło głowy, w lewej ręce lilia. W górze napis: „Sanctus Josephus Nutritius Filii Dei Vivi”. W dole dedykacja Franciszkowi Modrzewskiemu, burgrabiemu krakowskiemu i pułkownikowi. W środku napisu herb Modrzewskiego. Sygn.: „Antonius Freindt sculpsit Olomucii”. Koniec XVIII w.

Uwaga — jak pod nr 94.

96

Adoracja Najświętszego Sakramentu przez aniołów, 60 × 106 cm, druk tzw. „teza” naklejona na płótno. W centrum obrazu monstrancja, wokoło adorujący aniołowie. U dołu dedykacja dla o. Nepomucena Wiktora, przeora paulinów na Skałce w Krakowie, z okazji egzaminu „de poenitentia”. Sygn.: „Cum Privilegio Sacrae Caesareae Majestatis”. „G. B. Göz del[ineavit]”.

Bibliografia: Katalog zabytków sztuki w Polsce. T. 7: Województwo opolskie. Z. 9: Powiat nyski. Pod red. T. Chrzanowskiego i M. Korneckiego. Warszawa 1963 s. 202. Poza tym inwentarzem w żadnym dostępnym leksykonie nie figuruje nazwisko artysty.

97

Alegoria jubileuszowa, 90,5 × 150 cm, druk tzw. „teza” naklejona na płótnie. Nad Bazyliką Piotrową święci z Matką Najświętszą wyrażają radość z okazji jubileuszu. Napisy głoszą, że łaska Boża zwycięża moce piekielne. Napisy: „Ob sanctificationem iubilaei. Levit. CXXV v 12”. „Usque ad annum iubilaeum”. „A bramy piekielne nie zwyciężą go”. „Gratia victrix Jansen et Baii”. XVIII w.

Uwaga — jak pod nr 94.

98

Wizja św. Antoniego z Padwy, 101 × 186 cm, płótno, olej. W pozycji frontalnej, twarz trzy czwarte w lewo, z Dzieciątkiem Jezus w prawej ręce na księdze, a w lewej biała lilia. Dzieciątko *en face*, z żółtą aureolą wokoło główki, z prawą rączką podniesioną do błogosławienia. Z lewej strony fragment pulpitu z leżącą księgą. Z prawej, przez okno, widoczny pejzaż. Płótno obciążone na grubej desce. XVIII w. Barok.

99

Adoracja Najświętszego Sakramentu przez aniołów, 60,5 × 84 cm, druk tzw. „teza” naklejona na płótnie. W centrum obraz owalny z Barankiem, ponad nim rokokowa monstrancja, adorowana dokoła przez aniołów. Jeden z nich, w dole, okadza monstrancję kadzielnicą. Sygn.: „Privilegium Sacrae Caesareae Catholicae Majestatis”. „Gottlieb Heuss sculpsit et excudit Aug[ustae] Vind[elicorum]”. Koniec XVIII w. Rokoko.

Uwaga — jak pod nr 94.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 8. — Por. nr 96.

100

Św. Juda Tadeusz, 58 × 70,5 cm, płótno, olej. Twarz trzy czwarte w prawo, broda i włosy rude, opończa ciemnobrązowa. W prawej ręce trzyma atrybut ikonograficzny — grubą i wielką pałkę. I poł. XVIII w. Późnobarokowy.

101

„Series chronologica ministrorum generalium Ordinis F. F[ratrum] Minorum Sancti Patris Francisci Capuccinorum”. Seria zawiera 58 miedziorytów o wym. 8×12 cm, naklejonych na płótnie o wym. 75×110 cm.

Opis pierwszego portretu: Św. Franciszek w owalu, *en face*, w aureoli, w kapturze na głowie, w habicie kapucyńskim. Prawa ręka wzniesiona do błogosławienia, w lewej trzyma księgę Ewangelii.

Ostatni portret: „F[rater] Nicolaus a S[ancto] Ioanne a Marignano”, mianowany generałem w 1859 r. Jest to 60 z kolei generał zakonu.

Sygnatury prawdopodobnie obcięte przy naklejaniu portretów na płótno.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 386. — Lex. cap. szp. 792—793.

102

I. „Iconographicus index concionatorum qui ex Ordine Capuccinorum assumpti in Apostolica Pontificis Maximi aula evangelizaverunt Sion”. Seria zawiera 19 miedziorytów o wym. $8,5 \times 13$ cm i jest naklejona na płótnie o wym. 139×84 cm.

Opis pierwszego portretu: O. Anzelm Marzati a Monopoli, ur. w r. 1557, mianowany kaznodzieją apostołskim 1594, kardynałem 1604, zmarł w r. 1607. Popiersie w owalu, z brodą, twarz trzy czwarte w prawo, z biretem na głowie. U dołu podpis.

Ostatni portret: Fr[ater] Aloysius Puecher Passavalli a Trento, 1855 r.

Sygnatury prawdopodobnie obcięte przy naklejaniu portretów na płótno.

II. „Index Reverendissimorum Cardinalium Archiepiscoporum et Episcoporum ex Ordine Sancti Patris nostri Francisci Capuccinorum”. Seria zawiera 77 miedziorytów o wym. $8,5 \times 13$ cm i jest naklejona na płótnie obok serii I.

Opis pierwszego portretu: O. Anzelm Marzati, w owalu, twarz trzy czwarte w prawo, z biretem na głowie, wskazującym palcem prawej ręki zaznacza cytat w księdze leżącej przed nim. W kardynalskim płaszczu. Poniżej owalu podpis.

Ostatni portret: Angelicus Bedenik a Koprivnica, w r. 1861 biskupem.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 386. — Lex. cap. szp. 792—793. — Fr. Bonifazio da Nizza Capuccino: Ritratti degli uomini illustri dell' istituto de' Minori Capuccini promossi, o destinati dignità ecclesiastiche. Vol. 1—2. Roma 1804. Zawiera 52 miedzioryty. Biografia bpa A. Przedwojewskiego w t. 1 s. 85—86, miedzioryt nr 30. — Michelangelo da Rossiglione: Cenni biografici e ritratti di padri illustri dell' Ordine Cappuccino sublimati alle dignità ecclesiastiche. Vol. 1—3. Roma 1850. Biografia bpa A. Przedwojewskiego w t. 1 s. 101, miedzioryt nr 27.

103

„Patres Ordinis Capuccinorum qui virtutibus [et] sanctitat[e] floruerunt” Seria zawiera 33 miedzioryty o wym. 8×12 cm i jest naklejona na płótnie o wym. $65 \times 68,5$ cm.

Opis pierwszego portretu: Józef Maria Bentivoglio z Bolonii, zm. 1698. Popiersie w owalu, z siwą brodą, prawa ręka spoczywa na czaszce, w lewej skrypt, przed nim krzyż. Poniżej owalu napis.

Ostatni portret: Jesualdus a Reggio Calabria, zm. 1803.

Sygnatury prawdopodobnie obcięte przy naklejaniu portretów na płótno.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 386. — Lex. cap. szp. 792—793.

104

Św. Juda Tadeusz, 68 × 92 cm, druk tzw. „teza” naklejona na płótno. *En face*, prawą ręką wskazuje na prostokątny obraz w ramkach z wizerunkiem Zbawiciela, który podtrzymuje z lewej, u dołu, anioł; w lewej ręce trzyma męczeńską pałkę. Płaszcz świętego rozwiewa się w powietrzu. Powyżej widoczny barokowy aniołek. Koniec XVIII w. Rokoko.

Uwaga — jak pod nr 94.

105

Św. Jan Kanty ze św. Barbarą, 87 × 112 cm, płótno, olej. W centrum, w pozycji frontalnej, stoi św. Jan Kanty (?), z rękami złożonymi, w niebieskiej todze z purpurową podszewką. Z prawej św. Barbara z koroną na głowie, z płonącym sercem w lewej ręce, w niebieskiej sukni i czerwonym płaszczu rozwiewającym się w powietrzu. Z lewej strony święty z krzyżem w lewej ręce. Obraz ściemniony. I poł. XVIII w. Barok.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 382.

106

Św. Kajetan, 62 × 87 cm, płótno, olej. Z lewej św. Kajetan, w pozycji klęczącej, w czarnym habicie teatynów, przyjmuje z rąk Matki Bożej Dzieciątka Jezus owinięte w białe pieluszki. Wizja w żółtopopielatych chmurach na tle niebieskim. Jest to fragment z obrazu ołtarzowego z kościoła OO. Kapucynów w Krakowie. Malował Pietro Dandini w r. 1701. Obraz kosztował 75 imperialów.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I 8, 27—28. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 114. — APK, rkps — O. K. Gadacz: Historia klasztoru s. 11, 22. — Bibl. Un. Warsz., rkps sygn. 35: *Annales Provinciae Polonae* k. 96—97. — M. Skrudlik: O klasztorze OO. Kapucynów w Krakowie. — E. Chwałewik: *Zbiory polskie*. T. 1 s. 221. — M. Skrudlik: *Królowa Korony Polskiej* s. 302—303. Autor pomylił się uważając obecny obraz ołtarzowy Orłowskiego (nr 21) za dzieło Dandiniego, dlatego jego uwagi mogą odnosić się tylko do obrazu Orłowskiego.

107

Święty kapucyn, 82,5 × 112 cm, płótno, olej. W pozycji klęczącej, wokół głowy aureola, w obu rękach trzyma krzyż. Z lewej, w górze, tło jasne, które oświetla wyraziście twarz świętego, zatopionego w kontemplacji. XVIII w.

108

Portret ks. prałata Michała Sołtyka, 70 × 91 cm, płótno, olej. W pozycji siedzącej, na fotelu z purpurowym obiciem, z twarzą lekko zwróconą w prawo, o siwych włosach, w granatowym ubiorze, w rękach trzyma otwartą księgę. Z lewej u dołu płótno rozdarte, a u góry farba wytarta. Malował prawdopodobnie Jan Chrzyciel Lampi. Klasztor otrzymał portret w r. 1830.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 7v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 40. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 386. — O. W. Nowakowski: *Pamiętka* s. 31. — M. Skrudlik: O klasztorze OO. Kapucynów w Krakowie. — E. Chwałewik: *Zbiory polskie*. T. 1 s. 222. — Ks. J. Wiśniewski: *Katalog prałatów i kanoników sandomierskich od 1186—1926 r. tudzież sesje kapituły sandomierskiej od 1581 do 1866 r.* Radom 1926 s. 276—277.

109

Madonna z Dzieciątkiem, 70 × 92 cm, płótno, olej. Matka Boska z twarzą trzy czwarte w lewo, z Dzieciątkiem Jezus w białej sukience na lewej ręce.

Dzieciątko złożyło prawą rączkę na sercu. Z lewej, w dole, kobieta z kolczykiem w uchu, z prawą ręką wyciągniętą ku Dziecięciu, składa prawdopodobnie dar. Tło ściemnione. XVIII w. Barok.

110

Ukrzyżowanie, 102 × 147,5 cm, płótno, olej. W centrum Chrystus na krzyżu. Z lewej strony klęczy święty, w aureoli, z lewą ręką na sercu, w czerwonej szacie i czarnym płaszczu. Pod nim, u dołu, klęczą trzy niewiasty w aureolach. Z prawej strony krzyża, święta w aureoli, w czerwonej szacie i białej chustce, ociera chustą płynące łzy, a lewą ręką obejmuje krzyż. Za nią z prawej klęczy fundator (?) z rękami złożonymi do modlitwy i owiniętymi różańcem, w ciemnym ubraniu, wpatrzony w krzyż. Tło ciemne. XVII w. Barok.

111

Dysputa teologiczna, 85,5 × 108 cm, druk tzw. „teza” naklejona na płótnie. Na ołtarzu monstrancja, z obu stron zapalone świece, ponad nią dwaj aniołowie trzymają otwartą księgę z napisami: „Figura legis naturae”, „Figura Vetleris Testamenti”, „Promissio”, „Solutio” itd. Z obu stron ołtarza klęczą lub stoją doktorzy Kościoła. Z prawej św. Ambroży, w biskupich szatach; niżej św. Augustyn z gęsim piórem; z lewej św. Hieronim i św. Grzegorz, w biskupich szatach. Poniżej dedykacja dla Tadeusza Gniewosza z Oleksowa. W środku dedykacji herby Rawicz i Ostoja. Sygn.: „Gleorgius! Plhilippus! et Christianus! Regendas Pater et Filius sculpsferunt! et excuderunt! Aug!ustael Vind!elicorum!”. Koniec XVIII w. Rokoko.

Uwaga — jak pod nr 94.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 386.

112

Św. Rodzina, 71,5 × 114 cm, druk tzw. „teza” naklejona na płótnie. W rokokowej ramce, na pierwszym planie, Matka Boża, *en face*, z dziewięcioma gwiazdami wokoło głowy, z Jezusem z prawej strony. Z lewej, stoi św. Józef, *en face*, z aureolą wokoło głowy. Z prawej strony Jezusa widoczny może św. Jan Chrzciel. Ponad grupą, z prawej, Bóg Ojciec prawą ręką wskazuje Ducha Św. (w postaci gołębic), od którego promienie łaski spływają na Jezusa i Marię. Sygn.: „Alexander Marchesini pinxit!”. „Christian Rugendas excudit Aug!ustael Vind!elicorum!”. Poniżej dedykacja dla Józefa Sadowskiego, opata tynieckiego, z okazji zakończenia egzaminu z teologii.

Uwaga — jak pod nr 94.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 116.

113

Niepokalanie Poczęta w otoczeniu aniołów, 93 × 140,5 cm, płótno, olej. Kopia Murilla. Madonna w pozycji frontalnej, stojącej, z rękami złożonymi do modlitwy, w białej sukni i błękitnym płaszczu. Stoi na księżycu. U góry i w dole widoczne uskrzydłone główki aniołków. II poł. XVIII w.

114

Pan Jezus pokazujący rany rąk, 51 × 62 cm, płótno, olej. Popiersie, głowa trzy czwarte w lewo, włosy blond, oczy wzniesione w górę, biały płaszcz przewieszony przez lewe ramię. Obydwie dłonie wyciągnięte przed siebie. Aureola zarysowana delikatną linią. U dołu farby z gruntem odpadły.

Skropiony wapnem. Sygn. na odwrocie płótna: „M. Rogowski m[alował] [1]865”.

115

Apoteoza króla Jana III Sobieskiego, 44 × 60 cm, miedzioryt nalepiony na desce. Sobieski na koniu, w pancerzu i hełmie, della rozwiewa się z ramion, w prawej ręce buzdyan. Koń wspiera się na tylnych nogach, depcąc sztandar turecki, kopię i tarczę. W górze Sława z tarczą, na trąbce ogłasza zwycięstwo. Na dalszym planie katedra św. Szczepana w Wiedniu, a poniżej husaria uderza na broniących się Turków. Poniżej napis: „Joannes III D[omi]n[us] G[ra]t[ia]l[is] Rex Poloniae Magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae Salmogitiae] Exercituum Christianorum ad Viennam contra Turcos et Tartacos Ductor ac Triumphator Gloriosissimus”. Sygn. z lewej strony: „Humill[im]us] subditus Eleuter invenit et delineavit”. Z prawej: „C[harles] de la Haye sculpsit] et excudit Varsaviae”. Sztychowany w r. 1692.

Bibliografia: Rastawiecki: Słownik malarzów polskich, s. 158. — E. Rastawiecki: Słownik rytowników polskich tudzież obcych w Polsce osiadłych lub czasowo w niej przebywających. Poznań 1886 s. 124.

116

Bł. Anioł z Akry, kapucyn (beat. 1825), 42,5 × 47 cm, miedzioryt. Z lewej strony błogosławiony, bosy, w habicie kapucyńskim, niesie krzyż na swych barkach; za nim dwaj księża niosą podobne krzyże. W centrum mężczyźni kopią doły pod ustawienie misyjnych krzyży. Z prawej grupa kobiet na tle drzewa. W dali, na horyzoncie, widoczne trzy jaśniejące krzyże, które ukazały się w czasie misji św., prowadzonych przez błogosławionego. Poniżej podpis: „Bleatus] Angelus ab Acrio. Dum sacra missione absoluta Crucem sibi suo more bajulat, et eam constans facti monumentum sisteret, tres in aera fulgentissimae Cruces visae sunt, universo populo perclamante et obstupente”. Sygn.: „Francesco] Manno inv. e dipl.” Alessandro Mochetti inc. I poł. XIX w.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9.

117

Niepokalanie Poczęta Opiekunka Zakonu Kapucyńskiego, 68,5 × 104 cm, płótno, olej. Madonna w pozycji frontalnej, stojącej, z aureolą i dwunastoma gwiazdami wokoło głowy, w czerwonej sukni i niebieskim płaszczu. Rozłożone szeroko ręce składa na głowach kłęczących z obu stron kapucynów. W górze, z prawej strony, oko Opatrzności, z lewej serce z krzyżem na skrzyżowanych dwóch dłoniach i stopach. Tło brązowe. Obraz zniszczony, podziurawiony i podarty. U dołu zatarty napis: „Bleata] V[irgo] Maria sub mysterio Immaculatae Conceptionis in Protectricem totius Ordinis] F[ratrum] Min[orum] S[an]cti] P[atris] Francisci Capuccinorum approbante id Sede Apostolica” [...] dalej tekst nieczytelny I poł. XVIII w. Barok.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 8v.

118

Allegoria sławy, 52 × 39,5 cm, miedzioryt. Na wozie triumfalnym, zaprzęgniętym w dwa lwy, siedzi Sława ze skrzydłami i trąbiąc wieści zwycięstwo, wspierając lewą stopę na martwej śmierci, leżącej u jej stóp. Na czele pochodu ze sztandarem postępuje bogini wojny Bellona, dalej szereg sławnych kobiet w historii. Za wozem widać m. in. Aleksandra Wielkiego, Platona, filozofów greckich i rzymskich. Z lewej, w dali, przedstawiciele różnych

narodów, z prawej starożytne miasto na tle licznych drzew. Poniżej napis: „Famae triumphus a Francisco Petrarca primum excogitatus, et fuso carmine eleganter descriptus, in quo compressa morte, suscitatisque virtutibus liberales | artes subjiciuntur, tum illustres bello, et pace viri, tum Latinae, et Graecae commendatiores Heroinae, quarum unaqueque suis est distincta nominibus, ex vetusto | celeberrimi Titiani Archetypo, quod extat in Aedibus D. Ioannis Michilli Conductoris Generalis Pulveris Nicosiani, et Aque Vitis Status Pontificii'. Naklejony na deskę. I poł. XVIII w. Sygn.: „Titianus pinxit”. „Jofannes| Ant|onius| Buti dellineavit”. „Silvester Pomarede sculpsit Romae. Anno Jubilaei 1750”.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9.

119

Alegoria śmierci, 52 × 39 cm, miedzioryt naklejony na deskę. Karawan śmierci zaprzężony w dwa woły, skierowany w lewo. Na wozie dwie kobiety, parka — Atropos i jedna z mojr — Lachesis, a nad nimi siedzi śmierć z kosą. Wokoło wozu leżą powalone sławne postacie kobiet i mężczyzn m. in. Aleksander Wielki, w drgawkach śmiertelnych. Wóz śmierci niszczy wszystkich, papieży, cesarzy, królów, sławnych i prostych ludzi. Poniżej napis: „Triumphus mortis a Francisco Petrarcha versibus elegantissime scriptus, atque in Archetipa Titiani celeberrimi Pictoris tabula | quae Domini Ioannis Michilli Roseri iuris est, vitia coloribus ad artis miraculum expressus, huic aeri incisus apparet. | Fila hominum vitae nostris cito currite fuis. = Dixerunt stabili fatorum numine Parcae Clotho, Atropos, Lachesis, MORS namque agit alta triumphum”. Syng.: „Titianus pinxit”. „Jofannes| Ant|onius| Buti dellineavit”. „Sylv|ester| Pomarede sculpsit”. I poł. XVIII w.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9.

120

Alegoria czasu, 52 × 39,5 cm, miedzioryt naklejony na deskę. Na wozie, zaprzęgniętym w dwie łanie, skierowanym w lewo, jedzie Chronos ze skrzydłami, z długą siwą brodą i cyrklem, którym na dużej kuli ziemskiej wytycza lata. Wokoło wozu grupa sławnych osób z historii m. in. Kleopatra, Ulisses, Nestor i inni, postępują za wozem czasu. Na lewo fragment miasta, z prawej góry. Poniżej napis: „Ex Archetypo celeberrimi Titiani, quod sui juris est exprimi mandavit Dominus Joannes Michilli | Generalis Vectigalium Conductor pro Tabacco Romae in suis aedibus Anno 1748”. Sygn.: „Titianus pinxit”. „Jofannes| Antofnius| Ruti (?) delinleavit”. „Silvester Pomarede incidit”.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9.

121

Powrót rycerza do rodziny, 62 × 49 cm, litografia kredowa. Z prawej strony, na fotelu siedzi ojciec rodziny, w żupanie i kontuszu; za nim zapewne jego żona, w czarnym czepku, przy krosnach. W środku sceny, żona rycerza z dwoma synkami. Za nimi zakonnik z prawą ręką wzniesioną do błogosławienia. Z lewej, na fotelu, odpoczywa rycerz w częściowym pancerzu, z buńczukiem w ręce, a za nim giermek z mieczem. W komnacie, na ścianie obraz Matki Bożej, militaria i antyczny zegar. XIX w.

122

Posłowie u króla Jana III Sobieskiego, 58 × 43 cm, litografia kredowa. Z prawej strony pod baldachimem król Sobieski, w kontuszu i szubie, z sza-

blą w lewej ręce. Marysieńka siedzi na tronie, z lewej strony króla, a z prawej syn królewski; obok pacholę trzyma na poduszce królewską koronę. W głębi widoczny teolog królewski, kapucyn. Z lewej postowie zagraniczni; jeden z nich klęczy na jednym kolanie przed królem; za nim stoi duchowny oraz kilku panów. XIX w.

123

Portret papieża Piusa VII, 46,5 × 62 cm, płótno, olej. Papież w pozycji siedzącej, na purpurowym tronie, z purpurowym podwyższeniem i takim zaplekiem; w białej szacie, purpurowej pelerynie i piusce. Prawa ręka wzniesiona do błogosławienia. I poł. XIX w.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9.

124

Omdlenie św. Franciszka, 68 × 79,5 cm, blacha, olej. Święty w pozycji klęczącej, w habitie kapucyńskim, z rozłożonymi rękami. Podtrzymują go z obu stron aniołowie. Ponad grupą aniołek gra na skrzypcach. Z lewej strony na głazie skalnym czaszka. Tło ciemne. Obraz jest ilustracją do jednej ze scen z „Kwiatków św. Franciszka”. Jest to, zdaniem Skrudlika, zmodyfikowana kopia obrazu znajdującego się w kościele bernardyńskim w Leżajsku. Malowana na podstawie nieznannej ryciny. Autor umieścił w kompozycji obrazu aniołów na podobieństwo „Wizji św. Augustyna” van Dycka, a św. Franciszka usytuował odwrotnie niż to jest w obrazie leżajskim. XVII w. Barok.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 116. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 24—25. — M. Skrudlik: Św. Franciszek Seraficki s. 165—169.

125

Kapucyni spieszący na jutrznię, 70 × 55,5 cm, płótno, olej. Na tle jasnobrązowego korytarza klasztorного, kapucyni w kapturach, w brązowych habitach, idą dwójkami w lewo. Na czele kroczy zakonnik z siwą brodą, z zapalonym kagankiem w prawej ręce, za nim pozostali ojcowie z brewiarzami w rękach. Posadzka wyłożona ceglami. Na korytarzu zegar, którego wskazówka dochodzi do 12 godz. w nocy. I poł. XIX w.

126

Madonna adorująca Dzieciątka Jezus, 120 × 95 cm, płótno, olej. Matka Boża pochylona nad Dzieciątkiem, z rękami złożonymi do modlitwy, z wyrazem zadumania i głębokiej kontemplacji. W białej chustce i niebieskiej sukni. I poł. XIX w.

127

Pogrzeb kapucyna, 98 × 72 cm, płótno, olej. W centrum mary ze zmarłym zakonnikiem. Na ołtarzu zapalone świece. Od ołtarza celebrans w komży i stule wygłasza żałobną mowę. Z obu stron ołtarza ministranci. Za trumną pod oknem zakonnik z krzyżem w rękach, a za nim zakonnicy z zapalonymi świecami. Światło słoneczne poprzez okno oświetla całą scenę. Na odwrocie płótna napis: „Association d'un frère mort aux Capucins par Chialli — copie par Louis Pisani. Galerie de Tableaux de Louis Pisani, 37 Borgognissanti second étage — Florence”. Kopia z II poł. XIX w. Oryginał namalował Vincenzo Chialli w I poł. XIX w. Dnia 18 marca 1947 r.

obraz ten kupił od nieznaney pani, za 4.000 zł, o. Alojzy Wojnar, gwardian klasztoru.

Bibliografia: APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 154. — Thieme u. Becker, VI 481—482. — Bénézit, II 483: „Messa cantata et Esequie d'un Cappuccino, conservés à l'Academie de Florence”. — Nagler, II 516.

Omdlenie św. Franciszka (124)

128

Chór zakonny w rzymskim klasztorze Kapucynów na placu Barberini, 81,5 × 99,5 cm, płótno, olej. Okno w tylnej ścianie oświetla jasno chór zakonny. Na ścianach liczne obrazy, w górze zawieszona chorągiew z wizerunkiem Matki Bożej. Stalle zapełnione zakonnikami. W środku pulpit, zwień-

czony krzyżem; na pulpicie duży psalterz. W środku chóru celebrans w kapie, w asyście dwóch braci w komzach i ministranta z wodą święconą dokonuje aspersioni. Na pierwszym planie kot, wpatrzony w celebransa. Z prawej nieznaną mężczyzną, w złotych spodniach, niebieskim płaszczu, z teką pod pachą i cylindrem w lewej ręce. Na odwrocie napis: „Staraniem JM. X. Leona Dolińskiego Gwardyana OO. Kapucynów w Krakowie 1890 r.” Sygn.: „Józef Zajączkowski malował”. Jest to kopia obrazu wykonanego przez malarza Granet-Campanella w r. 1852. Oryginał znajduje się w muzeum miasta Königsberg. W oryginale brak mężczyzny z cylindrem.

Bibliografia: Melchior a Pobladura OFM Cap.: Historia generalis Ordinis Fratrum Minorum Capuccinorum. Pars 2. Vol. 1. Romae 1948 s. 109.

129

Oblicze Chrystusa na chuście św. Weroniki, 69 × 86,5 cm, płótno, olej. Oblicze prawdopodobnie papierowe, z twarzą Chrystusa i długimi włosami, nalepione na białej chuście, której frędzle widoczne u dołu. W dole przez farbę przebija napis, może z zamalowanego płótna. Płótno nalepione na dyktę, która po bokach została zamalowana. XIX w.

130

Portret ks. Antoniego Walczyńskiego († 1837), 55 × 68 cm, płótno, olej. *En face*, w białej komzy i czerwonym mućecie, na piersiach dystyngtorium kanonickie (złoty łańcuch z orłem polskim). W prawej ręce brewiarz. Na odwrocie napis: „X. Antoni Walczyński. Ś[więte]j T[heologii] Dr. Kanonik Katedralny Krakowski i Kollegiaty Kieleckiej Rzeczypospolitej Krakowski Senator”. (Zmarł 1837 r.) Sygn. na odwrocie: „Józef Brodowski pinxlitl. 1833”.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, II s. 9. — Ks. L. Łętowski: Katalog biskupów, prałatów i kanoników krakowskich. T. 4. Kraków 1853 s. 195.

131

Portret Piotra Dembińskiego, stolnika wałeckiego, 66 × 68 cm, płótno, olej. Popiersie w pancerzu, tło ciemne. Koniec XVIII w. Późnobarokowy.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 356. — AKK, rkps 46: Sepulti in ecclesia nostra saeculares s. 10. Piotr Dembiński z rodziny fundatora klasztoru krakowskiego, „dapifex Wałecensis” został pochowany w krypcie fundatorów dnia 15 października 1815.

132

Portret ks. Józefa Alojzego Putanowicza, 54 × 62 cm, płótno, olej. Popiersie, zwrócone lekko w lewo, o czarnych włosach, w białej todze i niebieskim mućecie; na piersiach złoty łańcuch z dystyngtorium w prawej ręce brewiarz. Z lewej strony u góry napis: „M. Josephus | Putanowicz | S[acrae] T[heologiae] D[oc]tor et P[ro]fessor | Sacri Collegii Theologici | Praeses Primus | 1780 — Confr[ater] O[r]dinis Capucinatorum Adse[nsus] | Laur[entius] a Brundusio | Voluit nominari. | Istius Divi | Beatificatione | Crac[oviae] Celebrata | Obiit Anno | 1788 — Die | 11 Febr[uar]ii”. II poł. XVIII w. Późnobarokowy.

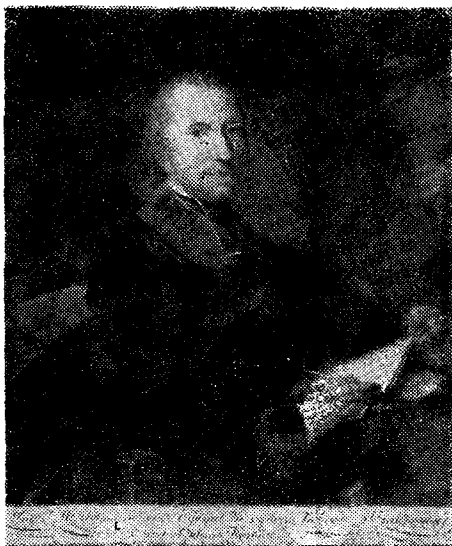
Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 216—218. — AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 30. — J. Mycielski: Katalog portretów i obrazów będących własnością Uniwersytetu Jagiellońskiego. Kraków 1913 s. 14 nr 68. — J. Pachonński: Drukarze, księgarze i bibliofile krakowscy. 1750—1815. Kraków 1962 s. 106 (reprodukcja repliki portretu ze zbiorów UJ).

133

Portret ks. Walentego Pruskiego, 52 × 76 cm, płótno, olej. Popiersie lekko zwrócone w lewo, w siwej peruce, w białej komzy i purpurowym mucecie, z dystynktorium kanonicckim (złoty łańcuch z orłem) na piersiach. Poniżej napis: „Valentinus Pruski Canonicus Cathedralrael Cracoviensis | Pater Pauperum et hujus Conventus | Singularissimus Benefactor obiit 2 Februarii. | Anno 1798”. II poł. XVIII w. Późnobarokowy.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 27. — Ks. Łętowski: Katalog III s. 500—501.

134

Portret hr. Pawła Sołtyka, 81 × 97 cm, płótno, olej. W pozycji siedzącej, na purpurowym fotelu, w ciemnym ubraniu, z niebieską szarfą i kanonicckim dystynktorium na piersiach. Poniżej na białym tle napis: „Paweł Hr. Sołtyk, Officyał Konsystorza Kollegiaty Sandomilelrskiej, | wielu orderów Kawaler”. Malował Jan Chrzyciel Lampi. II poł. XVIII w. Późnobarokowy.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 7v. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 386. — Rastawiecki: Słownik malarzów polskich, I s. 254. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 31. — M. Skrudlik: O klasztorze OO. Kapucynów w Krakowie. — E. Chwałewik: Zbiory polskie. T. 1 s. 222.

135

Portret ks. prymasa Michała Poniatowskiego, 53 × 63,5 cm, płótno, olej. Popiersie z siwymi włosami, w purpurowym mucecie, z niebieską szarfą a na niej złoty łańcuch z krzyżem i orderem Orła Białego na piersiach; z lewej gwiazda orderowa. Pod szyją dwie czarne wypustki. II poł. XVIII w. Późnobarokowy.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9. — Ks. J. Korytkowski: Arcybiskupi gnieźnieńscy, prymasowie i metropolici polscy od roku 1000 aż do roku 1821 [...] T. 5. Poznań 1892 s. 151—214.

136

Portret Antoniego Wolfa, 70 × 87,5 cm, płótno, olej. W pozycji siedzącej, z siwymi włosami, w czarnym mundurze ze złotymi guzikami, w białym szalu. W prawej ręce trzyma rozpieczętowany list, obok z lewej, na białym blacie leży rozdarta koperta z przełamana pieczęcią lakową. Podpis pod portretem: „Franciszek Antoni Wolff de Wolfsthal”. Na odwrocie napis: „In matura aetate depictus, in bona senectute mortuus, | Die 3 Xbris 1818. | Sepultus in Ecclesia Villae Przemykow Bonorum suarum haereditaria. Requiescat | in pace. Amen”. U dołu odpadł grunt z farbą. II poł. XVIII w. Późnobarokowy.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9.

137

Portret nieznanego kanonika, 47 × 60 cm, płótno, olej. Popiersie *en face*, z czarnymi włosami z przedziałem z lewej strony, w czarnej sutannie, ze złotym łańcuchem i ozdobnym dystynktorium na piersiach. Bez ram. XIX w.

138

Św. Konrad z Parzham, kapucyn, 70 × 133 cm, płótno, olej. W profilu prawym, z siwą brodą, żółtą aureolą, w obu rękach trzyma krzyż, który kontempluje. Przed nim, na pulpicie leży zamknięta książka. Bez ram. Sygn.: „Pinx[it] W. Lisowski. Sanok 1936”.

139

Św. Apolinary z Posat, kapucyn, 70 × 133 cm, płótno, olej. W pozycji klęczącej, *en face*, przy stoliku, na którym leży brewiarz, i kałamarz z gęsim piórem; w lewej ręce trzyma duży krucyfiks, w prawej, złożonej na sercu ma palmę męczeńską. Bez ram. Sygn.: „WL” [W. Lisowski], 1936 r.

140

N. Maria P. Niepokalanie Poczęta, 73,5 × 119 cm, druk tzw. „teza” naklejona na płótno. W pozycji frontalnej, twarz trzy czwarte w lewo, głowa uniesiona nieco w górę, w lewej ręce trzyma berło w kształcie lilii, prawa wzniesiona w prawo. Szata rozwiewna. Stoi na kuli ziemskiej, deptając węża, pożerającego jabłko. W górze Trójca Św. koronuje Marię. U dołu, z prawej i lewej, grupa aniołów. Całość w pięknym rokokowym obramieniu. W górze napis: „Ter beata beati sponsi sponsa virginea”. Sygn. z prawej u dołu: „Cum Privilegio Sacrae Caesarae Majestatis”. „Gottlieb Heuss sculp[sit] et excud[it] Aug[ustae] Vind[ob]licorum”. Z lewej u dołu: „Joann Lorenz delin[avit]”. Podniszczony. Koniec XVIII w. Rokoko.

Uwaga — jak pod nr 94.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 382. — Por. nr 96.

141

Portret mężczyzny z czarną brodą, 47 × 66,5 cm, płótno, olej. W owalu, w białej koszuli z czarną muszką, w brązowej marynarce. Bez ram. II poł. XIX w.

142

Św. Rodzina, 119 × 165 cm, płótno, olej. Z lewej Matka Boska w ciemnoczerwonej szacie, prawa ręka uniesiona w górę, lewą natomiast przytula do siebie Dzieciątko Jezus, owinięte w taką szatę. Z prawej św. Józef, w niebieskiej szacie i ciemnoczerwonym płaszczu. Poniżej, z lewej putto. Tło ciemnobrązowe. I poł. XVIII w. Późnobarokowy.

143

Bł. Innocenty z Berzo, kapucyn, 50 × 90 cm, płótno, olej. W jasnożółtej aureoli, z rudą brodą i takimi włosami, w brązowym habicie kapucyńskim, z białym paskiem i różańcem. Ręce złożone na piersiach. Bez ramy. Sygn.: „T[yltus] Głorczycał 1962”. Kopia.

144

Portret o. Beniamina Szymańskiego, kapucyna († 1868), 32,5 × 44 cm, litografia. W pozycji siedzącej, trzy czwarte w prawo, z czarną brodą, w plusce na głowie, w komży i pelerynie. W lewej ręce trzyma biret, na pier-

siach łańcuch z pektorałem. Poniżej napis: „Beniamin Piotr Paweł | Szymański | Zakonu Braci Mniejszych S. Franciszka Kapucynów | Biskup diecezji Podlaskiej | Kommissarz Jeneralski Kapucynów”. Autograf: „X Beniamin Biskup”. Sygn.: „Hlenrykl Aschenbrenner. W Lit. A. Pecq et C° w Warszawiel 482”. II poł. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 1664.

145

Portret nieznanego kapucyna, 33,5 × 42 cm, płótno nałożone na deskę, olej. Popiersie z dużą, siwą brodą, niebieskimi oczami, w brązowym habicie kapucyńskim. Bez ram. XVIII w. Późnobarokowy.

146

Św. Serafin z Monte Granario, kapucyn (beat. 1729, kan. 1767), 109,5 × 174 cm, płótno, olej. W pozycji stojącej, trzy czwarte w prawo, z rudosiwą brodą i takimi włosami, w brązowym habicie z białym paskiem, ręce wzniesione w górę. Z lewej putto z różańcem w obu rękach, za nim drugi z rękami złożonymi do modlitwy. Postać świętego usytuowana na chmurach i w obłokach. Poniżej napis: „S[anctus] Seraphinus a Monte Gran[ario] Capucinus”. II poł. XVIII w.

147

Madonna z Dzieciątkiem, 79 × 107,5 cm, płótno, olej. W pozycji frontalnej, *en face*, w czerwonej sukni i niebieskim płaszczu.

148

Św. Antoni Padewski z Dzieciątkiem Jezus, 53,5 × 70 cm, płótno, olej. W ciemnobrązowym habicie, zwrócony w lewo, głowa przechylona trzy czwarte w prawo, oczy przymknięte, w prawej ręce trzyma swój atrybut ikonograficzny — białą lilię, a w obu rękach, opierając się o stolik, podtrzymuje Dzieciątko Jezus, które prawą rączkę wznosi do błogosławienia, a w lewej trzyma mały krzyżyk. Tło ciemnobrązowe. Bez ram. Pocz. XVIII w. Późnobarokowy.

149

Św. Franciszek z Asyżu, 56 × 66 cm, płótno, olej. W habicie franciszkańskim, trzy czwarte w prawo, głowa nieco odrzucona w tył, z lekko zaznaczoną aureolą, w lewej ręce założonej na prawą trzyma różaniec. Przed nim otwarty modlitewnik, oparty o wysoki krzyż. Święty zatopiony w kontemplacji. Tło ciemne. U dołu farba z gruntem odpadła. I poł. XVIII w. Późnobarokowy.

150

Trójca Św., 66 × 86,5 cm, płótno, olej. Z prawej strony Bóg Ojciec, w niebieskiej szacie, z siwymi włosami i brodą, w lewej ręce opartej o dużą zieloną kulę, wyobrażającą ziemię, trzyma duże berło, prawa ręka złożona na sercu. Z prawej Jezus Chrystus, w czerwonej szacie, z drzewem krzyża w lewej ręce. Ponad nimi, w chmurach, Duch Św. w postaci gołębic w aureoli promieni. U dołu farba z gruntem odpadła. Bez ram. XVIII w. Barokowy.

151

Matka Boska Bolesna, 41 × 52,5 cm, płótno, olej. Popiersie, zwrócone lekko w lewo, niebieskie oczy wzniesione w górę, w niebieskim płaszczu,

w żółtobrązowej chustce, ręce złożone na krzyż na cierniowej koronie. Sygn.: „1889 r. Kraków”.

152

Św. Bonawentura, doktor seraficki, 35 × 48 cm, rysunek węglem. Kopia fresku Fra Angelico. W pozycji frontalnej, twarz trzy czwarte w prawo, z długą siwą brodą, wokoło głowy aureola. W obu rękach trzyma otwartą księgę. U dołu podpis: „S[an]ctus Bonawentura Doctor Seraphicus”. Rysował o. mgr Paweł Kochoński, kapucyn, 1950 r.

153

Św. Cecylia, patronka muzyki kościelnej, 68 × 99 cm, pastel. W profilu lewym, z aureolą, we włosy blond wplecione róże. W żółtej sukni i niebieskim płaszczu. Gra na organach, które znajdują się z lewej strony obrazu. Malował o. Paweł Kochoński, kapucyn, w r. 1948.

154

Jan Duns Szkot, 67 × 83 cm, płótno, olej. W pozycji frontalnej, twarz trzy czwarte w lewo, z małą bródką, w prawej ręce gęsie pióro, lewą podtrzymuje kartę otwartej księgi, leżącej na drugiej księdze. Na piersiach złoty łańcuch z pectoralem. Z prawej strony, poniżej, może biret z gęsim piórem, dalej z prawej obca ręka z mieczem. Z lewej strony głowy filozofa, Matka Boża w aureoli z dwunastu gwiazd, w niebieskiej sukni. Tło ściemnione. Poniżej podpis: „Joannes Duns Scotus Doctor Subtilis † 1308”. I poł. XVIII w. Późnobarokowy.

155

Święci błogosławieni i słudzy Boży z zakonu OO. Kapucynów, składają hołd Matce Bożej, 45 × 68 cm, miedzioryt. Madonna w górze, na chmurach z prawej strony, z aureolą z gwiazd dwunastu, *en face*, z głową uniesioną nieco w górę, z rękami złożonymi na sercu, w otoczeniu aniołów. Przed nią, z lewej strony, św. Franciszek w pozycji stojącej, z głową zwróconą w lewo, obu rękami wskazuje braciom N. Marię P. Liczny zastęp świętych, błogosławionych i sług Bozych z zakonu OO. Kapucynów otacza świętego. U dołu napis: „Celsitudini Regiae Em | inentissimae Henrici S.R.E. Cardinalis | Episcopi Tusculani Ducis Eboracensis Nuncupati. | Quod universum Ordinem Minlorum] Capuccinorum in Suam Clientelam peramanter adsciverit, | tabulam hanc genuinas aere exprimentem imagines Sanctorum, Beatorum et | nonnullorum ex Capuccina Familia Ven[erabiliorum] Servorum Dei quos ut | aureola donentur aequae Lance perpendit S[acra]l Rituum Congregatio, | in exultantis gratique animi monumentum praefatus Ordo D.D.D. [Dono dedit, dedicavit]”. W środku napisu znajduje się herb kardynała. Sygn.: z lewej strony: „Franciscus Manno invenit, et pinxit”; z prawej strony: „Alexander Mochetti sculpsit Romae 1793”.

156

Św. Cyryl i Metody, apostołowie Słowian, 82 × 112 cm, płótno, olej. W pozycji frontalnej, stojącej, w liturgicznych szatach arcybiskupich, w mitrach na głowach, z paliuszami i pastorałami w lewych rękach. Św. Cyryl, pierwszy z lewej, trzyma mszał w prawej ręce, a św. Metody wznosi prawą rękę do błogosławienia. Z obu stron otacza ich duża grupa ludzi. Ponad nimi, w chmurach, Matka Boska z Dzieciątkiem, które w lewej rączce trzyma

palnę męczeńską. Dwaj aniołowie z góry, unoszą koronę nad głową Madonny. Przed świętymi na ziemi leży duży miecz. Tło niebieskoszare. Bez ram. Sygn.: „O. Kowalewski 1914”.

157

Portret o. Alojzego Wojnara, prowincjała, 61 × 89 cm, płótno, olej. Popiersie trzy czwarte w prawo, z czarną piękną brodą i takimi włosami, w okularach, w brązowym habicie i płaszczu kapucyńskim. Tło zielone. Sygn.: „Wiktor Skibiński fecit”, 1950 r.

158

Portret o. Leona Dolińskiego, kapucyna, 82 × 112 cm, rysunek czarną kredką. W owalu popiersie, zwrócone lekko w prawo, z siwą brodą, w habicie i płaszczu kapucyńskim. Tło białe. Sygn.: z prawej: „M. Dawidowicz. 1889”. Na odwrocie oryginalna klepsydra o wym. 14 × 10 cm. „† | O. Leon DOLIŃSKI | Definitor | Gwardyan OO. Kapucynów w Krakowie | przeżywszy lat 57, w zakonie 38, kapłaństwa 33, po | długiej a ciężkiej chorobie, opatrzony Ś.S. Sakramentami, | zmarł w nocy z dnia 12 na 13 lipca 1890 r. | Wieczne odpoczywanie, racz Mu dać Panie, | a światłość wiekuista niechaj | Mu świeci na wieki | wieków. Amen”.

159

Św. Józef z Dzieciątkiem Jezus, 49 × 68 cm, płótno, olej. W pozycji frontalnej, *en face*, z rudą brodą i takimi włosami, w niebieskiej szacie i brązowym płaszczu, w prawej ręce trzyma Dzieciątko Jezus z rozłożonymi rękami i w białej sukience. Aureole żółte. W lewej ręce biała lilia. Tło niebieskawe. Bez ram. XIX w.

160

Portret o. Bronisława Stepka, kapucyna († 1925), 64,5 × 82,5 cm, płótno, olej. Popiersie *en face*, z rudą brodą, niebieskimi oczyma, z rękami opuszczonymi, w brązowym habicie kapucyńskim. Na odwrocie napis: „O. Bronisław Stepek z Haczowa Gwardyan i I Definitor od r. 1891 do 1897. Odnowiciel kościoła w Kutkorzu, od r. 1904—1910 pierwszy Gwardian konwentu w Lwowie”. Wykonany ok. 1910 r.

161

Św. Teresa od Dzieciątka Jezus, 126 × 185 cm, płótno, olej. W pozycji frontalnej, stojącej, w brązowym habicie karmelitańskim i płaszczu ultramarynowym, w niebieskim kornecie. Ręce złożone na krzyż na sercu z krucyfiksem. Od rąk do nóg zasypana różami, które również leżą u jej stóp. Tło jakby fioletowych fal morskich, w dalszej perspektywie widoczne zarysy miasta. Sygn.: „Księżna Maria Giedroyciowa”. I poł. XX w. Dnia 15 lipca 1945 r. o. Gabriel Banaś przywiózł obraz ten z Ostroga n. Horyniem w ramach repatriacji.

Bibliografia: APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 120.

162

Portret o. Aleksandra Chmury, kapucyna († 1939), 60,5 × 90 cm, płótno, olej. Popiersie z czarnosiwą brodą, twarz trzy czwarte w prawo, w habicie kapucyńskim. Tło szaropopielate. U dołu podpis: „Platerl Alexander Chmura a Wólka Tanewska 1924—1930, 1931—1933”. Sygn.: „F. Leiter. 1933 Kraków”.

163

Portret o. Kosmy Lenczowskiego, kapucyna († 1959), 42 × 56 cm, pastel. Popiersie *en face*, z brodą siwową, oczy niebieskie, w habicie kapucyńskim. Tło jasnopopielate. Sygn.: „Dominik Ratuszny, maj 1953 r.”

164

Portret o. Ludwika Żołnierczyka, kapucyna († 1960), 40 × 53,5 cm, płyta pilśniowa, olej. Popiersie *en face*, z czarnymi włosami i czarnorudą brodą, oczy piwne, w habicie kapucyńskim. Tło szaropopielate. Na odwrocie napis: „O. Ludwik Żołnierczyk * 1896 † 1960”. Sygn.: na odwrocie: „O. Tytus [Gorczyca] 1963”.

165

Portret o. Anioła Madejewskiego, kapucyna († 1951), 25 × 35 cm, rysunek sangwiną. Popiersie *en face*, z siworudą brodą, w okularach, w piusce na głowie i w habicie kapucyńskim. Tło białe. Sygn.: „Stanisław Koł...] 22. I”. Około r. 1938.

166

Portret o. Honorata Jedlińskiego, kapucyna († 1952), 41 × 48 cm, pastel. Popiersie, twarz trzy czwarte w lewo, z siwą brodą i takimi włosami, oczy niebieskie, brązowa piuska na głowie, w habicie i płaszczu kapucyńskim. Tło szarozielone i brązowe. Na odwrocie podpis: „O. Honorat Jedliński ur. 3. XI. 1869 † 1. IX. 1952”. Sygn.: „W. Serafin. 1944”.

167

Św. Fidelis z Sigmaringen, kapucyn, 102 × 150 cm, płótno, olej. W pozycji trzy czwarte w prawo, aureola zaznaczona świetlnym blaskiem, oczy piwne, rudosiwa broda, w prawej ręce palma męczeńska, lewa złożona na sercu. Z lewej strony, barokowe putto z białą lilią w prawej ręce, z włócznią i maczugą w lewej. Putto z prawej strony trzyma miecz w prawej ręce a w lewej maczugę. I poł. XVIII w. Barok.

168

Bł. Apolinary z Posat, kapucyn (beat. 1926), 99 × 148 cm, płótno, olej. W pozycji siedzącej, lekko obrócony w prawo, broda rudosiwawa, oczy piwne, aureola jasnobrązowa, w habicie i płaszczu kapucyńskim. Prawą ręką zapisuje tekst w skrypcie gęsim piórem, w lewej trzyma otwartą księgę. Na stoliku kałamarz z gęsim piórem i krucyfik. Z prawej strony biblioteczka. Tło brązowe. Kopia z ryciny współczesnej. I poł. XX w.

169

Św. Wawrzyniec z Brindisi, doktor Kościoła, kapucyn, 196 × 253 cm, płótno, olej. Opis por. Sędziszów nr 35. I poł. XX w. Płótno to przywiózł w r. 1945 z kościoła OO. Kapucynów w Olesku o. Zygmunt Nestorowski.

170

Polowanie w lesie, 99 × 59,5 cm, akwarela na papierze akwarelowym, przyklejonym na tekturze. Na białokremowym śniegu, na tle pobliskiego zielonego, sosnowego lasu, w środku sceny płonie ognisko. Wokoło grupa myśliwych ze strzelbami, w futrach i takich samych czapach. Na dalszym planie naganiacze. Tło białoszare. Na odwrocie napis: „Magazyn przyborów

malarskich R. Aleksandrowicz. Kraków — ul. Basztowa 12. 450 zł.” Sygn.: „S. Głowiński (?)”. I poł. XX w.

171

Portret o. Kosmy Lenczowskiego, kapucyna, 69 × 90 cm, płótno, olej. W pozycji frontальной, z rudosiwą brodą, oczy niebieskie, w brązowym habicie, lewa ręka założona za biały pasek. Tło szarozielone. Sygn.: „Pinxit Karol Rutkowski A. D. 1950”.

172

Portret o. Wiktora Klimka, prowincjała († 1911), 59,5 × 90 cm, płótno, olej. Twarz trzy czwarte w lewo, włosy i broda rudosiwe, w okularach, w brązowym habicie. Tło szarozielonawe. U dołu podpis: „Platerl Wiktor Klimek. Ab Ostrów 1876—1879”. Malował Michał Hołyński. Lublin 1932—1933.

173

Portret o. Stanisława Krzysika, prowincjała († 1884), 60 × 89,5 cm, płótno, olej. Twarz lekko zwrócona w lewo, włosy i broda rude, mała broda, oczy piwne, lewa ręka założona za pasek. U dołu podpis: „Platerl Stanislaus Krzysik a Jasienica. 1879—1883”. Malował Michał Hołyński, 1932—1933.

174

Portret o. Floriana Janochy, prowincjała († 1921), 60 × 89 cm, płótno, olej. W pozycji bocznej w prawo, twarz trzy czwarte w lewo, oczy piwne, broda długa czarnoruda i siwawa, piuska na głowie, w prawej ręce brewiarz, w brązowym płaszczu kapucyńskim. Tło ciemno- i jasnozielone. U dołu podpis: „Platerl Florianus Janocha ab Haczów. 1891—1897, 1900—1903”. Malował Michał Hołyński, 1932—1933.

175

Portret o. Ignacego Kolbusza, prowincjała († 1916), 60 × 89 cm, płótno, olej. Popiersie *en face*, włosy i broda rudosiwawe, oczy niebieskie, ręce opuszczone. U dołu: podpis: „Platerl Ignatius Kolbusz a Zagorzyce. 1897—1900. 1903—1906”. Malował Michał Hołyński, 1932—1933.

176

Portret o. Augustyna Watrasa, prowincjała († 1921), 61 × 89 cm, płótno, olej. Popiersie *en face*, długa siwa broda, czarna piuska na głowie, oczy piwne, w habicie i płaszczu kapucyńskim. U dołu napis: „Platerl Augustinus Watras a Trzeboś. 1906—1912”. Malował Michał Hołyński, 1932—1933.

177

Portret o. Konstantego Jaronia, komisarza prowincjalnego († 1952), 59 × 89,5 cm, płótno, olej. Głowa trzy czwarte w lewo, oczy niebieskie, czarna piuska na głowie, włosy i broda czarnorude i siwawe. U dołu napis: „Platerl Constantinus Jaroń a Głogów. 1912—1921”. Malował Michał Hołyński, 1932—1933.

178

Portret o. Czesława Szubera, komisarza prowincjalnego († 1951), 60 × 90 cm, płótno, olej. W pozycji bocznej w lewo, głowa *en face*, włosy blond, czarnoruda broda, okulary, w habicie kapucyńskim. Tło popielato-brązowe. U dołu napis: „Platerl Ceslaus Szuber ab Haczów. 1921—1927, 1930—1936”. Sygn.: „F. Leiter. 1933 Kraków”.

179

Portret o. Mariana Najdeckiego, komisarza prowincjalnego († 1951), 60,5 × 89 cm, płótno, olej. W pozycji siedzącej, przy brązowym stoliku, *en face*, czarnosiwe włosy i broda, piwne oczy, w habitie kapucyńskim, prawa ręka dotyka brewiarza leżącego na stoliku. Poniżej napis: „[Plater] Marianus Nadecki a Jasionów. 1927—1930”. Tło niebieskozielonawe. Malował Michał Hołyński, 1932—1933.

180

Portret o. Gerarda Rysza, komisarza prowincjalnego, 59 × 89,5 cm, płótno, olej. Głowa lekko zwrócona w lewo, broda i włosy czarne, oczy piwne, okulary, w habitie kapucyńskim, ręce opuszczone. U dołu podpis: „[Plater] Gerardus Rysz ab Haczków. 1936—1939”. Tło popielatobrazowe i czarne. Sygn.: „Titus [Gorczyca] 1937”.

181

Portret o. Kazimierza Niczyńskiego, prowincjała, 60 × 90 cm, płótno, olej. W pozycji trzy czwarte w lewo, głowa lekko w lewo, broda siwa, widoczna duża łysina, oczy niebieskie, w rękach przed sobą trzyma otwarty brewiarz. U dołu napis: „[Plater] Casimirus Niczyński a Cracovia. 1939—1947”. Sygn.: „A. Hyła 1945”.

182

Portret o. Alojzego Wojnara, prowincjała, 60 × 89 cm, płótno, olej. Półpostać w pozycji siedzącej, *en face*, głowa lekko przechylona w prawo, czarne włosy i czarna broda ze słabymi, siwymi smugami, oczy piwne, okulary, ręce z brewiarzem złożone na kolanach. U dołu napis: „[Plater] Aloysius Wojnar a Kombornia. 1947—1950”. Malował H. Hyła. Kraków 1957.

183

Portret o. Remigiusza Kranca, prowincjała, 60 × 89 cm, płótno, olej. W pozycji siedzącej, głowa lekko przechylona w prawo, włosy i broda rude, broda podgolona, oczy piwne, okulary, lewa ręka z brewiarzem na kolanach. U dołu napis: „[Plater] Remigius Kranc a Krosno. 1950—1956”. Sygn.: „A. Hyła. 1957”.

184

Portret o. Ernesta Łanuchy, prowincjała, 60 × 89 cm, płótno, olej. W pozycji siedzącej, lekko zwrócony w prawo, z czarnosiwą brodą i włosami, oczy piwne, prawa ręka oparta o poręcz czerwonego fotela, lewa złożona na kolanach. U dołu napis: „[Plater] Ernestus Łanucha a Plains Pa. 1956—1959”. Sygn.: „A. Hyła 1958”.

185

Św. Wawrzyniec z Brindisi, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie, trzy czwarte w prawo, długa, siwa broda, oczy spuszczone, wokoło głowy aureola, na piersiach krzyż. U dołu podpis: „[Sanctus] Laurentius a Brundusio Capuccinus”. XIX w. Szytychy od nr 185 do nr 223 zostały opublikowane w I poł. XX w. z płytek XIX-wiecznych.

186

Św. Fidelis z Sigmaringen, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie, twarz trzy czwarte w lewo, włosy i broda czarnosiwe, aureola. Poniżej

napis: „Sanctus. Fidelis a Sigmaringen Protomartyr Propagandae Fidei”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. 585—587.

187

Św. Feliks z Cantalice, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie, twarz trzy czwarte w lewo, włosy i broda siwe, oczy przymknięte, aureola. Poniżej napis: „Sanctus Felix a Cantalicio Confessor”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. 574—575.

188

Św. Franciszek z Camporosso, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie, lekko zwrócone w lewo, włosy i broda siwe, w habitie i płaszczu kapucyńskim. Poniżej podpis: „Venerabilis Frater Franciscus a Camporubeo Confessor”. Sygn. u dołu z prawej strony: „Pio Proja infidit”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. 620—621.

189

Św. Józef z Leonessy, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie zwrócone lekko w prawo, głowa przechylona lekko w lewo, z tonsurą i brodą, z aureolą, oczy spuszczone. Poniżej podpis: „Sanctus Joseph a Leonissa Confessor”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. 865—867.

190

Św. Serafin z Montegranaro, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie, zwrócone w lewo, głowa trzy czwarte w lewo, z dużą łysiną i siwą brodą, z aureolą. Poniżej podpis: „Sanctus Seraphinus a Montegranario Confessor”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 1583—1584.

191

Bł. Bernard z Corleone, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie zwrócone w lewo, z jasną aureolą, z czarnymi włosami i brodą. Poniżej napis: „Beatus Bernardus a Corleone Confessor”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 209—210.

192

Bł. Bernard z Ofidy, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie trzy czwarte w prawo, w jasnej aureoli, z siwymi włosami i brodą. Poniżej podpis: „Beatus Bernardus ab Offida Confessor”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 212.

193

Bł. Agataniół z Vendôme i Kasjan z Nantes, kapucyni, 8 × 12 cm, staloryt. Na tle pustyni, z małymi wzniesieniami i palmami, w centrum dwaj kapucyni, w pozycji frontальной, stojącej. Przed nimi Abisyńczyk w białej opończy krępuje ich ręce powrozem. Z lewej pozostali dwaj Abisyńczycy z wielbłądami. Obraz w ramce okolony winietką. Poniżej podpis: „BBleatil Agatangelo da Vendôme, e Cassiano da Nantes Martiri Cappuccini”. Sygn.: „Pio Proja infidit”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 20—21, 361.

194

Bł. Kryspin z Viterbo, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie zwrócone w lewo, z jasną aureolą, z siwymi włosami i brodą. Poniżej podpis: „Bleatus] Crispinus a Viterbo C[onfessor]”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 476.

195

Bł. Feliks z Nikozji, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie trzy czwarte w prawo, z jasną aureolą, włosy kręcone, mała broda. Poniżej podpis: „Beato Felice da Nicosia Cap[puccinol]”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 578.

196

Bł. Anioł z Akry, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie zwrócone w prawo, z jasną aureolą, włosy i broda siwe. Poniżej podpis: „Bleatus] Angelus ab Acrio. C[onfessor]”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 71—72.

197

Bł. Dydak z Cádiz, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie zwrócone w prawo, z jasną aureolą, z tonsurą, z długą siwą brodą. Błogosławiony pochylony nad krucyfiksem, który trzyma w obu rękach. Z lewej strony, u góry w promieniach, Oko Opatrzności, z którego wypływają promienie w stronę świętego. Poniżej podpis: „Bleatus] Didacus Joseph a Gadibus”. Sygn.: „L. Penna inclidit].”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 500—502.

198

Bł. Benedykt Passionei, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie trzy czwarte w lewo, głowa uniesiona lekko w górę, tonsura, włosy i broda siwe, z jasną aureolą. Poniżej podpis: „Bleatus] Plater] Benedictus Passionei lab Urbino] C[onfessor]”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 195—196.

199

Bł. Maria Magdalena Martinengo, kapucynka, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie *en face*, głowa lekko schylona w lewo, z jasną aureolą, oczy przymknięte, w kornecie i płaszczu zakonnym. Poniżej podpis: „Beata Maria Magdalena Martinengo C[apuccinal]”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 1051—1052.

200

Św. Weronika Giuliani, kapucynka, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie w pozycji frontalnej, głowa lekko zwrócona w prawo, z aureolą, w habicie i płaszczu kapucyńskim. Poniżej podpis: „Sancta] Veronica de Julianis C[apuccinal]”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 1801—1803. — *Collect. francis. A.* 1961 fasc. 3 w całości poświęcony jest św. Weronice.

201

Br. Jeremiasz z Wołoszczyzny, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie trzy czwarte w lewo, z brodą, oczy wzniesione w górę. Poniżej podpis: „V[enerabilis] F[rater] Hieremias a Vallachia C[onfessor]”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 795.

202

Br. Rajner z Borgo San Sepolcro, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie trzy czwarte w lewo, z siwymi włosami i brodą, w prawej ręce na sercu trzyma malutkie Dzieciątko Jezus. Poniżej podpis: „V[enerabilis] F[rater] Reynerius a Burgo S. Sepulchri C[apuccinus]”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 1448.

203

Siostra Maria Angela Astorch, kapucynka, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie trzy czwarte w lewo, głowa w profilu lewym, w kornecie i habicie. Poniżej podpis: „V[enerabilis] Soror Maria Angela Astorhe C[apuccinal]”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 69—70.

204

Br. Jerzy z Augsburga, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie trzy czwarte w lewo, głowa pochylona w dół, włosy i broda siwe, oczy przymknięte. Poniżej podpis: „V[enerabilis] F[rater] Georgius ab Augusta C[apuccinus]”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 678.

205

O. Karol z Motrone, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie trzy czwarte w prawo, z tonsurą, włosy i broda siwe. Poniżej podpis: „V[enerabilis] P[ater] Carolus a Motrone C[apuccinus]”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 352.

206

O. Ignacy z Santhia, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie w pozycji frontalnej, głowa lekko zwrócona w lewo i pochylona w dół, znaczna łysina, włosy i broda siwe. Poniżej podpis: „V[enerabilis] P[ater] Ignatius a Sancta Agatha C[apuccinus]”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 802—803.

207

O. Franciszek z Bergamo, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie trzy czwarte w lewo, z tonsurą, włosy i broda siwe. Poniżej podpis: „V[enerabilis] P[ater] Franciscus a Bergamo C[apuccinus]”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 618.

208

O. Mikołaj Molinari, biskup, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie lekko zwrócone w prawo, z siwą brodą, w sutannie biskupiej i piusce, na piersiach łańcuch z krzyżem. Poniżej podpis: „Venferabilis! Nicolaus Molinari C[apuccinus] Bovini Episcopus”. XIX w.

209

Br. Andrzej z Burgio, kapucyn, 8×12 cm, miedzioryt. Popiersie trzy czwarte w prawo, z czarnymi włosami i siwą brodą, oczy spuszczone. Poniżej podpis: „Venerabilis Frater Andreas a Burgio Capuccinus”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 66.

210

Siostra Floryda Cevoli, kapucynka, 8×12 cm, miedzioryt. Popiersie w pozycji frontalnej, głowa lekko zwrócona w lewo i pochylona w dół, na piersiach stylizowane serce z kulą ziemską i krzyżykiem w środku. Poniżej podpis: „Venerabilis Soror Florida Ceoli Capuccinal”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 595—596.

211

Br. Ignacy z Laconi, kapucyn (beat. 1940, kan. 1951), 8×12 cm, miedzioryt. Popiersie trzy czwarte w lewo, głowa lekko podniesiona w górę, łysy, z siwą dużą brodą. Poniżej podpis: „Venerabilis Frater Ignatius a Laconi Capuccinus”. Sygn.: „G. Mochetti inclidit”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 800—801.

212

O. Franciszek z Precetto, kapucyn, 8×12 cm, staloryt. Popiersie trzy czwarte w lewo, z tonsurą, z oczyma opuszczonymi, z siwawymi włosami i brodą. Poniżej podpis: „Venerabilis Pater Franciscus a Praecepto Capuccinus”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 633.

213

O. Dominik Antoni z Rzymu, kapucyn, 8×12 cm, staloryt. Popiersie trzy czwarte w lewo, głowa prawie całkiem zwrócona w lewo, lekko podniesiona w górę, z siwą tonsurą i brodą. Poniżej podpis: „Venerabilis Pater Dominicus Antonius a Roma Capuccinus”. Sygn.: „O. Persichini inclidit”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 514.

214

O. Honorat z Paryża, kapucyn, 8×12 cm, miedzioryt. Popiersie trzy czwarte w prawo, głowa podniesiona w górę, łysina, duża, siwa broda. Poniżej podpis: „Venerabilis Pater Honoratus Parisiensis Capuccinus”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 771—772.

215

O. Jezuald z Reggio Calabria, kapucyn, 8×12 cm, staloryt. Popiersie trzy czwarte w lewo, tonsura, siwa broda. oczy przymknięte, prawa ręka oparta na lasce, lewa założona na zakonny płaszcz. Z lewej strony, na stoliku, infuła i pastorał. Poniżej podpis: „Venerabilis Pater Iesualdus a Rhegio Iulii Capuccinus”. Sygn.: „O. Parsichini inclidit”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 797—798.

216

O. Franciszek z Lagonegro, kapucyn, 8×12 cm, staloryt. W pozycji stojącej, lekko obrócony w lewo, prawą ręką podaje chleb chłopcu, który wy-

chyła się z okna domu, w lewej trzyma książkę, na prawym przedramieniu założony worek kwestarski i stuła. Poniżej podpis: „Venerabilis Pater Franciscus a Laculibero Capuccinus”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 627.

217

Bonawentura Barberini, arcybiskup, kapucyn, 8 × 12 cm, staloryt. Popiersie trzy czwarte w lewo, włosy i broda siwe, w piusce na głowie i biskupim mucecie, na piersiach paliusz i łańcuch z krzyżem. Poniżej podpis: „Venlerabilis Bonaventura Barberini Capuccinus Archiepiscopus Ferrariensis”. Sygn.: „O. Persichini inclidit”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 169.

218

O. Wawrzyniec z Zibello, kapucyn, 8 × 12 cm, staloryt. Popiersie lekko zwrócone w prawo, głowa schylona w dół, duża łysina, długa siwa broda. Poniżej podpis: „Venerabilis Pater Lorenzo da Zibello Capuccinus”. Sygn.: „O. Persichini inclidit”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 933.

219

Siostra Maria Laurencja Longo, kapucynka, 8 × 10,2 cm, staloryt. Ciała zakonna, z prawej fragment pulpitu nakrytego obrusem, na nim księga i kałamarz z gęsim piórem; z lewej klęcznik z dużym krucyfiksem. Obok pulpitu, w pozycji stojącej, siostra Maria, trzy czwarte w lewo; w lewej ręce trzyma księgę z napisem: „Regula et vita sororum pauperum” a prawą wskazuje tekst klęczącym obok siostrom. Poniżej podpis: „Venerabilis Soror Maria Laurentia Longo Monialium Capuccinarum Fundatrix”. Sygn. z lewej pod sztychem: „G. B. Gagliardii deplinxit!; z prawej: „P. Proja inclidit”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 1049.

220

Siostra Maria Diomira od Słowa Wcielonego, kapucynka, 8 × 10 cm, staloryt. W pozycji frontalnej, *en face*, ręce złożone na krzyż na sercu, w prawej krucyfiks, w lewej różaniec. Poniżej podpis: „Venerabilis Sorfor Maria Diomira a Verbo Incarnato Capuccinal”. Sygn.: „P. Proja inclidit”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 506.

221

O. Józef z Carabantes, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie trzy czwarte w lewo, z tonsurą i siwą brodą, z ust wypływają promienie z trzema gwiazdkami. Poniżej podpis: „Venerabilis Pater Joseph a Carabantes Capuccinus”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 859—860.

222

O. Marek z Aviano, kapucyn, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie trzy czwarte w lewo, z tonsurą i siwą brodą, oczy przymknięte, ręce złożone do modlitwy. Poniżej podpis: „Venerabilis Frater Marcus ab Aviano Capuccinus”. Sygn.: „Pio Proja inclidit”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 1035—1038.

223

Br. Józef z Palermo, kleryk kapucyński, 8 × 12 cm, miedzioryt. Popiersie w pozycji frontalnej, głowa trzy czwarte w lewo, bez brody, z czarną tonsurą. Poniżej podpis: „Slervusl Dleil Frlaterl Josephus Mlariāl a Panormo Clericus Novitius Ołrdinisl Mlinoruml Capluccinoruml”. Sygn.: „Pio Proja incliditl”. XIX w.

Bibliografia: Lex. cap. szp. 870.

224

Portret Seweryna Józefa Rzewuskiego, fundatora klasztoru OO. Kapucynów w Olesku, 38 × 45,5 cm, płótno, olej. Popiersie w owalu, lekko zwrócone w prawo, głowa trzy czwarte w lewo, znaczna łysina, małe wąsy, oczy niebieskie, w białym żupanie i karmazynowym kontuszu z wylotami zarzuconymi na plecy, kontusz obszyty z brzegów złotym obramowaniem. Na piersiach niebieska wstęga z orderem Orła Białego i gwiazdą orderową. Prawą ręką wsparty pod pachę. Na odwrocie ramy napis: „Portretl fundlatorsl klasztoru oleskiego”. Portret ten znajdował się do r. 1944 w refektarzu klasztornym w Olesku. Sygn. na odwrocie płótna: „I. A. G. O. S. B” — prawdopodobnie I. Antonius Gruszecki Ordinis Sancti Basilii. II poł. XVIII w.

Bibliografia: Rastawiecki (Słownik malarzów polskich, s. 190) podaje następujące inicjały artysty: L. A. G. O. S. B.; atoli na portrecie występuje bardzo wyraźnie I a nie L; Br. Ernest [L a n u c h a] kap[ucyn]: W dwusetną rocznicę oleskiego klasztoru. *Wiad. Prow. Krak. Kapuc.* R. 2: 1939 nr 1 s. 19.

225

Portret O. Alfonsa Wieczorka, kapucyna, 40,2 × 58 cm, płótno, olej. Półpostać w pozycji siedzącej, trzy czwarte w lewo, z czarnorudymi włosami i brodą, spod szkaplerza widoczny łańcuszek od zegarka z dewizką, lewa ręka złożona na kolanie. Sygn.: „F. Leiter. 1928”. Poprzednio własność p. Kostkówny z ul. Garncarskiej.

226

Chrystus cierniem ukoronowany, 45,5 × 60,5 cm, deska lipowa, olej. Popiersie w pozycji frontalnej, głowa przechylona w lewo, włosy i broda blond, oczy wzniesione w górę, na ramiona zarzucona niebieskawa szata, prawa ręka skrepowana złotym sznurem i przywiązana do szyi, na głowie połączana cierniowa korona, w ręce połączany kij. Szata, cierniowa korona i kij są płaskorzeźbami. Tło granatowe. Sygn. na odwrocie: „R. P. 1830”.

227

Przysięga Tadeusza Kościuszki w kaplicy Loretańskiej, 54 × 74,5 cm, płótno, olej. Na tle ołtarza Matki Bożej Loretańskiej, z obrazem M. B. na zasuwie i biurkiem króla Jana Sobieskiego, na podium ołtarza z prawej strony stoi o. Florian Janocha, w białej albie i czerwonym ornacie, w pozycji trzy czwarte w lewo, z piękną siwą brodą, z prawą ręką wzniesioną do błogosławienia. Przed nim z lewej Tadeusz Kościuszko we fraku, żółtawej kamizelce i białych spodniach w delikatne ciemne prążki, z niebieską szarfą na piersiach, w prawej ręce szabla opuszczona w dół, za nim poniżej, gen. Józef Wodzicki, z siwymi włosami, w niebieskim mundurze generalskim i szablą wyciągniętą przed siebie. Z prawej posługuje br. Teofil Kowalik, zakrystian i kleryk Gerard Rysz; z lewej stoi br. Rajmund Półchłopek w komży, który wykonał dekorację ołtarza. Malował Eugeniusz Dołganow w r. 1921. Ze zbioru br. Rajmunda Półchłópka.

228

Ołtarz św. Feliksa z Cantalice w kościele OO. Kapucynów w Krakowie, 48 × 68 cm, płótno, olej. W niszy ołtarzowej figura świętego, słynąca łaskami (dziś nieistniejąca); w zwieńczeniu ołtarza chusta św. Weroniki z obliczem Chrystusa; na predelli obraz nr 226. Antepedium z czerwonymi tulipanami i napisem: „Święty Feliksie módl się za nami”. Dekoracja ołtarza na uroczystość odpustową w dniu 18 maja 1921 r. wykonana przez br. Rajmunda Półchłopka. Ołtarz ozdobiony białymi irysami a z boku dwie palmy kokosowe i zielone krzewy. Sygn.: „Elugeniusz Dołganow, 18 maja 1921 r. Kraków”. Ze zbioru br. Rajmunda Półchłopka.

229

Ołtarz Zwiastowania N. Marii P. w kościele OO. Kapucynów w Krakowie, 59 × 84,5 cm, płótno, olej. W ołtarzu dawne jeszcze tabernakulum, z obliczem Pana Jezusa na drzwiczkach (nr 232). Antepedium białe z Matką Boską i Dzieciątkiem. Z boku ołtarza po jednej wiecznej lampie. Ołtarz udekorowany artystycznie przez br. Rajmunda kampanulami, u dołu zaś paprociami, względnie zielonymi krzewami. Płótno w górnej części sztukowane. Sygn.: „E. Dołganow. 13. 12. 1921”. Ze zbioru br. Rajmunda Półchłopka.

230

Ołtarz Niepokalanego Poczęcia N. Marii P. w kościele OO. Kapucynów w Krośnie, 70 × 99 cm, płótno, olej. Wokoło obrazu liczne wota z czerwonych koralii. Dekoracja ołtarza wykonana przez br. Rajmunda Półchłopka. Sygn.: „Stłanislaw Bergman”. I poł. XX w. Ze zbiorów br. Rajmunda Półchłopka.

231

Matka Boska z Dzieciątkiem Jezus, 17,5 × 21,5 cm, deska, olej. W pozycji siedzącej, zwrócona w prawo, twarz trzy czwarte w prawo, w czerwonej sukni i niebieskim płaszczu, z Dzieciątkiem w obu rękach. Dzieciątko Jezus w białej sukience. Z prawej strony widoczna głowa, może św. Józefa. Tło ciemne. Barok. Na przyklepionej kartce z lewej strony u góry napis: „Obrazek który dostał przy pierwszej Komunii św. ś. p. o. Wacław Nowakowski (+ 1903)”. Barok. Bez ram. I poł. XIX w.

232

Oblicze Pana Jezusa, 18,5 × 25 cm, blacha miedziana, olej. Karnacja białoczerwona, broda rudobrazowa, włosy rudawe opadające obficie z obu stron głowy. Tło białe. Szkoła niemiecka. Ok. XVI w. Dar ks. kan. Józefa Olechowskiego w 1775 r. Pochodzi z kościoła św. Barbary w Krakowie.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 169: „Imago Salvatoris apposita ad ostium in tabernaculo maioris altaris. Hanc imaginem expetiit et obtinuit R. P. Ludovicus guardianus ab Ill[ustris]s[i]mo R[evere]nd[is]s[i]mo D[omi]no Josepho Olechowski Canonico Cathedrali et post suffraganeo cracoviensi, quam ille habuit ex ecclesia S[an]ctae Barbarae post extinctam Societatem Jesu. Imago haec prout retulit quidam ex PP[at]ribus Jesuitis fuit a quodam abbate Marochiensi dono data Serenissimae Reginae uxori Sigismundi. Mereturque non solum maximam devotionem, sed et aestimationem summam propter antiquissimam, excellentissimam atque ab omnibus dilaudatam picturam”. — AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 1: „Ramka na obrazku Twarzy P. Jezusa na drewnie. W depozytorium”. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 18, 44, 63v; Inwentarz z r. 1858 k. 101. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 18. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 55. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 18. — M. Skrudlik: O klasztorze OO. Kapucynów w Krakowie.

233

Chrystus cierniem ukoronowany, 29 × 36 cm, blacha cynkowa, olej. Piersie w owalu, zwrócone w lewo, włosy czarne, korona cierniowa ledwie widoczna, ręce złożone na piersiach na krzyż i skrepowane sznurem. Tło czarne i ciemnobrązowe. Bez ram. XVIII w.

Bibliografia: AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 116.

234

Portret Mikołaja Hartunga z r. 1863, 12 × 15 cm, płótno, olej. Miniatura w owalu, prawdopodobnie wycięta z nieco większego malowidła. Podniszczona. Na odwrocie napis: „Mikołaj Hartung Sybirak 1863 r.”, prawdopodobnie wykonany ręką o. Wacława Nowakowskiego.

235

Matka Boska z Dzieciątkiem, 50 × 63 cm, płótno, olej. Półpostać z Dzieciątkiem na lewym ręku, głowa trzy czwarte w prawo, oczy przymknięte. Na głowie trzy róże z listkami w formie wieńca, z szeroką złotą aureolą z zielonymi pasemkami, w złotej sukni i srebrnym płaszczu; prawa ręka spoczywa na sercu. Tło niebieskie. Bez ram; bardzo zniszczony. Około 1810 r. Pochodzi z kolekcji o. W. Nowakowskiego.

236

Matka Boska Częstochowska, 47 × 65 cm, płótno, olej. W koronach, w czerwonej sukni i fioletowoniebieskim płaszczu, wokoło głowy 12 gwiazd. Tło złote. Bez ram. Prawdopodobnie wyciśnięta na płótnie z gotowych klisz. XIX w. Ze zbiorów o. Wacława Nowakowskiego.

237

Matka Boska Rzeszowska w kościele OO. Bernardynów, 75 × 95 cm, płótno, olej. Na pierwszym planie rozłożyste zielone drzewo z objawioną Matką Boską z Dzieciątkiem Jezus. Madonna w kolorach, w postawie frontalnej, stojącej, różowej sukni i zielononiebieskim płaszczu, Dzieciątko w różowej sukience. Z prawej strony widoczny duży klasztor, z lewej, pod drzewem, grupa rozmodlonych ludzi. Tło jasnoniebieskie. Bez ram, bardzo zniszczony. XVIII w. Prawdopodobnie ze zbiorów o. Wacława Nowakowskiego.

Bibliografia: O. W. Nowakowski: O cudownych obrazach w Polsce s. 581.

238

Trójca Św.: 51 × 63 cm, płótno, olej. Bóg Ojciec z głową przechyloną w lewo, w pozycji stojącej, z siworudymi włosami i długiej brodzie, okrywa białym prześcieradłem Chrystusa zdjętego z krzyża. Nad nimi Duch Św., w postaci gołębic. Z prawej putto z gwoździami w prawej ręce, z lewej putto z włócznią w lewej ręce. Bez ram. XVIII w. Barok. Obraz należał kiedyś do rodziny Grojeckich. Ostatnio podarowała płótno do klasztoru OO. Kapucynów w Krakowie Maria Pawlikowska, w podzięce za otrzymaną od Boga łaskę, wyproszoną za pośrednictwem Padre Pio da Pietralcina.

239

Karmelicy przy piwie, 42 × 32 cm, płótno podlepione na dykie, olej. Przy stole w refektarzu trzech karmelitów z kuflami piwa. Na stole chleb i rzodkiewka. Sygn. z prawej w górze: „R. Frigerio”. Na odwrocie, na etykietce napis: „Kunst-Gläserei Bilder u. Spiegel-Einrahmung von Rudolf Pölke,

Berlin SW., Friesenstr. 21. Grosses Langer fertiger Aquarell- und Kupfertche, Lager von Photographie-Ständern in Glas, Holz und Metall". Dar o. Tytusa Gorczyca, kapucyna.

240

Klasztor OO. Kapucynów w Sędziszowie Małopolskim, 35 × 17 cm, akwabela na papierze czerpanym. Widok od strony ogrodu, gmach jednopiętrowy, pokryty czerwonymi dachówkami, ściany białe. Drzewa bez liści, ogród tonie w śniegu. Tło niebieskie. Sygn. z prawej strony u dołu: „Frater! Ephrem [Klawitter] a Kcynia O. M. Cap. pinxit 1921". Ofiarowany mistrzowi nowicjatu o. Marianowi Najdeckiemu.

241

Chrystus cierpiący, 22 × 27,5 cm, litografia kredowa. Popiersie trzy czwarte w lewo, w koronie cierniowej, prawą ręką wsparty o czoło, oczy spuszczone. Głowa pochylona w lewo. Z prawej napis: „Płacę nad wami | Bolesci łzami | Boście nie poszli | Za mojemu słowy, | Od cierni wasze | Uchylając głowy". Sygn. z prawej strony u dołu: „Jan Styka. 1883".

242

Miniatura o. Wacława Nowakowskiego, kapucyna, 12 × 14 cm, płótno, olej. Popiersie w owalu, trzy czwarte w prawo, włosy i broda siwe, oczy niebieskie, w brązowym habicie kapucyńskim. Sygn. u dołu: „Wojciech Elias [Radzikowski] 1896". Dar dr Marii Estreicherówny dla o. Kornela w r. 1963.

243

Matka Boska z Dzieciątkiem, 34 × 45 cm, płótno, olej. Półpostać w pozycji frontalnej, z Dzieciątkiem na lewej ręce, prawa ręka złożona na sercu. Jezus w lewej ręczce trzyma książeczkę, prawa wzniesiona do błogosławienia. Płótno pokryte metalową sukienką z aureolą i stylizowanymi koronami, jakkolwiek sam obraz jest bez koron. Wokoło ramy ozdoba bordiurka. Ruska ikona nabyta przez o. Kornela Gadacza w czasie okupacji od żołnierza Czecha z armii niemieckiej. XVIII w.

244

Miniatura Albrechta Dembińskiego, fundatora klasztoru OO. Kapucynów w Krakowie, 9,8 × 12,5 cm, płótno, olej. Popiersie w owalu, lekko zwrócone w prawo, włosy i wąsy czarne, oczy piwne, delia karmazynowa. Tło niebieskawe. W refektarzu zakonnym wisiał on, pod obrazem Ukrzyżowania (nr 64), na czołowej ścianie, między ławą prowincjałską a gwardiańską. Przez długi okres czasu uważany był za portret króla Jana Sobieskiego. XVII w. Barok.

Bibliografia: AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9, na której zapisano, że portret wyobraża fundatora. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 40, 54. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 384, gdzie podano, że portret przedstawia fundatora.

245

Podasyski pejzaż, 30 × 34 cm, płótno, olej. Na pierwszym planie uroczy kościółek i dzwonnica. Dalej rozległa równina, pokryta zielenią, na tle wysokich, różowo-fioletowoniebieskich gór. Sygn.: „Plater! Ephrem Maria a Kcynia". I poł. XX w. Dar ks. dziekana Kazimierza Sikory z Kcyni.

246

Fragment Jasnej Góry, 49,5 × 65 cm, płótno, olej. Chodnik prowadzący do klasztoru, z obu stron mur, na szczycie muru z prawej strony figura święta,

z lewej widoczna wysoka wieża i fragment budynku. Zza muru wylaniają się zielone drzewa. Bez ram. Sygn. u dołu z prawej: „M. Bieszczanin. 1948”.

247

Fragment starego Gdańska w ruinach, 61 × 38 cm, płótno, olej. Na tle brązowych ruin, z lewej strony widoczny kościółek i z prawej drugi. Wśród ruin, w centrum, wyrastają zielone drzewa. Kolorystyka brązowa. Bez ram. Sygn. u dołu z prawej: „M. Bieszczanin. Gdańsk 1948”.

248

Kaplica św. Stanisława w katedrze na Wawelu, 41 × 56,5 cm, autolitoGRAFIA kredowa, wielobarwna. Cztery marmurowe schody prowadzą do kaplicy; z lewej strony kolumny marmurowe; w głębi, w złotym kolorze, kaplica św. Stanisława. Sygn. u dołu z prawej: „L. Wyczółkowski”. I poł. XX w.

249

Klasztor OO. Kapucynów w Krośnie, 61,5 × 42 cm, akwarela. Widok od strony ogrodu. Białe ściany klasztoru i żółtawe ściany kościoła z zielonym dachem. Z lewej mur ogrodowy i zielone drzewa. Tło niebieskawe. Sygn. u dołu z prawej: „Giemzawski”. I poł. XX w.

250

Portret biskupa Karola Fischera, sufragana przemyskiego, 44,3 × 60,5 cm, rysunek kredką sepiową. Popiersie trzy czwarte w prawo, głowa prawie całkiem w prawo, siwe włosy, na głowie pluska, na piersiach łańcuch z krzyżem. Głowa umieszczona w brązowym kwadracie. Sygn. z lewej u dołu: „Fr[ater] Ephrem a Kcynia O. M. Cap. fecit”. 1921 r. Do r. 1962 znajdował się on w klasztorze OO. Kapucynów w Sędziszowie.

251

Portret o. Antonina Przedwojewskiego, biskupa, kapucyna (+ 1793), 27 × 36 cm, rysunek ołówkiem. Popiersie w owalu, trzy czwarte w lewo, z siwą brodą, z łańcuchem i krzyżem na piersiach, w mucecie; prawa ręka z biretem złożona na sercu. Sygn.: „[Stanisław] Fabijański. 1886. I”.

252

Matka Boska z Dzieciątkiem w koronach, 27 × 31,5 cm, blacha miedziana, olej. Głowa Madonny lekko zwrócona w prawo, Dzieciątko Jezus w lewo. Matka Boska w czerwonej sukni, przepasanej białym paskiem, w niebieskim płaszczu, z rudymi włosami rozpuszczonymi na plecy, w prawej ręce berło. Dzieciątko w blond włosach, w białej sukience, prawa ręka wzniesiona do błogosławienia, w lewej trzyma kulę ziemską z krzyżykiem. Wokoło głów jasna aureola. XIX w.

253

Kościół zabytkowy w Haczowie, 45 × 30 cm, płótno, olej. Na cmentarzu kościelnym, okolonym parkanem, stoi wśród drzew średniowieczny, zabytkowy kościół drewniany z wieżyczką i sygnaturką. Z lewej strony krzyż misyjny; przed kościołem kapucyn (o. Florian) odmawia brewiarz; z prawej widoczna brama prowadząca do kościoła. Kolorystyka brązowozielona. Sygn. u dołu z prawej: „X. Floryan [Janochal. 1903”. W APK znajduje się reprodukcja obrazu publikowana w formie pocztówki.

254

Matka Boża Pięknej Miłości, 35,5 × 45,5 cm, blacha miedziana, olej. Madonna z Dzieciątkiem Jezus na lewej ręce, w postawie siedzącej, zwrócona lekko w prawo, twarz *en face*, włosy czarne, na głowie mała poduszeczka z koroną, oczy piwne, suknia czerwona, płaszcz niebieski. Prawa ręka założona na kolanach Dzieciątka. Dzieciątko w białej sukience, prawą rączkę złożyło na prawej ręce Madonny, w lewej trzyma białą różę. Wokoło głów szeroka aureola żółtego światła. Na odwrocie obrazu panegiryk z okazji imienin o. Kiliana Żywieckiego, definitora prowincji polskiej OO. Paulinów i przeora klasztoru na Jasnej Górze w Częstochowie. Podarek złożyli zakonnicy współpracownicy. Inne napisy: „Sebastianus Szałdrzyński, parochus in Jelesno 1699”, „Dnia 18 September 1812 Jan Tilher”. Ok. 1660—1666. Barok.

Bibliografia: Archiwum Klasztoru OO. Paulinów w Częstochowie, rkps 77 k. 83—83v. O. Wacław Kilian Żywiecki, po studiach w Akademii Krakowskiej, wstąpił do Paulinów 7 lipca 1641. Po zakończeniu wojen szwedzkich był przeorem na Jasnej Górze przez 6 lat. Spełniał też w prowincji Paulinów inne ważne funkcje. Ogólnie kochany przez podwładnych, zmarł 10 czerwca 1672.

255

Klasztor OO. Kapucynów w Krakowie, 24 × 19 cm, dykta, olej. Na pierwszym planie mogiła Konfederatów Barskich, z wysokim krzyżem i ogrodzeniem. Elewacja kościoła jasnoczerwona, dach szary, ściany kaplicy Loretańskiej, jak biblioteki, żółtawe z dachem ciemnoczerwonym. Na odwrocie pieczętka firmowa: „Magazyn uniwersalny. Roman Drobner. Kraków”. Prawdopodobnie malował Kwiatkowski, I poł. XX w.

256

Portret o. Alojzego Wojnara, kapucyna, prowincjała, 34,8 × 50 cm, płótno, olej. Półpostać trzy czwarte w lewo, głowa prawie w profilu lewym, uniesiona w górę, długa, brązowawa broda i tonsura, oczy wpatrzone w krucyfiks z lewej strony, prawa ręka złożona na księdze. Między krucyfiksem a głową widoczna alegoria śmierci w białej szacie, z kapturem na głowie, grająca na skrzypcach. W górze napis: „Benedicite omnia opera Domini Domino”. Poniżej z prawej napis: „[P]laterl Aloysius Wojnar a Kombornia 1947—1950”. Sygn.: „K. Puchała 1950”.

257

Św. Maria Magdalena, 44 × 54,5 cm, płótno, olej. Popiersie trzy czwarte w lewo, głowa opuszczona w dół, ręce złożone na krzyż na sercu, jasnoczerwonej sukni i niebieskim płaszczu oraz takiej chustce na głowie. Aureola zaznaczona lekko delikatnym światłem. Tło brązowociemne. I poł. XX w.

258

Św. Franciszek z Asyżu, 53,2 × 68,3 cm, płótno nalepione na dyktę, olej. Półpostać w pozycji stojącej, głowa lekko zwrócona w prawo, w kapturze i habicie kapucyńskim, ręce włożone w rękawy, na prawym boku widoczny stygmat. Wokoło głowy świetlna aureola. W górze napis: „Ś. Franciszek Seraficzny”. Tło ciemne. Jest to kopia z obrazu Sz. Czechowicza nr 12. II poł. XVIII w.

259

Portret papieża Klemensa XI, 61,5 × 73 cm, płótno, olej. Popiersie trzy czwarte w prawo, głowa lekko zwrócona w prawo, w srebrnej tiarze wysadzonej drogimi kamieniami, w białej albie i srebrnej kapie ze złotymi floresami oraz wizerunkami św. Piotra i Pawła w górnej części. Prawa ręka z pierścieniem rybaka uniesiona do błogosławienia. Na odwrocie płótno w dwóch miejscach podklejane. Tamże napis: „Płapież Klemens XI. 1720”. Tło ściemnione. I poł. XVIII w. Szkoła włoska.

260

Relikwiarz z wizerunkiem Madonny z Dzieciątkiem, z typu pięknych Madonn Czeskich, deska. Wymiary awersu w całości 45 × 53,3 cm; wymiary obrazu bez relikwiarza

18,5 × 26 cm; wymiary rewersu z ramą 44,7 × 52,5 cm; wymiary bez ramy 30,5 × 38,2 cm. Tempera.

Półpostać w pozycji frontальной, z Dzieciątkiem na rękach. Głowa Madonny lekko przechylona w kierunku Dzieciątka: Na głowie piękna, szeroka gotycka korona z ornamentem, na gruncie wytłaczanym i złożonym. Dzieciątko owinięte białą pieluszką, opadającą z lewej strony, prawa rączka wzniesiona z gestem błogosławienia, lewa wyciągnięta przed siebie. Ton karnacji naturalny (jasnoróżowy), suknia Madonny niebieska (błękit górski), z odcieniem zielonym i zieloną podszewką płaszcza. Włosy Dzieciątka ciemnoblonde. Tło złożone z grawerowanym ornamentem złożonym. Duże ubytki w prawym górnym narożniku i małe w obu dolnych.

Wokoło zwierciadła znajduje się podwójny rząd kwadratowych wgłębień w desce, wyłożonych białym jedwabiem (pierwszy rząd) i czerwonym (drugi rząd) z relikwiami osób lub miejsc świętych. Paski pergaminowe na relikwiach posiadają oryginalne gotyckie napisy. Wyściółki i ozdoby z folii pochodzą z XVIII w.

Wykaz relikwii:

1. S. Bartholomei a[postoli]	16. De sepulcro G[eatae] V[irginis]
2. S. Augustini episcopi	17. S. Dorothee virginis
3. S. Karoli imperatoris	18. S. Cecillie virginis
4. S. decem milia militum	19. S. decem milia militum
5. De sepulcro s. Lazari	20. S. Sylvestri pape
6. S. Materni	21. S. Vitalis martyris
7. S. Cristofori martyris	22. S. Proculiani martyris
8. S. Valentyni	23. De loco transfigurationis Xristi
9. S. Cosme et Damiani	24. De loco ubi Abraham tres vidit et unum adoravit
10. S. Agnetis virginis	25. De loco nativitatis S. Johannis Baptiste
11. De mensa Domini	26. S. Adalberti episcopi
12. S. Floriani martyris	27. S. Donati episcopi
13. S. Venceslai martyris	28. S. Margarethe virginis
14. S. Fabiani martyris	
15. S. Jodoci presbyteri	

29. S. Sabini martyris	48. S. Eustachy martyris.
30. De loco ubi Deus dat legem Moysi	49. S. Lazari episcopi
31. Plurimorum sanctorum	50. S. De sepulcro B[eat]ae V[irginis]
32. S. Stanislai episcopi	51. De mensale Domini
33. De sepulcro Domini	52. S. Sebastiani martyris
34. S. Alexandri episcopi	53. S. Symonis et Jude ap[ostolorum]
35. De loco orationis Jesu in orto	54. S. S. Karoli imperatoris
36. Plurimorum sanctorum	55. S. Johannis Baptiste
37. S. Ursule virginis	56. S. Nicolai episcopi
38. S. Remigy episcopi	57. De statua Domini
39. S. Benedicti abbatis	58. S. Petrus et Paulus
40. De manna Domini	59. De sepulcro s. Katharine
41. S. Pollicee virginis(?)	60. S. Barbare virginis
42. (Dolny napis zakryty górnym)	61. S. Maurycy martyris
43. S. Marie Magdalene	62. S. Donati episcopi
44. De sepulcro s. Jeronimi	63. S. Mathei evangeliste
45. S. undecim milia virginum	64. S. Georgy martyris
46. S. undecim milia virginium	65. S. Sigismundi
47. S. Pancraty	

Na odwrocie deski znajduje się napis proveniencyjny w owalu wykonywany czarną farbą: „X Pani — Jagodziński — Kunegunda — ten relikwiarz. Jakub Michalski. Malarz — R. P. 1728”. Przełom XIV/XV w. (około 1420 r.). Gotyk.

Obraz dwukrotnie przemalowano, w XVIII w. (tłusta tempera) i prawdopodobnie w pierwszej połowie XIX w. (olej). Wtedy to dodano drewnianą listewkę. Odkrytki wykonane w kilku miejscach na odwrocie deski, pozwalają przypuszczać, że była w kolorze czerwonym. Prawdopodobnie na ugrowym tle był napis, a w narożnikach zielony ornament roślinny.

W r. 1964 konserwację przeprowadziła Jadwiga Śliwińska z Muzeum Narodowego w Krakowie. Łuszczące się brzości podściółki kredowej zostały wzmocnione kleikiem skórny. Brakujący narożnik w prawym górnym rogu został uzupełniony. Obraz odczyszczono z brudu i zdjęto obie późniejsze farby. Odkryto białą chustę w le-

wym dolnym rogu. Pod niebieską farbą płaszcza Madonny odkryto górski błękit z odcieniem zielonym. Zniknęła czerwona suknia Madonny ukazując zieloną podszewkę. „Z oryginalnego złota zachowały się tylko ślady”. W XVIII w. zostało ono „przeciągnięte żółtym pulmentem a następnie przezłożone brązem w proszku”. Na zakończenie pracy wykonano drobne punktowanie akwarelą i obraz zawerniksowano.

Bibliografia: AKK, rkps — Dokumentacja konserwatorska dla relikwiarza OO. Kapucynów w Krakowie. Wykonana przez Jadwigę Śliwińską dnia 25. VI. 1964.

261

Młody mężczyzna z mieczem w oknie (Sirai Sinhachi), 24 × 35,3 cm, drzeworyt barwny na papierze (druk zwany nishikie). Autor: Utagawa Kunisada (Toyokuni III 1786—1864). Ok. r. 1850. Sygnatura: Ichiyusai Toyokuni. Obok sygnatury dwa stemple cenzorów: Yonehara i Murata; pod sygnaturą pieczęć wydawcy: Enshuya Hikobei (na białym tle).

Oprac.: Mgr Zofia Alberowa i Maria Dzieduszycka z Muzeum Narodowego w Krakowie.

262

Dwaj mężczyźni w zielonych kapeluszach, 23,5 × 35,5 cm, drzeworyt barwny na papierze (druk zwany nishikie). Po lewej stronie u góry, na czerwonym kartuszu napis: Fuwa (imię własne). Obok każdej postaci, na czerwonym tle, napisy — po lewej: Nagoya Sanzo (imię własne); po prawej: Fuwa Tomosuke Tokukado (imię własne). Jest to przypuszczalnie scena z dramatu. Autor: Utagawa Kunisada (Toyokuni III 1786—1864). Ok. 1852. Sygnatura: Ichiyusai Toyokuni. Nad sygnaturą dwa stemple cenzorów: Muramatsu i Fuku. Obok sygnatury stempel z datą: rok 1852 (rok szczura). Prostokątny stempel wydawcy: Yebisuya.

Oprac.: Mgr Zofia Alberowa i Maria Dzieduszycka z Muzeum Narodowego w Krakowie.

263

Starzec siedzący pod kwitnącym drzewem i mężczyzna z parasolem, 50 × 35 cm, drzeworyt barwny na papierze (druk zwany nishikie). Scena z dramatu. Autor: Utagawa Kunisada (Toyokuni III 1786—1864), ok. r. 1850. Sygnatura po lewej stronie: Kochoro Toyokuni, po prawej, na drugiej planszy: Ichiyusai Toyokuni. Na obu planszach stemple cenzorów Yonehara i Murata oraz pieczęć wydawcy: Ue Kin. Na planszy prawej, przy jej lewym brzegu, nazwisko rytownika: Takumi Fusajiro.

Oprac.: Mgr Zofia Alberowa i Maria Dzieduszycka z Muzeum Narodowego w Krakowie.

264

Dwaj mężczyźni w zielonych kapeluszach oraz dwie kobiety, 50 × 35 cm, drzeworyt barwny na papierze (druk zwany nishikie). Scena z dramatu teatralnego. Autor: Utagawa Kunisada (Toyokuni III 1786—1864), z r. 1854. Sygnatura na obu planszach: Toyokuni. Obok sygnatury stempel cenzora „aratame” z datą (6 miesiąc roku tygrysa = 1854) i pieczęć wydawcy (Yushima, Yuzima).

Oprac.: Mgr Zofia Alberowa i Maria Dzieduszycka z Muzeum Narodowego w Krakowie.

265

Mężczyźni we wnętrzu domu, scena z rozlaną czarką, 49,5 × 35 cm, drzeworyt barwny na papierze (druk zwany nishikie). Autor: Utagawa Kuniyoshi (Ichiyusai 1797—1861), drzeworyt wydany pomiędzy r. 1848 a 1853. Sygnatura na obu planszach: Ichiyusai Kuniyoshi. Nad sygnaturą stemple cenzorów: Muramatsu i Fuku. Na planszy prawej pieczęć wydawcy Isekane.

Oprac.: Mgr Zofia Alberowa i Maria Dzieduszycka z Muzeum Narodowego w Krakowie.

266

Popiersie mężczyzny, 23,3 × 17 cm, drzeworyt na papierze (druk zwany nishikie). Autor: Utagawa Kuniyoshi (Ichiyusai 1791—1861), r. 1852. Sygnatura: Ichiyusai Kuniyoshi. Po lewej stronie stemple dwóch cenzorów: Murata i Kinugasa. U dołu pieczęć wydawcy Yamaguchiya Tobei. Pod stemplami cenzorów stemple z datą (8 miesiąc roku szczura = 1852).

Oprac.: Mgr Zofia Alberowa i Maria Dzieduszycka z Muzeum Narodowego w Krakowie.

267

Portret mężczyzny na tle krajobrazu, 24 × 35,2 cm, drzeworyt barwny na papierze (druk zwany nishikie). W prawym, górnym narożniku nazwa serii i tytuł planszy (nieodczytane). Autor: Utagawa Kuniyoshi (Ichiyusai 1791—1861). Sygnatura: Ichiyusai Kuniyoshi. Po lewej dwa stemple cenzorów: Wataru i Makin. Poniżej stemple z datą (5 miesiąc roku szczura = r. 1852) oraz pieczęć wydawcy (niezidentyfikowana).

Oprac.: Mgr Zofia Alberowa i Maria Dzieduszycka z Muzeum Narodowego w Krakowie.

268

Kobieta i mężczyzna na tle krajobrazu, podczas deszczu, 24,5 × 35,3 cm, drzeworyt barwny na papierze (druk zwany nishikie). W prawym, górnym narożniku nazwa serii i tytuł planszy (nieodczytane). Autor: Utagawa Kuniyoshi (Ichiyusai 1791—1861), r. 1852. Sygnatura: Ichiyusai Kuniyoshi. Po lewej stronie stemple cenzorów: Yonehara i Watanabe. Po lewej, u dołu nazwisko rytownika i wydawcy niezidentyfikowane). Obok sygnatury stemple z datą (1 miesiąc roku szczura = 1852).

Oprac.: Mgr Zofia Alberowa i Maria Dzieduszycka z Muzeum Narodowego w Krakowie.

Uwaga: Około 10 drzeworytów japońskich wspomnianych autorów skradziono z Biblioteki Klasztoru OO. Kapucynów w Krakowie w r. 1963.

269

Pan Jezus w Getsemani, 48 × 68 cm, płótno, olej. W pozycji klęczącej, z rękami złożonymi do modlitwy, wsparty o kamień, w żółtoniebieskiej szacie i fioletowym płaszczu. Tło ciemnozielone, z prawej strony na horyzoncie trzy krzyże. I poł. XX w.

270

Pan Jezus w Getsemani, 67,5 × 97 cm, płótno, olej. Na tle pochmurnego nieba i ciemnego ogrodu, w pozycji klęczącej, z rękami opartymi o kamień, z głową uniesioną w górę, skąd sływa struga promieni, w niebieskiej szacie i czerwonym płaszczu. I poł. XX w.

271

Św. Feliks z Cantalice, kapucyn, 44 × 58 cm, płótno, olej. Kopia wykonana z figury (już nieistniejącej) ołtarza św. Feliksa w kościele OO. Kapucynów w Krakowie. W pozycji stojącej, frontalnej, w habicie kapucyńskim i płaszczu, z Dzieciątkiem Jezus w obu rękach. Dzieciątko w niebieskiej sukience, prawa rączka podniesiona do błogosławienia. Z obu stron postaci po dwie białe lilie. Pocz. XX w.

272

Matka Boska Szkaplerzna, 55 × 69 cm, płótno, olej. W pozycji stojącej, frontalnej, z Dzieciątkiem Jezus na prawej ręce, w koronach. Madonna

w jasnoczerwonej sukni i niebieskim płaszczu. Dzieciątko w białej sukience, w obu rękach trzyma szkaplerze, które Matka Boża podtrzymuje lewą ręką. Tło jasnoniebieskie. I poł. XX w.

273

Serce Jezusowe, 49,3 × 64,5 cm, płótno, olej. Półpostać, w białej szacie i purpurowym płaszczu, prawa ręka wyciągnięta przed siebie, lewa odsłania szatę i wskazuje gorejące Serce. Tło ciemne. I poł. XX w.

274

Scena z życia Świętej Rodziny, na feretronie z jednej strony, 40,5 × 68 cm, blacha, olej. Matka Boża w różowej sukni i niebieskim płaszczu, w pozycji siedzącej przy kądzieli, przędzie len. Św. Józef piłuje deskę. Pan Jezus młotem i dłutem wybijają otwór w drewnie. Tło zielone. II poł. XIX w.

275

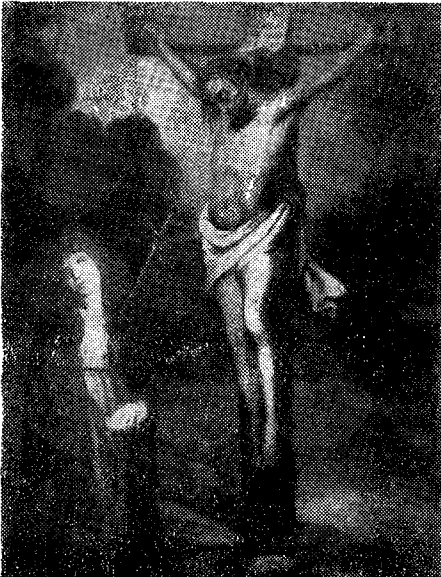
Matka Boska Częstochowska, na feretronie z drugiej strony, 40,5 × 68 cm, blacha, olej. Madonna z Dzieciątkiem, w złotych koronach, w niebieskiej sukni z czerwoną podszewką; Dzieciątko w różowej sukience. U dołu napis: „Pod Twoją Obronę uciekamy się”. Tło złote. II poł. XIX w.

276

Portret o. Kosmy Lenczowskiego, 36 × 47 cm, rysunek ołówkiem na papierze. W pozycji siedzącej, trzy czwarte w lewo, ręce oparte na fotelu. Z lewej fragment biblioteki, z prawej u dołu sygn.: „Scipio” [del Campol. Ok. r. 1954.

277

Chrystus ukazujący ranę prawego boku, 68 × 98,5 cm, płótno, olej. Półpostać, w cierniowej koronie, trzy czwarte w prawo, obu rękami otwiera i wskazuje ranę prawego boku; purpurowa szata opadająca z lewego ramienia obnaża

ciało Jezusa. Usta otwarte z bólu. Tło ciemne. U dołu na tle purpurowej szaty napis na białej szarfie: „VIENI DE VIENI O PECATORE EVORATO | DENTRO AL COSTA-TO MIO DENTRO AL MIO | VERDAI COME PER TE ARDE DI AMORE | IL TVO AMANTE O IESU TVTTO PIACATO”. Poniżej na szerokiej białej szarfie tłumaczenie tekstu: „PRZYJDZ — ACH — PRZYJDZ — GRZESZNIKU — DO — RANY SERCA | MOJEGO — ZOBACZYSZ — JAK — GOREJE — MIŁOŚCIĄ — KU — TOBIE — | KOCHAJĄCY — CIĘ — JEZUS — WŁÓCZNIĄ — DLA CIEBIE — PRZEBITY”. I poł. VIII w. Barok.

278

Ukrzyżowanie z Matką Bolesną, 47,5 × 65 cm, deska, olej. Na krzyżu

Chrystus ukrzyżowany, z głową opuszczoną w dół, cała postać skierowana trzy czwarte w lewo, białe perizonium opada fałdami z prawej strony. Z lewej strony krzyża klęczy Matka Boska, w różowej sukni i ciemnobrązowym płaszczu, z rękami złożonymi do modlitwy, miecz wbity w jej serce. Tło jasno- i ciemnobrązowe. XVII w. Barok.

279

Św. Serafin z Montegrano, kapucyn, 18×24 cm, deska, olej. Półpostać, trzy czwarte w lewo, w brązowym habicie, prawie z łysą głową, z siwą brodą, w prawej ręce, uniesionej nieco w górę, trzyma krzyż misyjny i różaniec a lewą wskazuje na nie. Tło popielate. XVIII w. Późnobarokowy. Szkoła włoska. Kupiony 4. V. 1964 w Księgarni Katolickiej przy ul. Mikołajskiej w Krakowie. Pochodzi ze zbiorów dra Janusza Kowalskiego (Kraków, ul. Długa 29 m. 4).

Bibliografia: P. Cuthbert OMCap.: I Cappucini. Un contributo alla storia della controriforma. Traduzione dall'originale inglese di P. Arsenio da S. Agata Feltria OMCap. Faenza 1930 s. 384. Na tej stronie znajduje się rycina, zapewne z XVIII w., według której, z bardzo małymi odchyleniami, został wykonany powyższy portret.

280

Św. Franciszek Salezy, 21×25 cm, płótno naklejone na tekturę, olej. Popiersie w pozycji frontальной, *en face*, z rudą brodą, w żółtej infule i takiej kapie z czerwonym podbiciem; w prawej ręce pastorał, lewa spoczywa na sercu. Tło zielone. Z prawej, na kolumnie z fragmentem kotary, sygn.: „S. FRANCISCUS | SALESIUS EPI|SCOPUS | 1887. | JKR (?)”.

281

Wizja św. Antoniego z Padwy, 8,9×14 cm, miedzioryt. Święty w pozycji klęczącej, trzy czwarte w lewo, obejmuje obu rękami objawione wśród chmur Dzieciątko Jezus, z białą lilią w prawej ręce. Z lewej aniołek, z prawej, w górze dwie uskrzydłone główki aniołków. Podpis: „S. Antonio di Padova”. Sygn. z lewej, u dołu: „Franciscus | Manno inv[enit] et del[ineavit]”. z prawej, u dołu: „Alexander Mochetti sculpsit”. I poł. XIX w.

2. RZEŻBY I PŁASKORZEŻBY

1

N. Maria P. Łaskawa, stojąca obecnie na kolumnie u wylotu ul. Jagiellońskiej przy Plantach, a przed r. 1941 u wylotu ul. Kapucyńskiej; wys. figury 207 cm, wys. kolumny 438 cm, rzeźba pełna w kamieniu. W pozycji frontальной, stojącej w koronie na kształt Batorego; w prawej ręce dzierży berło, w lewej trzy strzały, w tym dwie złamane. W rozwianej szacie, z lewej strony u dołu putto, a u stóp, w obłokach dwie uskrzydłone główki aniołków. Dzieło Jana Krzyżanowskiego z r. 1761. Barok.

Właściwa historia figury zagubiła się wśród licznych legend. Na podstawie kroniki klasztoru OO. Kapucynów w Krakowie, prawnych właścicieli zabytku, da się stwierdzić następujące fakty. W r. 1795 władze austriackie zarządziły zniesienie cmentarza grzebalnego przy kościele Mariackim. Kapucyni zakupili wtedy figurę, która przedtem stała na tymże cmentarzu i po odnowieniu umieścili na wysokiej kolumnie, na placu przed swoim kościołem (dziś u wylotu ul. Kapucyńskiej), dokładnie w tym miejscu, w którym stała dotychczas figura św. Franciszka, wskazująca miejsce klasztoru OO. Reformatorów, spalonego w czasie wojen szwedz-

kich. Figura dotrwała na nowym miejscu aż do okupacji hitlerowskiej, kiedy to stała się celem licznych manifestacji patriotycznych. Zapewne stało się to m. in. powodem przeniesienia figury we wrześniu 1941 r. na inne miejsce. Przy tej okazji rzeźbiarz Napadło poddał figurę konserwacji.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 268, 276—277, II s. 19 (inna wersja historii figury). — APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 57 (Opis manifestacji patriotycznych przed figurą w r. 1941; s. 59: Usunięcie figury). — APK, rkps — Br. T. Kowalik: Rozmaitości s. 191. — K. Soczyński: Starożytności i pomniki Krakowa. Kraków 1846 s. 31. — A. Grabowski: Skarbniczka naszej archeologii, obejmująca średniowiekowe pomniki wojennego budownictwa Polaków, wiadomości do dziejów sztuk pięknych w Polsce oraz wspomnienia z naszej przeszłości. Lipsk 1854 s. 164. — J. Mączynski: Kilka podań i wspomnień krakowskich. Kraków 1855 s. 39. — W. Płaczkowski: Pamiętnik [...] porucznika dawnej gwardii cesarsko-francuskiej. Spisane w r. 1845. Zytomierz 1861 s. 20. — O. W. Nowakowski: Statua Najśw. Maryi Panny przed kościołem OO. Kapucynów w Krakowie. Ustęp z czasów Konfederacji Barskiej w Krakowie. Wyd. 2. Kraków 1894. — O. W. Nowakowski: O cudownych obrazach w Polsce s. 299—300. — „Krakowianin”. Dziwna historia statuy N. Panny Marii przed kościołem OO. Kapucynów w Krakowie. *Kalend. francuz.* na rok Pański 1930. s. 88—96. — M. Skrudlik: Królowa Korony Polskiej s. 172—174. — S. Mróz: Matka Boska wędruje. *Ilustr. Kur. pol.* R. 2: 1941 nr 39 (reportaż z fotografiami). — Usunięcie figury. *Wojenna katol. Agencja pras.* KAP. Warszawa R. 1: 1943 nr 1 s. 17: „Z Krakowa donoszą, iż figura Matki Boskiej znajdująca się przy ulicy Krupniczej została przez Niemców usunięta”. Oczywiście chodzi tutaj o figurę z ul. Kapucyńskiej. — O. K. Gadacz: Inwentarz Archiwum s. 109, 116. — K. Gadacz: Refleksje o zabytkach. *Tyg. powsz.* R. 16: 1962 nr 13 s. 5.

2

Św. Jan Nepomucen, w zewnętrznym narożniku kaplicy Loretańskiej przy cmentarzu z prawej strony, wys. figury 164 cm, wys. cokółu 175 cm, rzeźba pełna z twardego pińczowskiego piaskowca. W pozycji frontalnej, stojącej, głowa z długimi włosami uniesiona w górę. W sutannie, mucecie z trzema frędzlami oraz ozdobną koronką u dołu. Prawa ręka wzniesiona w górę, niegdyś dzierżyła krzyż, lewa wysunięta w bok, dawniej trzymała palmę męczennską, atrybut ikonograficzny świętego. Wyrzeźbił „Statuarius Germanus” za 30 dukatów. Ufundował ją ks. Maciej Łubieński, kanonik krakowski, który ją też poświęcił 9 listopada 1745 r.

Konserwacja. W okresie Konfederacji Barskiej figura została częściowo uszkodzona od pocisków nieprzyjacielskich. Dlatego w r. 1790 kamieniarz uzupełnił rękę z krzyżem. Ponieważ statua znajdowała się nad wodami podskórnymi, na skutek wilgoci odpadła z czasem ręka z krzyżem i druga z palmą. W r. 1817, kosztem Antoniego Kuczkowskiego, obywatela miasta Krakowa, została poddana gruntownej konserwacji. W r. 1818 statua została ozdobiona przez malarza kosztem ks. Jerzego Mieroszewskiego, kanonika krakowskiego. W r. 1916 kamieniarz Markiewicz znów odnowił figurę.

Figura świętego jest wypełnieniem ślubu konwentu krakowskiego z r. 1744. Kaplica Loretańska, z powodu wilgoci, groziła wtenczas zawaleniem. Architekt Placidi orzekł, że w pierwszym rzędzie należy wzmocnić fundamenty. Do pracy przystąpiono natychmiast. W tym miejscu, gdzie obecnie wznosi się statua, natrafiono na obfite źródło wody, którego nie umiano powstrzymać. Wtedy gwardian klasztoru wraz z zakonnikami odprawił nowennę do M. B. Loretańskiej i przyrzekł postawić figurę św. Janowi Nepomucenowi, patronowi od powodzi i M. B. Loretańskiej. Wkrótce woda przestała płynąć a prace spokojnie doprowadzono do końca. Na pamiątkę wydarzenia na cokole figury umieszczono chronostych:

InIeCtVs FVnDIis
 fVnDos
 patronVs abVnDIis
 protegat ILLaesos
 Vt pla
 Vota petVnt

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 84—85, 229, 373, 379; IV s. 123. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 17, 43v. Statua była wtedy nakryta daszkiem blaszanym; Inwentarz z r. 1858 k. 100v. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 8. — APK, rkps 306: Br. T. Kowalik: *Rozmaitości* s. 74. Autor polemizuje z A. Chmielem, który twierdził, że statua św. Jana Nepomucena sprzed kościoła OO. Karmelitów została przeniesiona przed kościół OO. Kapucynów. Po długim badaniu i szukaniu figury po Krakowie, odnalazł ją br. Teofil przed kościołem OO. Misjonarzy na Nowej Wsi. — APK, rkps — O. P. Kochański: *Kościół Zwiastowania* s. 32, 44. — O. W. Nowakowski: *Pamiętka* s. 14. — O. Florian [Janocha] (Loretto s. 16) mylnie twierdzi, że cudowne zdarzenie miało miejsce w r. 1712. — O. A. Wojnar (*Polski Loret* s. 55) powtarza błędnie za o. Florianem.

3

Matka Boska Loretańska, w niszy na zewnątrz kaplicy Loretańskiej od strony cmentarza kościelnego, wys. figury 129 cm, wys. postumentu 35 cm, rzeźba pełna z piaskowca ofiarowanego przez jezuitów od św. Macieja w Krakowie. W pozycji frontalnej, stojącej, z Dzieciątkiem Jezus na lewej ręce, w złotych koronach. Suknia ozdobiona kwiatami oraz stylizowanymi liśćmi. Dzieciątko prawą rączkę unosi ku górze gestem błogosławienia, w lewej trzyma jabłko z krzyżem. Z lewej strony, w dole, widoczne poważne pęknięcie. Na postumencie herb Rawicz, mocno zatarty. Wykonał ją „Statuarius Germanus” w r. 1745. Barok. Figura została odnowiona w r. 1818 kosztem Józefa Stawińskiego, organisty z parafii św. Szczepana na Piasku. W r. 1916 kamieniarz Markiewicz ponownie odnowił rzeźbę. Historia figury podobna jak św. Jana Nepomucena.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 84—85, 379; IV s. 123. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 17, 43v, 62; Inwentarz z r. 1858 k. 100v. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 8. — APK, rkps — Br. E. Chmiel: *Kronika* s. 350. — APK, rkps — O. P. Kochański: *Kościół Zwiastowania* s. 33—34. — APK, rkps 306: Br. T. Kowalik: *Rozmaitości* s. 195. — O. W. Nowakowski: *Pamiętka* s. 14—15. — O. Florian [Janocha]: *Loretto* s. 16—17. — O. A. Wojnar (*Polski Loret* s. 55) mylnie, za o. Florianem, umiejscawia cudowne wydarzenie w początkach fundacji kaplicy Loretańskiej.

4

Matka Boska Loretańska, w niszy na zewnątrz, naprzeciw bocznych drzwi wejściowych od strony północnej kaplicy Loretańskiej, wys. figury z postumencikiem 73 cm, rzeźba pełna z kamienia. W pozycji frontalnej, stojącej, z Dzieciątkiem Jezus na lewej ręce, w koronach. Suknia ozdobiona trzema półksiężycami w pozycji poziomej, pasem poprzecznym z różnymi zdobnikami, w dole pięć gorejących serc. Dzieciątko prawą rączkę wznosi do błogosławienia, w lewej trzyma jabłko z krzyżem. Dzieło rzeźbiarza Bogusława Langmana z r. 1959.

Bibliografia: APK, rkps — Br. E. Chmiel: *Kronika* s. 219.

5

Św. Franciszek z Asyżu, z prawej strony nad przedsionkiem kościelnym, wys. figury 125 cm, rzeźba pełna z kamienia pińczowskiego. W pozycji frontalnej, stojącej, z głową lekko opuszczoną w dół, lewa noga lekko odsunięta do tyłu, ręce złożone na krzyż na piersiach. W habicie kapucyńskim, z paskiem

i różańcem. Dzieło Stanisława Majchrzaka z Krakowa, wykonane w r. 1925 za 600 zł.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 205. Na tej samej stronie jest również wlepiona luźna kartka z tytułem: „Wydatki na restaurację kościoła i kaplicy Loret[kańskiej]”, i tu widnieje pozycja: „Artysta rzeźbiarz Majszak(?) — figury św. Franciszka i św. Antoniego — 1200 zł”. — AKK, rkps 89 cz. 1: Kwity 1909—1931 k. 84—90. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 52.

6

Św. Antoni Padewski, z lewej strony nad przedsionkiem kościelnym, wys. figury 125 cm, rzeźba pełna z kamienia pińczowskiego. W pozycji frontalnej, stojącej, z głową opuszczoną lekko w dół, prawa noga lekko odsunięta do tyłu. Na lewej ręce Dzieciątko Jezus. W habicie kapucyńskim, z paskiem i różańcem. Wykonał w r. 1925 za 600 zł rzeźbiarz Stanisław Majchrzak z Krakowa.

7

Anioł, na trójkątnym przyczółku kaplicy Loretańskiej, wys. figury około 160 cm, wys. postumentu ok. 40 cm, rzeźba pełna z kamienia. W pozycji frontalnej, stojącej, górny korpus lekko przechylony do tyłu, ręce złożone na krzyż na piersiach. I poł. XVIII w. Barok. Na pozostałych dwóch przyczółkach stoją podobne anioły.

Bibliografia: AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 24, 69; Inwentarz z r. 1871 k. 146. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 14. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 28. — O. Zagórowski: Architekt Kacper Bażanka około 1680—1726 r. *Biul. Hist. Szt. R.* 18: 1956 nr 1 s. 100.

8

Krzyż na tabernakulum wielkiego ołtarza, wys. korpusu 13 cm, rozpiętość rąk 10,5 cm, rzeźba pełna z kości słoniowej. Głowa przechylona w lewo, na biodrach perizonium, nogi oddzielnie przybite do belki krzyżowej. W górnej części podłużnej belki tabliczka z kości słoniowej z inicjałami INRI, w dolnej dwa skrzyżowane puszczele. Dzieło o. Franciszka z Pescji, Giovan Pietro Marchi, kapucyna z r. 1719.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 31. — APK, rkps — O. K. Gadacz: Historia klasztoru s. 22. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 71. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 25. W r. 1895 krzyż ten znajdował się na ołtarzu św. Antoniego.

9

N. Maria P. Niepokalanie Poczęta, zwana popularnie Tułaczką, w niszy ołtarza z prawej strony nawy, wys. ok. 138 cm, rzeźba pełna z drzewa lipowego. W pozycji frontalnej, stojącej na kuli ziemskiej, jedną stopą wspiera się o srebrny księżyc, a drugą depce węża. Wokoło głowy z czarnorudymi włosami metalowa aureola z 12 gwiazdkami. Głowa przechylona w lewo i lekko pochylona w dół, prawa ręka opuszczona w dół, lewa uniesiona nieco w górę. Suknia biała przepasana białą szarfą, płaszcz niebieski. Nogi bosc. I poł. XIX w. Późnobarokowa.

Do r. 1899 statua Matki Boskiej stała w zewnętrznej niszy narożnika pierwszego piętra kamienicy Antoniego Suskiego, przy ul. Grodzkiej i Pl. Dominikańskim. Prawdopodobnie była godłem domu. W czasie pożaru Krakowa w 1850 r. ocalała. Ale w r. 1899 była tak zniszczona, że właściciel postanowił ją spalić a w jej miejsce umieścić statwę z kamienia. a prośbę o Floriana Janochy, podarował ją klasztorowi OO. Kapucynów Po konserwacji ustawiono ją najpierw

na ołtarzu św. Feliksa, potem przeniesiono na ołtarz św. Antoniego i tu stała przez 2 i pół roku. W końcu usunięto ją na korytarz kaplicy Loretańskiej. Z okazji jubileuszu 50-lecia ogłoszenia dogmatu Niepokalanego Poczęcia N. M. Panny uroczyście przeniesiono figurę na wielki ołtarz, na którym stała przez rok jubileuszowy. Dnia 8 grudnia 1904 umieszczono ją w obecnym ołtarzu. Konserwację figury przeprowadził w r. 1899 malarz Mikulski, a malarz Mikołajski wykonał polichromię. W l. 1937—1938 malarz K. Puchała ponownie pomalował statwę.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, III s. 316, 334. — APK, rkps 148: Materiały. Tułaczka (historia figury M. B. w krakowskim kościele OO. Kapucynów) k. 55—56. — APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 8, 278. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 58—59. — APK, rkps 306: Br. T. Kowalik: Rozmaitości s. 198—199. Autor był zakrystianem i doskonale znał historię figury. W opisie oparliśmy się na relacji o. Floriana (APK, rkps 148). — A. Sternschus: Godła domów krakowskich. *Rocz. Krak.* R. 2: 1899 s. 18. — Reprodukacja litograficzna, wykonana przez M. Salba a wydana przez o. Floriana z okazji jubileuszu w r. 1904, zawiera na odwrocie historię figury. — O. Florian [Janocha]: Wotywa jubileuszowa. Kraków 1904. Reprodukacja chromolitograficzna figury przed kartą tytułową. — O. Florian [Janocha]: Serafickie nabożeństwo majowe Niepokalanie Poczętej Najświętszej Pannie Maryi. Kraków 1904. Reprodukacja figury przed kartą tytułową. — O. K. Gadacz: Inwentarz Archiwum s. 90.

10

Św. Józef z Dzieciątkiem Jezus, w niszy ołtarza z lewej strony nawy, szer. 102 × wys. 177 cm, rzeźba pełna w kamieniu pińczowskim. W kamiennej niszy stoi święty w pozycji frontalnej, przedstawiony przez artystę jako starzec. Na skronie jego spada bujny splot włosów a na twarzy maluje się niebiański spokój. Zdaje się, że przed chwilą porzucił pracę a spracowaną dłonią ujął Dzieciątka Jezus w prawą rękę i przytuła do serca. Dzieciątka prawą rączkę unosi w górę. Święty w lewej ręce trzyma białą lilię. U dołu, na postumencie, siedzi niewiasta, która tuli się pod płaszcz swego Opiekuna; w prawej ręce trzyma otwartą księgę a lewą złożyła na sercu. Jest to Królowa Polski, która z księgi odczytuje dzieje niewoli i historię męczeństwa narodu polskiego. Z lewej strony, na postumencie, narzędzia ciesielskie, topór, cyrkiel. Jest tam również bukiet róż. Na postumencie napis: „Ad honorem B[e]atae V[irginis] Mariae sumptibus a benefactoribus per tertiaros collectis aedificatum. A. D. 1903” oraz sygnatura: „Comp[osuit] et fecit Thaddaeus Błotnicki 1903”. Poświęcenie ołtarza odbyło się 4 października 1903 r. W r. 1938 odnowiono rzeźbę za cenę 45 zł. Barok.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, III s. 299, 300, 307. — APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 277. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 60. — APK, rkps 177: Album z wycinkami z gazet i czasopism o działalności duszpasterskiej, społecznej i patriotycznej o. Anioła od r. 1900—1939 k. 66v. — O. Florian [Janocha]: Szkaplerz czyli Opieka św. Józefa. Wyd. 2. Kraków 1917. Przed kartą tytułową reprodukcja figury. — L.: Kult św. Józefa w Krakowie. *Pod Opieką św. Józefa*. R. 1: 1946 nr 1 s. 15. — O. K. Gadacz: Inwentarz Archiwum s. 108.

11

Św. Antoni Padewski, z lewej strony ołtarza św. Antoniego, wys. ok. 124 cm, rzeźba pełna w piaskowcu. W pozycji frontalnej, stojącej w brązowym habicie kapucyńskim, w prawej ręce trzyma Dzieciątka Jezus, w lewej chlebek, który podaje ubogiemu chłopcu, stojącemu przed nim. Wyrzeźbił Romuald Łapczyński z Krakowa. W r. 1938 figurkę odnowiono. Początek XX w.

Bibliografia: APK, rkps 306: Br. T. Kowalik: *Rozmaitości* s. 209. Pierwszy wymienia nazwisko rzeźbiarza. — APK, rkps — Br. E. Chmiel: *Kronika* s. 22. — APK, rkps — O. P. Kochański: *Kościół Zwiastowania* s. 68.

12

Św. Feliks z Cantalice, kapucyn, w niszy ołtarza św. Feliksa, wys. ok. 160 cm, rzeźba pełna w kamieniu, kolorowana na jasnobrązowo. W pozycji frontalnej, stojącej w habicie kapucyńskim, z brodą, głowę pochyła nad Dzieciątkiem Jezus, które trzyma przed sobą w obu rękach. Na ramieniu założona sakwa kwestarska. Wokoło głowy metalowa aureola. Na małym postumencie napis: DEO GRATIAS. Wyrzeźbił Bogusław Langman z Krakowa. Poświęcenie figury odbyło się 16 maja 1959 r.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, IV s. 476.

13

Chrystus Ukrzyżowany, w kaplicy Pana Jezusa, wys. korpusu 177 cm, rozpiętość rąk 163 cm, rzeźba pełna drewniana, polichromowana. Głowa opuszczona w dół, przechylona w lewo. Na głowie metalowa aureola i cierniowa korona. Białe perizonium wokoło bioder opada fałdami z prawej strony. XVII w. Barok.

Rzeźba pochodzi z kościoła św. Michała OO. Karmelitów Bosych w Krakowie. Klasztor karmelicki został zniesiony w r. 1797 i zamieniony na więzienie, a kościół przeznaczony na kaplicę więzienną. Od 13 listopada 1813 r. obowiązki duszpasterskie w więzieniu spełniali kapucyni. Na prośbę gwardiana klasztoru, o. Rafała, z dnia 2 czerwca 1834 r. Konsystorz Gen. Krakowski i prezydent Senatu W. M. Krakowa wyrazili zgodę na przeniesienie krucyfiksu z kaplicy więziennej do kościoła kapucyńskiego, pod warunkiem, że „ku czci publicznej wystawiony zostanie”. Krzyż ten znajdował się w kaplicy, ufundowanej w r. 1676 przez Stanisława Rozrażewskiego. W omawianym okresie wisiał on za wielkim ołtarzem, „w zakątku ukryty”. W kościele kapucyńskim został ustawiony w ołtarzu dnia 14 lipca 1834 r. Przedtem jednak zniszczoną przez wilgoć i korniki rzeźbę poddano konserwacji. Wymieniono ramiona krzyża, a zniszczony korpus z pietyzmem odrestaurował art. mal. Wojciech Kornel Stattler. Srebrną koronę cierniową i promienie nad głową wyzłocił Maciej Bojanowski.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 492—493. — AKK, rkps 38: Dodatek do inwentarza z r. 1834 k. 87v. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1858 k. 103. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 28. — Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie. Akta z napisem: OO. Kapucyni. List o. Rafała z dnia 2 czerwca 1834 r. do Konsystorza. — APK, rkps — O. P. Kochański: *Kościół Zwiastowania* s. 68—69. — Arch. Un. Jag., rkps — J. Langman: *Nieistniejący kościół św. Józefa i św. Michała OO. Karmelitów w Krakowie*. Kraków 1947 s. 66. (Praca doktorska w maszynopisie). — O. W. Nowakowski: *Pamiętka* s. 19.

14

Pieta, w antepedium ołtarza Chrystusa Ukrzyżowanego, szer. 197 × 59 cm, płaskorzeźba w drzewie, lakierowana na brązowo. Na tle wschodzącego słońca, które opromienia całą scenę, Madonna wsparta o fragment belki krzyżowej, w pozycji siedzącej, podtrzymuje w dłoniach głowę Chrystusa zdjętego z krzyża. Z obu stron po dwie postacie oddające hołd Panu Jezusowi. I poł. XX w.

Bibliografia: APK, rkps — O. P. Kochański: *Kościół Zwiastowania* s. 70.

15

Matka Boska Loretańska, w niszy za ołtarzem w kaplicy Loretańskiej, wys. 177 cm, rzeźba drewniana, drążona od zewnątrz, głowa Madonny i Dzieciątka prawdopodobnie z wosku. W pozycji stojącej, frontalnej, z Dzieciątkiem na lewej ręce, w koronach. Rzeźba przybrana w suknie, z głowy spływa biały welon. Dzieło o. Franciszka z Pescji, Giovan Pietro Marchi, kapucyna, z r. 1719. Barok.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 31. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 24v—25; 47, 69v; Inwentarz z r. 1858 k. 102v; Inwentarz z r. 1872 k. 148. — AKK, rkps 40: Inwentarz z r. 1875 s. 24. — APK, rkps — O. K. G a d a c z: Historia klasztoru s. 22. — APK, rkps O. P. K o c h a ń s k i: Kościół Zwiastowania s. 71—72. — [A. K l e c z k o w s k i] A.: Święte pamiątki Krakowa s. 417—418. — O. W. N o w a k o w s k i: Pamiątka s. 22—23. — O. W. N o w a k o w s k i: O cudownych obrazach w Polsce s. 301—303. — O. F. J a n o c h a: Loretto s. 24—37. — [O. A. W o j n a r]: Polski Loret s. 56—57.

16

Anioł, w skarbcu kościelnym, wys. 101 cm, rzeźba drewniana, polichromowana. W pozycji frontalnej, stojącej, z rękami wyciągniętymi w górę, z głową podniesioną, z dużymi skrzydłami cofniętymi do tyłu. W tunice złocistej i takąż przepaską na czole. Dobrze zachowany. I poł. XIX w.

17

Ornat, w skarbcu kościelnym, wys. 41,5 cm, rzeźba pełna drewniana, bez polichromii. W pozycji klęczącej, obie ręce wsparte o brodę. Na postumencie. XX w.

18

Anioł, w skarbcu kościelnym, wys. 82,3 cm, rzeźba drewniana drążona od zewnątrz, z nową olejną polichromią, pod którą, i od tyłu, zachowała się dawna polichromia w kolorze niebieskim oraz pozostałość złocistej na skrzydłach. W pozycji stojącej, głowa lekko uniesiona do góry, ręce złożone na krzyż na sercu, długie włosy. Suknie srebrnozłote z niebieską podszewką, skrzydła poślacane. Na małym postumencie. XVIII w. Barok.

19

Anioł, w skarbcu kościelnym, wys. 104 cm, rzeźba drewniana, drążona od zewnątrz, z nową polichromią, pod którą zachowana dawna. W pozycji klęczącej, z głową pochyloną, z rękami złożonymi do modlitwy, klęczy na prawym kolanie, lekko zwrócony w prawo. W tunice srebrnoniebieskiej z złocistymi skrzydłami. XVIII w. Barok.

20

Anioł, w skarbcu kościelnym, wys. 101 cm, rzeźba drewniana, drążona od zewnątrz, z nową olejną polichromią, dawna zapewne zachowana pod spodem. W pozycji klęczącej, lekko zwrócony w lewo, z rękami złożonymi na krzyż na piersiach. W szacie srebrnej i płaszczu u dołu szaroniebieskim. XVIII w. Barok.

21

Anioł, w skarbcu kościelnym, wys. 82,2 cm, rzeźba drewniana, drążona od zewnątrz, z nową polichromią, z tyłu zachowana dawna polichromia w kolorze niebieskim, pod spodem nowej znajduje się zapewne stara. W po-

zycji frontальной, stojącej, z rękami złożonymi do modlitwy i dużymi skrzydłami. Szaty srebrnozłote, skrzydła złociste. XVIII w. Barok. Lewe skrzydło przyprawione w XX w.

22

Anioł, w skarbcu kościelnym, wys. 100,5 cm, rzeźba drewniana, drażona od zewnątrz, z nową polichromią olejną, z tyłu zachowała się dawna, jak też prawdopodobnie pod spodem. W pozycji frontальной, stojącej na małym postumencie, z kręconymi blond włosami, prawa ręka uniesiona w górę, lewa wysunięta do przodu. W srebrzystej tunice i złotej tunicelli. Skrzydła duże, złociste. XVIII w. Barok.

23

Anioł, w skarbcu kościelnym, wys. 103,5 cm, rzeźba drewniana z olejną polichromią. W pozycji frontальной, stojącej na małym postumencie, z rudymi włosami, przepasanymi złotą szarfą, z rękami wyciągniętymi wysoko w górę, z dużymi złocistymi skrzydłami. W złotej tunice przepasanej niebieskim pasem. Pod szyją napis: ECCE AGNUS DEI. XX w. Z Wrocławia. 2 sztuki.

24

Dobry Pasterz, wys. 65 cm, rzeźba drewniana, polichromowana. W postawie frontальной, stojącej, przedstawia Jezusa w latach dziecięcych. Prawa ręka wzniesiona w górę, lewa opuszczona do przodu. Z tyłu biała owieczka. Rzeźba o cokoliku 9 cm, umieszczona na feretronie wys. 20,5 cm. Na froncie podstawy feretronu trzy uskrzydłone główki aniołków.

25

Anioł, w skarbcu kościelnym, wys. 88 cm, rzeźba drewniana, drażona od zewnątrz, z nową polichromią. W pozycji frontальной, stojącej, w prawej ręce trzyma poły złocistego płaszcza, wskazującym palcem lewej ręki dotyka ust. Suknia fałdzista, duże połączone skrzydła. XVIII w. Barok.

26

Anioł, w skarbcu kościelnym, wys. 21 cm, rzeźba drewniana, polichromowana olejno na biało. W pozycji siedzącej na kamieniu, na małym postumencie, z głową lekko pochyloną w dół, z rękami złożonymi do modlitwy, z dużymi skrzydłami. Prawdopodobnie XIX w.

27

Aniołek, w skarbcu kościelnym, wys. 24 cm, rzeźba drewniana, polichromowana, pod nową polichromią widoczna dawna. Główka uskrzydłona złocistymi skrzydłami, włosy złote, oczy niebieskie. XVIII w. Barok.

28

Aniołek, w skarbcu kościelnym, wys. 42 cm, rzeźba drewniana olejno polichromowana. Korpus ze złotą przepaską na biodrach, przedstawiony w ruchu, z kręconymi, rudymi włosami, z rękami rozłożonymi. XVIII w. Barok. 2 sztuki.

29

Anioł, w skarbcu kościelnym, wys. 119 cm, rzeźba drewniana, polichromowana. W pozycji kłęczącej, na prawym kolanie, na zielonym postumencie, głowa, z kręconymi blond włosami, uniesiona w górę, prawa ręka wskazującym palcem skierowana w górę, lewa trzyma srebrną kotwicę opartą o postument. W tunice, z dużymi złocistymi skrzydłami. XIX w.

30

Anioł, w skarbcu kościelnym, wys. 90 cm, rzeźba drewniana, drażona od zewnątrz, z nową olejną polichromią, pod spodem dawna. W postawie frontalnej, stojącej, z blond włosami, z głową odchylną do tyłu. Prawa ręka wyciągnięta przed siebie w dół, lewa złożona na sercu. Złocisty płaszcz opada pięknymi fałdami z lewego ramienia i okrywa całą postać. Duże złociste skrzydła. XVIII w. Barok.

31

Pastuszek do szopki na małym postumencie, w skarbcu kościelnym, wys. 64 cm, rzeźba drewniana, bez polichromii. W pozycji frontalnej, stojącej, z gołą, pochyloną głową, w obu rękach trzyma na piersiach kapelusz i laskę, peleryna opada na plecy. Stoi na małym postumencie. XX w.

32

Wielki krucyfik w chórze zakonnym, wys. korpusu ok. 188 cm, rozpiętość rąk ok. 170 cm, rzeźba drewniana, polichromowana. Głowa w cierniowej koronie, opuszczona w prawo i przechylona lekko w dół, fałdy białego perizonium opadają z prawej strony. Wyrzeźbił o. Franciszek z Pescji, Giovan Pietro Marchi, kapucyn w r. 1719. Barok.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 31. — AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 6. — AKK, rkps 39: Inwentarz z r. 1821 k. 26. — APK, rkps — O. K. Gadacz: Historia klasztoru s. 22. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 71. — O. W. Nowakowski: Pamiątka s. 25. — O. K. Gadacz: Inwentarz Archiwum s. 108.

33

Chrystus Urzyżowany na parterze, wys. korpusu 110 cm, rozpiętość rąk 107 cm, rzeźba drewniana, polichromowana. Głowa przechylona w lewo i opuszczona lekko w dół, włosy długie, opuszczone na plecy, fałdy perizonium opadają z obu stron. Korpus przez środek w kierunku pionowym pęknięty. XVIII w. Barok.

34

N. Maria P. Niepokalanie Poczęta, stojąca na cokole na wirydarzu klasztornym, wys. figury 141 cm, wys. cokołu 137 cm, rzeźba w piaskowcu. W pozycji frontalnej, stojącej, na półkuli opasanej węzłem, głowa przechylona lekko w prawo i nieco pochylona w dół, z rękami złożonymi do modlitwy, w fałdzystej szacie, na głowie welon z wieńcem. Na cokole napis: AVE | MARIA. Dawniej figura stała w miejscu nowego chóru zakonnego i dopiero w r. 1934 została przeniesiona na wirydarz. Figura została odnowiona w r. 1963. Koniec. XIX w.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, IV s. 260. — APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 350.

35

Chrystus Ukrzyżowany, na pierwszym piętrze, wys. korpusu 157 cm, rozpiętość rąk 157 cm, rzeźba drewniana. Głowa przechylona w lewo i opuszczona lekko w dół, z koroną cierniową i czarną brodą, perizonium, umocnione sznurem, opada fałdami w środku i z prawej strony. XVIII w.

36

Chrystus Ukrzyżowany, na pierwszym piętrze, wys. korpusu 127 cm, rozpiętość rąk 138 cm, rzeźba drewniana. Głowa przechylona w lewo ze złotą

aureolą, broda czarna, karpus skropiony krwią, perizonium opada związanym fałdem z prawej strony, powyżej srebrna barokowa tarcza z napisem: INRI. Belki krzyża obite blachą. XVII w. Barok.

Krucyfiks ten znajdował się kiedyś w kaplicy domowej OO. Jezuitów w Ostrogu nad Horyniem. Tradycja jezuicka i przekazy archiwalne opowiadają, że pewien kapłan, skazany na pokutę w klasztorze, odprawiał przed krzyżem mszę św., powtarzając kilka razy werset psalmu: *Iudica me, Deus, et discerne causam meam*. Głos z krzyża odpowiedział: *Iudicavi et iudicabo*. Z kolei krzyż przeniesiono do kościoła, gdzie zasłynął licznymi łaskami. Po kasacie zakonu nadal pozostał w kościele aż do pożaru w r. 1777, w czasie którego ocalał. Wtedy uroczyście został przeniesiony do kościoła parafialnego i umieszczony w specjalnej framudze, na miejsce obrazu Wniebowzięcia N. Marii P. W r. 1779 miejscowi bazylianie zabrali krzyż z kościoła i zawiesili w swojej kaplicy domowej. Proboszcz w Ostrogu, ks. bp Franciszek Komarnicki, sufragan diecezji łuckiej, zażądał zwrotu krzyża. Wyznaczona przez sąd ziemi łuckiej komisja, przypisała całe zajście swawoli studentów bazylikańskich. Biskup zmarł (ze zmartwienia) 10 maja 1780 r. Nowy proboszcz, ks. Józef Umiński, eksjezuita, przejął krzyż w r. 1782, na podstawie wyroku Komisji Edukacyjnej, na własność kościoła parafialnego. W r. 1944 tamtejsi kapucyni, aktualni duszpasterze miasta, przewieźli, w ramach repatriacji, cenny zabytek historyczny do klasztoru krakowskiego.

Bibliografia: S. Kardaszewicz: Dzieje dawniejsze miasta Ostroga. Warszawa 1913 s. 175—178, 197.

37

Chrystus Frasobliwy, na chóрку kaplicy Loretańskiej, wys. 61 cm, rzeźba drewniana. W pozycji siedzącej, na postumencie, w cierniowej koronie, prawą ręką wspiera głowę. Zapewne XIX w.

Bibliografia: APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 2.

38

Matka Boska Bolesna ze św. Marią Magdaleną, na chóрку kaplicy Loretańskiej, szer. 103 × 236 cm, płaskorzeźba w drzewie, polichromowana. Matka Boska z twarzą trzy czwarte w lewo, z rękami złożonymi, wokoło głowy aureola ze złotych promieni oraz 6 mieczy, w czerwonej sukni i niebieskim płaszczu. Za nią stoi św. Magdalena, z rękami złożonymi na sercu, z aureolą, z włosami rozpuszczonymi na plecy, w niebieskiej sukni i czerwonym płaszczu. Powyżej niebieskie chmury. Przed r. 1926 płaskorzeźba znajdowała się w ołtarzu Chrystusa Ukrzyżowanego, w kaplicy Pana Jezusa, po prawej stronie krucyfiksu. Rzeźbił Romuald Łapczyński z Krakowa. II poł. XIX w.

Bibliografia: APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 2. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 69.

39

Św. Franciszek z Asyżu, na chóрку kaplicy Loretańskiej, szer. 104 × 236 cm, płaskorzeźba w drzewie, polichromowana. W pozycji klęczącej, prawo bocznej, w brązowym habicie kapucyńskim i białym pasku. Głowa uniesiona w górę, czarna broda i tonsura, prawa ręka opuszczona w dół, lewa wysunięta do przodu. Przed świętym otwarta księga. Powyżej niebieskie chmury i złoty księżyc w pełni. Przed r. 1926 płaskorzeźba znajdowała się w ołtarzu

Chrystusa Ukrzyżowanego, w kaplicy Pana Jezusa, po lewej stronie krucyfiksu. Rzeźbił Romuald Łapczyński z Krakowa. II poł. XIX w.

Bibliografia — jak pod nr 38.

40

Matka Boska Loretańska, na pierwszym piętrze, wys. 144 cm, rzeźba drewniana, drażona od zewnątrz. W pozycji frontalnej, stojącej, z Dzieciątkiem Jezus na lewym ręku. Długie, czarne włosy opadają na plecy, oczy niebieskie, w niebieskiej sukni, ze złotymi poziomymi pasami. Dzieciątko prawą rączkę unosi do błogosławienia, w lewej niegdyś trzymało jabłko z krzyżem. Figura została wyrzeźbiona w r. 1890. Do r. 1897 znajdowała się we wnęce ołtarza w kaplicy Loretańskiej.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, III s. 119—120. — APK, rkps — O. P. Kochański: Kościół Zwiastowania s. 72.

41

Św. Teresa od Dzieciątka Jezus, na drugim piętrze, szer. 29,5 × 37 cm, obraz odlany w brązie z podkładem ołowiu, w ozdobnej ramce. W pozycji frontalnej, stojącej, lekko zwrócona w prawo, w obłokach z chmur, z krzyżem w ręku. Z lewej strony oświetlona promieniami łaski Bożej. I poł. XX w.

42

Św. Florian, na pierwszym piętrze, w niszy zewnętrznego narożnika klasztoru, od strony ul. Loretańskiej, wys. ok. 133 cm, rzeźba w piaskowcu. W pozycji frontalnej, stojącej na małym postumencie, w zbroi rycerskiej i hełmie, prawą rękę trzyma nad kościółkiem, w lewej dzierży sztandar. Rzeźbił Tadeusz Błotnicki w r. 1903.

43

Św. Józef z Dzieciątkiem Jezus, w niszy zewnętrznej pierwszego piętra klasztoru, od strony ul. Loretańskiej, rzeźba w piaskowcu, wys. ok. 130 cm. W pozycji frontalnej, stojącej na małym postumencie, w długiej powłóczystej szacie z pięknymi fałdami. W prawej ręce trzyma Dzieciątko, lewa złożona na sercu. Wykonał Tadeusz Błotnicki w r. 1903.

44

Św. Jan chrzczący Pana Jezusa, rzeźba w refektarzu, w dawnym lawaterzu, obecnie zamurowanym, wys. kilkanaście cm, rzeźba drewniana. W r. 1787 o. Szymon Sikorski, gwardian klasztoru, przeniósł lawaterz marmurowy z refektarza do zakrystii, a lawaterz zakrystyjny do refektarza. W lawaterzu złożono wtedy małe figury, darowane przez ks. Józefa Alojzego Putanowicza. W r. 1937 lawaterz, wraz z rzeźbami, został zamurowany na polecenie gwardiana o. Brunona Moskała.

Bibliografia: AKK, rkps HCC, I s. 209, 289—290. — AKK, rkps 38: Inwentarz z r. 1839 k. 9. — APK, rkps — Br. E. Chmiel: Kronika s. 9—10.

(C. d. n.)